

Alta kommune

Årsbudsjett 2024

Handlings- og økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektørens forslag 1. november 2023

Nordlysbyen Alta

Innhold

Kommunedirektørens innledning	2
Administrasjonens forslag til budsjettvedtak	5
Bakgrunn for dokumentet	9
Organisering i kommunen	12
Mål og utvikling	16
Klimabudsjett	23
Befolkningsutvikling	30
Hovedtallene i budsjettforslaget	34
Økonomisk utvikling i planperioden	40
Investeringer i økonomiplanen	45
Kommunens tjenesteområder	51
Politisk virksomhet	51
Fellestjenesten	52
Samfunnsutvikling	58
Oppvekst og kultur	62
Helse og sosial	72
Tekniske tjenester	80
Vedlegg	88
Forskriftsrapporter	88
Finansvedlegg	93
Selvkost	96
Økonomiplan per tjenesteområde	103
Investeringer per program	106
Beskrivelse investeringstiltak	110

Forsidefoto:
Alta canyon – Elisabeth Jøraholmen

Portrettfoto:
Frank Rune Isaksen, Frikant Mediedesign AS

Kommunedirektørens innledning

Alta trekkes ofte frem som annerledeskommunen i nord, der det stort sett bare er Tromsø og Bodø som opplever samme utvikling. Det er vekst, utvikling og optimisme i næringslivet og Alta har også en jevn vekst i befolkningen. Alta kommune som organisasjon hadde i 2022 et regnskapsmessig overskudd av en størrelse man ikke har sett tidligere, og avsetning til bufferfondet var betydelig. Det er allikevel viktig å se bak tallene, fordi det er sentrale elementer som er lett å glemme når gode tall presenteres.

Konsekvenser av krigen i Ukraina

Den pågående krigen i Ukraina har påvirket Europa og verden for øvrig, som alle tidligere kriger har gjort. Den har medført ustabil nasjonaløkonomi, økte råvarepriser, brutte logistikklinjler, flyktningstrømmer også videre. Selv om norsk nasjonaløkonomi går godt, er det også press på denne samlet sett blant annet som følge av ulike forsøk på å kompensere for virkningen av økt inflasjon og renteøkninger. Norges Bank sine rentehevinger som ble satt i gang i 2022 har fortsatt inn i 2023, og begynner nå å oppnå den effekten som er ønsket. Konsekvensene av det er imidlertid store for mange, både bedrifter, familier og kommuner.

Det er derfor liten grunn til å tro at offentlig sektor kan forvente en realøkning i sine økonomiske rammer de kommende årene. Det innebærer at omstilling og effektivisering av egen drift er enda viktigere for kommunene.

Befolkningsutvikling

Alta-samfunnet hadde i fjor en positiv befolkningsutvikling med en vekst på 173 personer. Den korte analysen av det er at den demografiske utviklingen i de yngste aldersklassene vil holde seg relativt stabil i årene som kommer, det er en økning i de eldste aldersklassene og befolkningsveksten i 2022 kom i hovedsak fra utenlands tilflytting.

Den demografiske utviklingen viser at det fremtidige utgiftsbehovet innen de yngste aldersgruppene vil være tilnærmet stabilt, eller med en svak nedgang. I de eldste aldersgruppene vil utgiftsbehovet utvilsomt være økende.

Økonomi

Regnskapsrapporter fra foregående år viser at den underliggende driften i de store tjenesteområdene har hatt et nesten regelmessig merforbruk. Det har heller ikke, i stor nok grad, blitt tatt hensyn til i påfølgende budsjettår. Variable inntekter som økt skatteinngang og blant annet inntekter fra havbruksfond/auksjoner tilknyttet havbruk har, sammen med ulike sparetiltak i organisasjonen, i stor grad berget årsresultatet for kommunen. Regnskapsåret 2022 viste et netto driftsresultat på 77 millioner kroner, som er historisk godt. Kommunen har etter avsetninger et disposisjonsfond på 106 millioner kroner.

Kvartalsrapporten for 3. kvartal 2023 viser at utfordringene er betydelige, og på ingen måte rettet opp. Demografiske endringer, økt utgiftsbehov innen eldreomsorg, rekrutteringsutfordringer og stor bruk av vikarbyrå er utviklingstrekk som sannsynligvis vil vedvare et stykke inn i neste økonomiplanperiode. Det er derfor svært viktig at kommunens økonomiske prioriteringer tar høyde for denne utviklingen.

Innen Helse og Sosial viser regnskapstallene for 2022 at omlegging og omstrukturering, som har vært gjennomført i forbindelse med etablering av Alta Omsorgssenter, har gitt økonomisk effekt i form av lavere kostnader per sykehjemsplass. I 2024 fullføres byggingen på Marienlund, som vil gi både kapasitetsøkning og effektivisering av boligtilbudet til utviklingshemmede og andre i Alta. Satsingen innen demensomsorgen har også gitt resultater gjennom et bedre dag- og avlastningstilbud. Innen dette området er likevel behovet så stort at utgiftsnivået kommer til å øke i årene fremover. Det er også en stor rekrutteringsutfordring innen helsetjenesten. Blant annet velferdsteknologi må i større grad implementeres som effektiviseringsmulighet for å kunne frigjøre personell til andre oppgaver i tjenesten. I den sammenheng er det også viktig å fokusere på faktisk gevinstrealisering, altså at vi faktisk klarer å dra nytte av teknologien i driften og at dette frigjør kapasitet.

Rammen i forslag til statsbudsjett for 2024 gir en vekst i frie inntekter som så vidt dekker deflator, men de underliggende utfordringene vi har med oss fra tidligere må fortsatt løses ved omprioritering. Alta kommune kan ikke forvente samme nivå på midler fra Havbruksfondet eller fra finansiell gevinst på strøm kommende år. Vi kan heller ikke forutsette større skatteinntang enn prognosene fra finansdepartementet, samt at rentenivået ikke forventes å falle betydelig de neste par årene. Budsjettprognosen etter fremleggelsen av statsbudsjettet for 2024 tilsier at vi må omstille for minst 50 millioner i 2024, og dette vil øke opp mot nærmere 100 millioner utover i økonomiplanperioden. Økte finanskostnader som følge av økte lån utgjør mye, og utbyggingen av trinn 2 på Alta omsorgssenter vil også innebære økte kostnader til drift på 30 – 40 millioner per år, som kommer i tillegg.

Økonomiplanen viser at en konsekvens av økte investeringer og videreføring av dagens drift, vil gi netto driftsresultat i minus utover i perioden. Målet i handlingsreglene vil være vanskelig å oppnå og disposisjonsfond må brukes for å saldere driften. Dette holder bare en stund, og er ikke bærekraftig. De investeringer som Alta kommune skal gjennomføre må derfor være av en slik karakter at de gir muligheter for mer effektiv drift, eller såkalte stordriftsfordeler. God kontroll på den kommunale økonomien vil gi oss handlefrihet i årene som kommer.

Skolestruktur

Fremtidig utbygging av skolestrukturen i Alta er vedtatt av kommunestyret i mai 2023. Utbygging og omstilling vil i denne perioden gi «pukkeeffekter» som innebærer økte kostnader før full effekt kan forventes. En strukturendring er påkrevd og forutsetter færre, men mer fleksible og moderne skolebygg i sentrumsalta. I innværende økonomiplan er det allerede forutsatt salg av arealer som en del av finansieringen av disse investeringene. I tillegg til den fysiske strukturen er det også hensiktsmessig å vurdere videre utvikling av organisering og struktur innen denne delen av tjenesteområdet. Kompetanse, rekruttering og ressurser vil være under press i årene fremover, og en fremtidsrettet utvikling av hvordan driften skal organiseres for å møte dette, er nødvendig.

Rekruttere og beholde

Det er store rekrutteringsutfordringer også i Alta, både i offentlig og private virksomheter. Alta kommune mangler tilstrekkelig fagpersonell innen flere sektorer, og vi registrer at det er stor rift om kvalifisert arbeidskraft. Det vurderes tiltak både innen helse og oppvekstområdet, men allikevel vil utfordringer med å skaffe kvalifisert personell være et sentralt tema i mange år fremover. Effektivisering i form av hvordan vi faktisk utnytter vår kompetanse og våre ressurser, vil derfor ha enda større betydning for tjenestetilbudet som kan gis.

Samfunnsutviklingen

Selv om boligproduksjonen har stoppet noe opp, er det fremtidstro og investeringslyst i næringslivet i Alta. Det er fortsatt vekst i befolkningen og relativt stabile fødselstall. På NHO sitt kommunebarometer gjør vi det fortsatt veldig bra og er blant de beste kommunene i Nord-Norge.

I 2024 vil Kommuneplanens samfunnsdel fullføres. Dette er et viktig strategiarbeid for hvordan Alta skal utvikles de kommende år. En ny generasjon av denne planen må være adskillig mer konkret enn den forrige og ta hensyn til kommunens økonomi. Videre vil kommunedelplan for Helse og omsorg også ferdigstilles. Begge disse planene gir retning for viktige områder i årene fremover.

Helt sentralt i videre utvikling av tjenestetilbudet til Alta kommune står et vellykket rekrutteringsarbeid. Alta kommune er nå i prosess med å utvikle en ny arbeidsgiverpolitikk (strategi) som har som mål å gjøre kommunen til en attraktiv arbeidsgiver. Det vil være et styringsdokument for ledelse, men også et dokument for å utvikle strategier slik at vi klarer å rekruttere og beholde arbeidskraft innen sentrale områder av kommunens tjenestetilbud. Dette arbeidet er planlagt ferdigstilt i 2024.

I investeringsbudsjettet ligger både boligutviklingsprosjekter som Skoddevarre og Ressebakken, samt næringsprosjekter som Skillemo II og Stengelsen Nord, der sistnevnte bygges ut i 2024. Alt dette er viktig for videre utvikling.

Alta kommune skal i årene fremover fortsatt levere gode tjenester til innbyggere og næringsliv. Det gjennomføres utviklingsarbeid i alle tjenesteområder som innebærer forbedring og effektivisering og det fokuseres på forebyggende arbeid innenfor både barn- og unge og eldreomsorgen.

Alta kommune har over mange tiår vært en utviklingsorientert og offensiv kommune, og det har vært økonomisk handlingsrom for å kunne investere i fremtiden. For å kunne fortsette denne utviklingen må det økonomiske handlingsrommet sikres slik at investeringer er mulig også i årene som kommer.

Tøffe økonomiske år

Kommunedirektøren ser behov for å gjøre oppmerksom på svært tøffe økonomiske år i kommende økonomiplanperiode. Investeringer som gjøres må skape rom for mer effektiv drift og samle tjenestetilbud gjennom å legge til rette for bærekraftige strukturer, samt at tjenestetilbud og nivå vurderes. Budsjettet for 2024 og kommende økonomiplanperiode må derfor i stor grad handle om hvordan driften til Alta kommune skal tilpasses de økonomiske rammebetingelsene, som også ivaretar økt gjeldsbelastning i årene fremover.

Oddvar Kr. Konst

Alta 27. oktober 2023

Administrasjonens forslag til budsjettvedtak

Kommunestyret vedtar:

- Årsbudsjettet for det kommende året (**2024**)
- Økonomiplanen for de neste fire årene (**2024 – 2027**)
- Økonomiplanen skal utgjøre årets rullering av kommuneplanens handlingsdel.

Nettobevilgning for tjenesteområdene

- Det fremlagte forslaget til årsbudsjett for 2024 basert på økonomiplanforutsetningene, vedtas med samlet netto ramme til tjenesteområdene på kroner **1 900 145 000**.
(En milliard ni hundre millioner og hundre og førtifem tusen)
- Netto rammene fordeles slik mellom tjenesteområdene i 2024:

Ramme	Navn	Årsbudsjett 2024
108	Politisk virksomhet	9 964 000
109	Reserver	24 659 000
110	Fellestjenesten	101 757 000
116	Samfunnsutvikling	25 002 000
210	Oppvekst og kultur	781 176 000
300	Helse og sosial	751 490 000
440	Næringsfonds	0
600	Tekniske tjenester	216 060 000
610	Selvkostområdet	-25 747 000
730	Revisjonen	3 395 000
740	Havnevesen	1 171 000
750	Kirkelig fellesråd	11 218 000
Totalt netto til tjenesteområdene		1 900 145 000

- Rammetilskudd og skatt er budsjettert med basis i regjeringens forslag til statsbudsjett.
- Eventuelle endringer som følge av Stortingets budsjettbehandling innarbeides ved budsjettregulering.
- Inntektene fra salg av konsesjonskraft tilføres kraftfondet
- Investeringsutgiftene i perioden 2024-2027 beløper seg til totalt **kroner 1 314 265 000** (En milliard tre hundre og fjorten millioner to hundre og sekstifem tusen).
Pluss 400 millioner i utlån av startlån.
- Investeringer i varige driftsmidler for 2024 fastsettes til **kroner 351 650 000** (Tre hundre og femti millioner sekshundre og femti tusen kroner).
- Alta kommunes skattøre for 2024 skal være lovens maksimumssatser.
- Kommunestyret gir for øvrig sin tilslutning til de endringene som er beskrevet i de tekniske vedleggene til driftsbudsjettet.

Eiendomsskatt

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2024:

Faste eiendommer i hele kommunen.

- Den generelle skattesatsen som skal gjelde for skattepliktige eiendommer settes til **7 %**.
- I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til **2,1 %**.
- Takstvedtektene for eiendomsskatt i Alta kommune, vedtatt i sak 127/2016 i kommunestyret den 14. desember 2016, videreføres.
- I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a fritas «Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.»
- I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav c fritas nyoppførte bygninger i 3 år, når de helt eller delvis brukes som bolig, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.
- Eiendomsskatten skrives ut i hvert kvartal eller månedlig, jf. esktl. § 25 første ledd.

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

- Avgiftsøkning/endring vedr. vann, avløp og renovasjon slamtømming og feiing i 2024 fastsettes slik ifølge selvkostberegningene:
  - Vann + **4,0 %**
  - Avløp + **15,0 %**
  - Slam + **20,0 %**
  - Renovasjon + **12,0 %**
  - Feiing + **8,0 %**
- Foreldrebetalingen i SFO prisjusteres med **5,1 %**.
- Tilskuddssatsene for private barnehager er beregnet slik:
Små barn 0-2 år: Kr **286 823** pr. heltidsplass
Store barn 3-6 år: Kr **161 135** pr. heltidsplass
- Prisen på parkering økes til **35** kroner per time inklusive. mva.
- Pris for dagsparkering (P7) settes til **105** kroner per dag inklusive. mva.
- Pris for langtidsparkering (P12) settes til **12 612** kroner per år inklusive mva.
- Byggesaks- og oppmålingsgebyr øker med **15 %**. Dette som følge av særskilt tiltak om økning av totale gebyrinntekter for tekniske tjenester med en million kroner. Nærmere detaljer om hvilke satser dette påvirker fremgår i eget gebyrregulativ.
- Prisene for bruk av Nordlysbadet økes med **5,1 %**.
- Prisen for kjøp av kommunale boligtomter reguleres årlig med **5,1 %**, dersom det ikke er fattet annet vedtak.
- For alle andre avgifter/gebyrer/leier/tjenester økes satsene med **5,1 %** dersom det ikke er fattet annet vedtak.

Budsjettfullmakt

- Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren å fordele virkningen av lønnsoppjøret fra sektor 109 Reserver til de øvrige sektorer. Helårsvirkning av lønnsendringer som avtales i 2023, innarbeides i opprinnelig budsjett 2024.
- Kommunedirektøren gis fullmakt til å detaljere budsjettene ytterligere innenfor rammen til hvert tjenesteområde.

Låneopptak og fullmakt

- Kommunedirektøren delegeres myndighet til å foreta opptak av startlån i 2024 med kroner **100 000 000** (*Hundre millioner*).
- Kommunedirektøren delegeres myndighet til å foreta opptak av ordinære lån i 2024 med kroner **233 806 000** (*To hundre og trettitre millioner åtte hundre og seks tusen*).
- Kommunestyret gir for øvrig sin tilslutning til det fremlagte investeringsbudsjett med Kommunedirektørens merknader.

Forutsetninger

- Deflator 4,3 %, pluss vekst i deflator 2023 0,8 % til sammen **5,1 %** målt mot opprinnelig budsjett 2023.
- Lønnsvekst **4,9 %**
- Prisvekst **3,4 %**. Merk: Prisveksten i kommunenes driftsutgifter er anslått til å være 0,4% lavere enn konsumprisindeksen fordi kommunenes forbruk er annerledes sammensatt.
- Frie inntekter (rammetilskudd/skatter) innarbeides basert på en befolkningsvekst tilsvarende SSB sin befolkningsframskriving.
- Det forutsettes at staten dekker reell lønns og prisvekst i økonomiplanperioden.
- Økonomiplanen er utarbeidet i faste 2024 priser.
- Arbeidsgivers pensjonsandel er innarbeidet med satsene fra KLP og Statens pensjonskasse.
  - Fellesordningen i KLP 18,31%
  - Sykepleierordningen i KLP 19,48%
  - Statens pensjonskasse 8,99%
- Premieavvik i forhold til forventet langsiktig pensjonskostnad framføres etter reglene for føring av pensjonskostnader.
- Lån med flytende rente beregnes på basis av forventet renteutvikling i Kommunalbankens lånemodul.
- Lån med rentebinding videreføres med den rente som er på det enkelte lån.
- Nye ordinære lån er forutsatt tatt opp slik at det gir seks måneders rentebelastning. Det beregnes ikke avdrag på ordinære lån det året lån tas opp

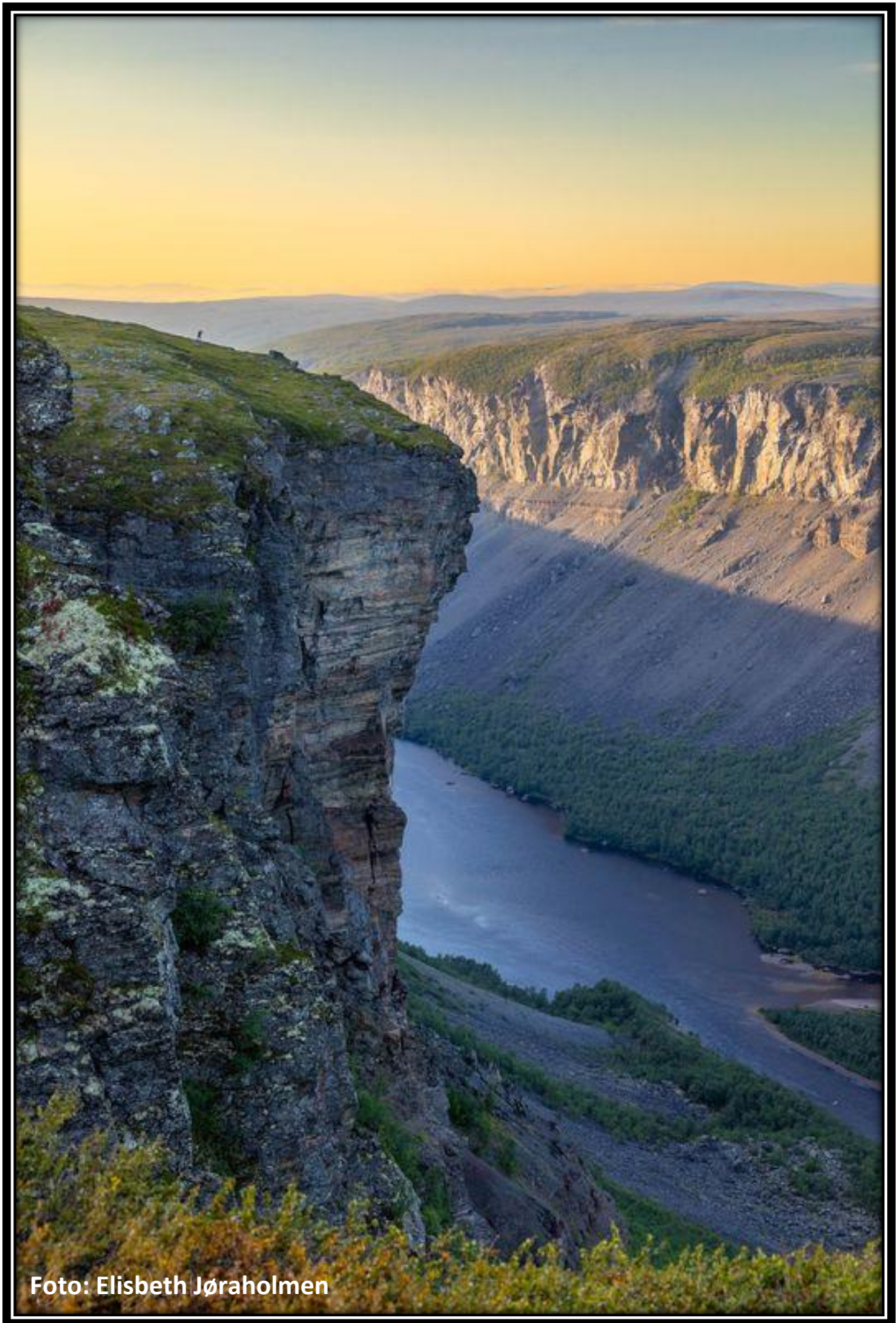

Foto: Elisbeth Jøraholmen

Bakgrunn for dokumentet

Innledning

Årsbudsjettet og årlig rullering av **økonomiplan** og **handlingsdel** for kommuneplanens samfunnsdel er styringsdokumenter som utarbeides og vedtas av kommunestyret hvert år. Dokumentet du nå leser utgjør både årsbudsjett for 2024, i tillegg til handlingsdel og økonomiplan for perioden 2024-2027.

Årsbudsjettet er først og fremst de bevilgningene som legger bindene føringer for både kommunestyret og underordnede organer, om å følge vedtatt fordelingen av de økonomiske rammene for det kommende året. Der ikke annet er eksplisitt uttrykt, vil årsbudsjettet utgjøre tallene som fremkommer i kolonne 2024 (gravert i grått). Krav om årsbudsjett følger av kommuneloven.

Krav om handlingsdel følger av plan og bygningsloven og krav til økonomiplanen følger av kommuneloven. Begge disse styringsdokumentene har i stor grad sammenfattende formål. Som følge av dette åpner ordlyden i både «plan- og bygningsloven» og «kommuneloven» for at økonomiplanen og handlingsdelen kan utgjøre et sammenfattet dokument.

Innholdet i handlingsdelen og økonomiplanen skal vise økonomiske tiltak og øvrige handlingselementer som kommunen planlegger å gjennomføre i den kommende perioden. Det vil fremgå hvordan disse kan bidra til å nå kommunens overordnede målsetninger i samfunnsdelen. Dokumentene skal også vise hvordan kommunen prioriterer innenfor våre økonomiske og øvrige rammebetingelser.

Føringer i lov og forskrift

Plan og bygningsloven

I henhold til kapittel 11 i plan- og bygningsloven er kommunen pålagt å ha en kommuneplan. Denne skal omfatte både en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. I korte trekk tar arealdelen for seg planlagt bruk av arealressursene i kommunen, mens samfunnsdelen omfatter «alt» annet.

Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, ønskede målsetninger og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen skal gi retningslinjer og strategier for hvordan målene skal gjennomføres. Samfunnsdelen utgjør dermed det mest grunnleggende styringsdokumentet i den kommunale virksomhetsstyringen.

Handlingsdelen skal vise den praktiske tilnærmingen til hvordan kommunen skal arbeide for å oppnå målsetningene i samfunnsdelen den neste fireårs-perioden. Handlingsdelen danner dermed grunnlaget for kommunens prioritering av ressurser og konkretisering av målrettede tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer.

Kommuneloven

De grunnleggende kravene til forsvarlig økonomiforvaltning er forankret i Kommunelovens kapittel 14.

Det stilles krav om at den økonomiske handleevnen skal bli ivaretatt over tid. Det skal blant annet utarbeides samordnede og realistiske planer for kommunens virksomhet og økonomi, samt lokalsamfunnets utvikling. I tillegg skal kommunens økonomi forvaltes på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Det betyr i korte trekk at kommunen skal styres på en slik måte at den er i stand til å innfri sine ansvars- og betalingsforpliktelser.

Som et ledd i økonomiforvaltningen skal kommunestyret fatte vedtak om en økonomiplan for (minst) de neste fire årene. Vedtaket skal fattes etter innstilling fra formannskapet. Kommunestyret skal også vedta et bindende årsbudsjett for kommende år. I tillegg til økonomiplan og budsjett er kommunestyret også pliktet til å vedta: finansielle måltall, økonomireglement, årsregnskap og årsberetning.

Kommuneloven stiller blant annet krav om at økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplan og årsbudsjettet skal settes opp i balanse, samt være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Det skal også være et tydelig skille mellom driftsdel og investeringsdel.

Forskriftsmessig stilles det formkrav til oppsett av spesifikke økonomioversikter, disse finner du under egne avsnitt i kapittelet «Vedlegg».

Øvrig innhold og fremstillinger i økonomiplanen står kommunen for det meste fritt til å tilpasse etter eget behov.

Sentrale lovhjemler

Lovtekstene er fritt tilgjengelig på blant annet lovdata.no

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

- [§ 11-1](#) Kommuneplan
- [§ 11-2](#) Kommuneplanens samfunnsdel
- [§ 11-3](#) Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

- [§ 14-1](#) Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen
- [§ 14-2](#) Kommunestyrets og fylkestingets plikter
- [§ 14-3](#) Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning
- [§ 14-4](#) Økonomiplan og årsbudsjett
- [§ 14-5](#) Årsbudsjettets bindende virkning

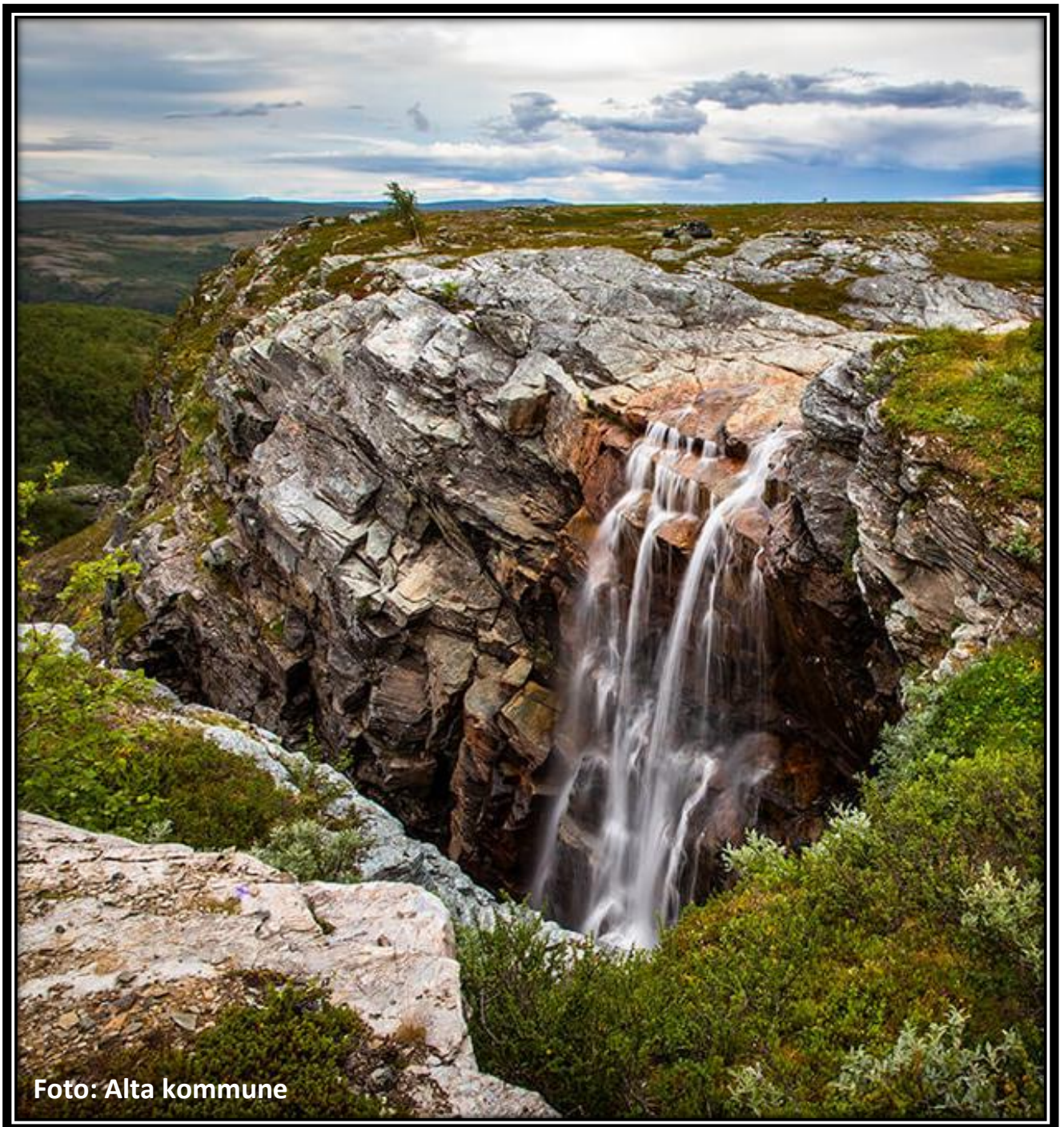
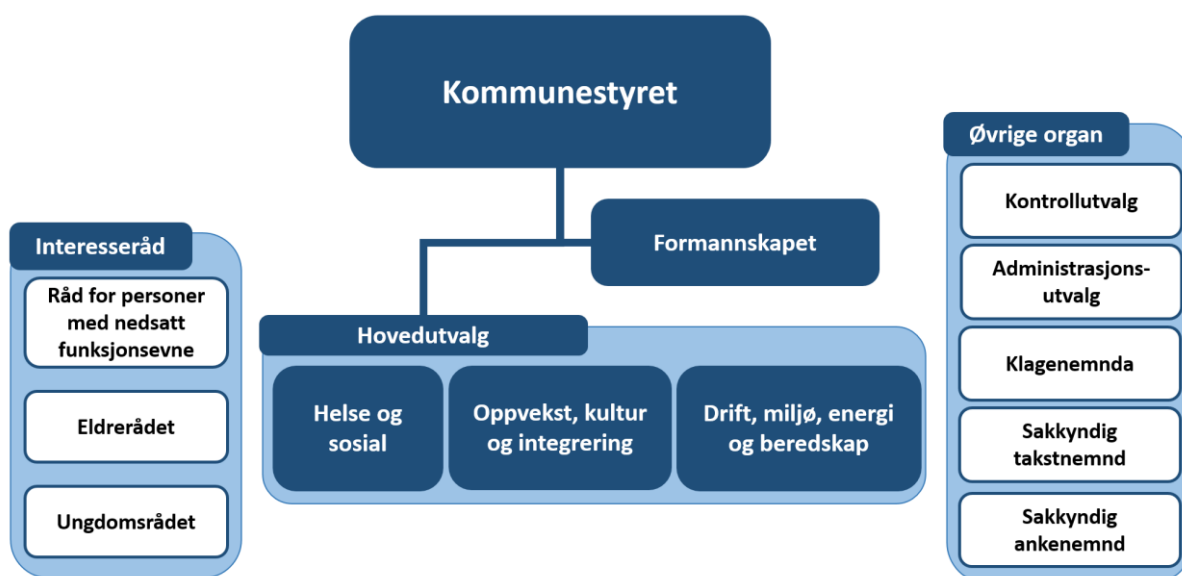

Foto: Alta kommune

Organisering i kommunen

Politisk struktur

Den politiske styringsstrukturen i Alta kommune følger formannskapsmodellen. Det innebærer at saker skal forberedes av formannskapet før de legges frem for endelig vedtak i kommunestyret. Formannskapets partimessige sammensetning er proporsjonal i forhold til partienes representasjon i kommunestyret. Formannskapsmodellen er hovedmodell i kommuneloven, og de fleste kommunene i Norge styres etter denne.

Kommunestyret

Kommunestyret er kommunens øverste politiske beslutningsorgan og består av folkevalgte representanter fra de politiske partiene. Det er kommunestyret som fatter vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Ordføreren leder møtene i kommunestyret.

Formannskapet

Formannskapets medlemmer inkludert kommunens ordfører velges av og i blant representantene i det nyvalgte kommunestyret. Formannskapets oppgave er blant annet å avgjøre innstilling i de saker som skal behandles i kommunestyret, samt fatte vedtak i de saker hvor kommunestyret har delegert beslutningsmyndigheten. Formannskapet utgjør også kommunens planutvalg.

Hovedutvalg

Hovedutvalgene er politiske organ som er opprettet av kommunestyret med formål om å arbeide med saker tilknyttet spesifikke tjenestoområder. Hovedutvalg har avgjørelsesmyndighet på sine sakfelt når denne er delegert fra kommunestyret, og innstillingsmyndighet i saker der avgjørelsesmyndigheten ikke er delegert. Alta kommune har tre hovedutvalg:

- Helse og sosial
- Oppvekst, kultur og integrering,
- Drift, miljø, energi og beredskap.

Demografiske interesseråd

Råd for likestilling av personer med nedsatt funksjonsevne, eldrerådet og ungdomsrådet, er medvirkningsorgan som skal sikre interessene til de særskilte demografiske gruppene rådene representerer. Det er viktig at disse gruppene har medvirkning i politiske prosesser og beslutninger.

Rådene kan blant annet gi innspill til saker som behandles i hovedutvalgene eller formannskapet, svare på offentlige høringsrunder og ved representasjon av leder møte med talerett på samtlige kommunestyremøter.

Øvrige organ

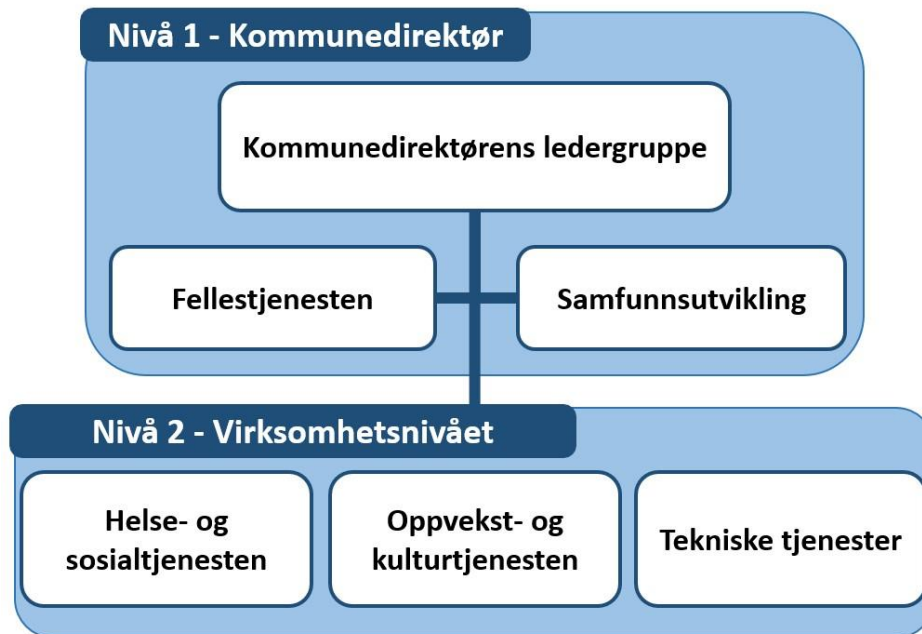
Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Kontrollutvalget skal gjennom sitt arbeid medvirke til at kommunens innbyggere og øvrige interessenter har tillit til kommunen, og at kommunen forvalter sine tjenester i tråd med kommunestyrets intensjoner og vedtak, og i henhold til lov, forskrifter og statlige føringer. Kontrollutvalget velges av kommunestyret etter nærmere regler fastsatt i forskrift.

Administrasjonsutvalget er et utvalg som skal behandle saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Utvalget består av fem medlemmer valgt av kommunestyret og to representanter valgt av og blant de ansatte i kommunen.

Klagenemnda er særskilt opprettet i henhold til forvaltningslovens § 28. Klagenemnda skal behandle klager over enkeltvedtak administrasjonen har fattet med hjemmel i kommuneloven og i henhold til Alta kommunes delegasjonsreglement. Klagenemnda består av fem medlemmer med varamedlemmer valgt for den kommunale valgperioden.

Administrativ struktur

Alta kommune er administrativt organisert i en ledelsesmodell med to primære beslutningsnivå, nivå én - Kommunedirektøren og nivå to - virksomhetsnivået.

Kommunedirektøren

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder.

Innenfor kommunedirektørens beslutningsnivå ligger alle kommunens overordnede plan og administrative tjenesteområder. I samarbeid med sitt lederteam forbereder kommunedirektøren rapporter og prognoser som skal danne informasjons- og beslutningsgrunnlaget for kommunestyret.

Kommunedirektøren har et videre ansvar for den operasjonelle gjennomføring av de politiske vedtak som fattes av kommunestyret eller andre folkevalgte organ med vedtakskompetanse.

Kommunedirektørens ledergruppe består av kommunedirektøren selv, kommunalledere for tjenesteområdene; Fellestjenesten, Samfunnsutvikling, Oppvekst og kultur, Helse og sosial, og Tekniske tjenester. Kommunens kommunikasjonsrådgiver inngår også i ledergruppen. Hvert enkelt medlem av ledergruppen er delegert myndighet innen sine respektive ansvarsområder.

Virksomhetsnivået

Innenfor virksomhetsnivået ligger hovedvekten av tjenestetilbudet som ytes til kommunens innbyggere. Under hvert tjenesteområde er det underenheter som er organisert i ulike virksomheter og avdelinger. Se Tjenesteområdenes egne organisasjonskart under deres respektive kapitler.

Virksomhets- og avdelingslederne er ansvarlig for å lede sine enheter innenfor den budsjettammen og de fullmakter som er delegert fra kommunalleder. Dette innebærer at lederne har myndighet og ansvar for å sikre tjenesteområdets drift; både når det gjelder personell, økonomi og fag.

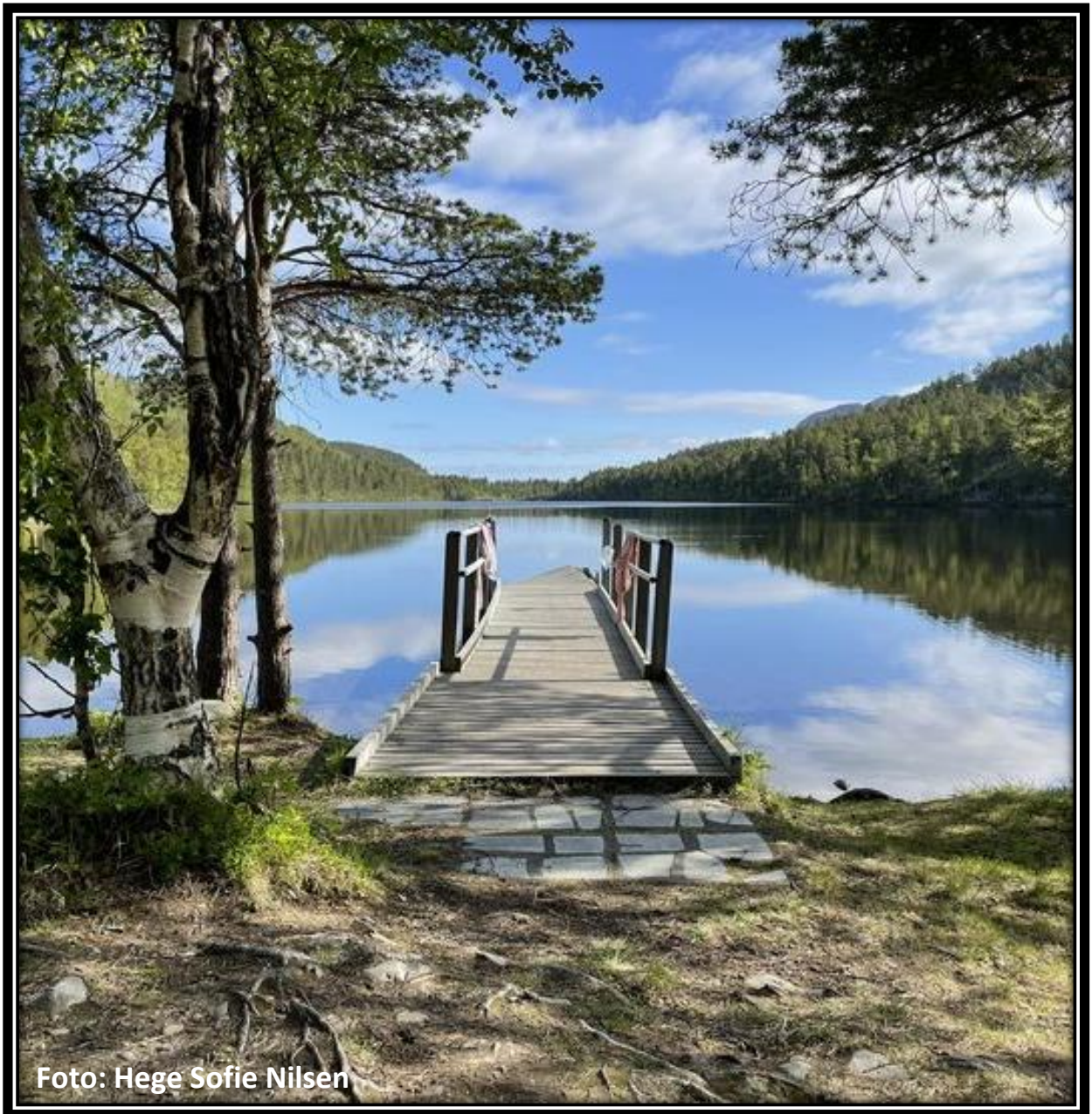

Foto: Hege Sofie Nilsen

Mål og utvikling

Innledning

Det er viktig at vi tar sikte på å ivareta det langsiktige perspektivet med tanke på videre utvikling av kommunesamfunnet. Hver kommune har derfor en egen kommuneplan med tilhørende samfunnsdel.

Samfunnsdelen er et overordnet styringsverktøy som beskriver kommunens visjon og hovedmål. Formålet for samfunnsdelen er å gi føringer for kommunens utvikling og prioriteringer i et lengre tidsperspektiv. I tillegg skal den vise retning for de ulike tjenesteområdene. En god samfunnsdel legger til rette for en langsiktig og bærekraftig utvikling, og den tar hensyn til at det over tid vil komme endringer i ønsker og behov.

Planlegging i tråd med mål og føringer i samfunnsdelen sikrer at de løpende beslutningsprosessene får en mer strategisk og helhetlig tilnærming. En vil lettere kunne se sammenhenger og oppnå synergieffekter mellom de ulike tjenesteområdene, noe som kan være med å bidra til at ressursene utnyttes mer effektivt.

Når målene i samfunnsdelen danner beslutningsgrunnlaget knyttet til hvilke nye tiltak og handlinger kommunen skal gjennomføre, sikrer vi at den kommunale tjenesteaktiviteten får en mer spisset retning i samsvar med ønsket utvikling.

Dette samspillet mellom målsetting, planlegging og handling kalles gjerne «den røde tråden».

Hovedmål 2024

For å styre retning og utvikling det kommende året gjør kommunedirektørens ledergruppe årlig prioritert utplukk blant mål og strategier fra hvert satsingsområde i samfunnsdelen. Kommunestyret orienteres om prioriteringene i et eget budsjettendrøftingsnotat.

Utplukket sammen med øvrige rammebetingelser danner føringene for nye økonomiplaniltak, investeringer, oppdrag og andre handlingselementer i den kommende perioden. Ved planlegging og valg av aktiviteter er det sentralt at en ser til utplukket.

Med utgangspunkt i det kjente utfordrings- og situasjonsbildet som foreligger for 2024, herunder økonomiske forutsetninger og ikke minst ønsket fremtidig utvikling, legger kommunedirektøren fram prioritering av følgende mål og strategier fra «Alta vil 2015-2017»:

Den gjeldende samfunnsdelen i Alta kommune for budsjettåret 2024 er «Alta vil 2015-2027».

Plandokumentet inneholder 21 mål og 74 tilhørende strategier fordelt på fire primære satsingsområder.

Kunnskap og Kompetanse

I lys av de store nasjonale utfordringene med å rekruttere og beholde arbeidstakere med riktig kompetanse, blir det enda viktigere for Alta å dyrke og videreutvikle de egenskapene som kan gi oss en fordel i en stadig mer tilspisset konkurranse om å tiltrekke seg humankapital.

Dersom vi lykkes med dette, vil Alta ha de beste forutsetningene for å høste vekst, velferd og verdiskapning i kunnskapssamfunnet. Et bredt mangfold av ferdigheter, erfaringer og generell menneskelig kompetanse i Alta-samfunnet vil være vår viktigste strategiske ressurs framover.

Mål 1

Alta vil være en ledende kunnskapsby i nord og et knutepunkt for kompetanse i Finnmark.

Strategi

a) Arbeide for Alta som kompetanseknotepunktet i Finnmark gjennom samarbeid, nettverk og markedsføring.

Mål 2

Alta vil være en kompetent og endringsvillig organisasjon, samt en foretrukken arbeidsgiver.

Strategi

a) Gjennom arbeidsgiverpolitikken, sikre kommunen nødvendig og god kompetanse, samt et godt arbeidsmiljø.

b) Arbeide for gode IKT-systemer og teknologi til forbedring av kommunens organisasjon, tjenestetilbud og informasjonsarbeid.

Mål 5

Alta vil ha en grunnskole som gir alle elever best mulig utgangspunkt for videre læring og arbeid. Altaskolen skal kjennetegnes av godt læringsmiljø, kvalifiserte lærere og resultater over landsgjennomsnittet.

Strategi

a) Legge en skolestruktur til grunn som balanserer økonomisk bærekraft, gode fagmiljøer, godt pedagogisk innhold og nærhet til bosted.

b) Arbeide for godt læringsmiljø og god kompetanse hos lærerne.

c) Arbeide for godt samarbeid og helhet i tilbudet til barn og unge.

Næringsutvikling og Nyskaping

Næringslivet i Alta har gjennom lang tid stått i en solid posisjon ved at ca. 70 prosent av sysselsettingen befinner seg innenfor privat virksomhet. I tillegg har kommunen en relativt ung befolkning. Disse to faktorene gir kommunen et verdifullt fortrinn i forhold til mange andre kommuner både i landsdelen, men også nasjonalt. I tillegg gjør den sterke entreprenørskapskulturen i Alta at vi på mange områder, ikke bare kan følge med, men også lede an i regionens utvikling.

For å opprettholde denne posisjonen er det viktig for Alta å fortsette å støtte opp under næringsutviklingen ved at det legges til rette for videre vekst og innovasjon. Vi skal fremdeles markere oss som en relevant aktør i Nordområdeutviklingen å bidra til satsing også utover kommunegrensene.

Mål 7

Alta vil ha økt verdiskaping og sysselsetting for alle, i et mangfold av næringer.

Strategi

b) Arbeide for, og markedsføre, Alta som investerings- og etableringskommune.

c) Arbeide for økt lokal verdiskaping og markedsadgang i Altas tradisjonsnæringer og nye næringer, herunder sikre flere arbeidsplasser i distrikts-Alta.

d) Verdsette lokalt eierskap og arbeide for reinvestering lokalt.

Mål 8

Alta vil ha en sterk entreprenørskapskultur og gode betingelser for lærlinger, gründere og nyskaping.

Strategi

b) Arbeide for nyskaping i kommunen og offentlig sektor, samt samfunns-entreprenørskap i frivillig sektor i hele kommunen.

Trivsel og Livskvalitet

For et voksende samfunn som Alta er det avgjørende at vi arbeider for at alle innbyggere skal oppleve trivsel og stolthet ved å bo i kommunen. Dette er særskilt viktig i en tid der den nordligste landsdelen som helhet merker effekten av både nedgående fødselsrate og utflytting.

Alta har vakre naturomgivelser, rolig og behagelig klima, samt generelt en høy trivselsfaktor. I tillegg satser vi på et bredt spekter av tilbud og aktiviteter for alle innbyggere uavhengig av alder, bakgrunn eller funksjonsevne. Vi mener alt dette er karakteristiske trekk ved Alta som utvilsomt bidrar til at stadig flere velger å bosette seg i kommunen.

Vi må derfor fortsette å legge til rette for en god oppvekst for unge, samtidig som vi investerer i velferdstjenester slik at vi ivaretar den gode trivselen og livskvaliteten på tvers av generasjoner.

Mål 11

Alta vil være et åpent og inkluderende samfunn der vi tar vare på hverandre og har de beste oppvekstvilkårene for barn og unge.

Strategi

- a) Arbeide for møteplasser og aktiviteter som samler befolkningen og bidrar til tilhørighet og fellesskap i et mangfoldig Alta.
- b) Arbeide for et universelt utformet Alta og gode tilbud til personer med nedsatt funksjonsevne
- c) Støtte og bidra til gode vilkår for frivillig innsats, lag og foreninger.
- d) Bekjempe mobbing og rasisme, og engasjere bredt mot rusmisbruk, vold og kriminalitet.
- e) Prioritere lavterskel fritidstilbud for en god oppvekst, uavhengig av økonomi.

Mål 12

Alta kjennetegnes av god folkehelse og aktiviteter som fremmer helse i hele befolkningen i et forebyggende perspektiv.

Strategi

- b) Fremme folkehelse som tema, og fokusere på helsefremmende aktiviteter, i kommunens virksomheter og planlegging.
- f) Samarbeide med næringsliv og frivillig sektor om aktiviteter som fremmer folkehelsen.

Mål 13

Alta vil ha gode og effektive helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet.

Strategi

- a)** Arbeide for en framtidsrettet struktur på tjenestene gjennom effektiv ressursutnyttelse, attraktive arbeidsplasser og nødvendig kompetanse.
- b)** Prioritere forebygging i tjenesteproduksjonen, og arbeide for høy kvalitet på tjenestene gjennom blant annet økt grad av brukermedvirkning, individuell tilpasning og koordinerte tjenester ved behov.
- e)** Arbeide for bruk av velferdsteknologi for utvikling av nye og effektive omsorgstjenester av god kvalitet, og som bidrar til økt trygghet og selvhjulpenhet.

Mål 14

Alta vil ha boliger for alle i gode boområder, og at boforholdene skal fremme velferd og samfunnsdeltakelse.

Strategi

- a)** Medvirke med kommunal boligforsyning til dempet prispress på boligmarkedet, arbeide for flere utleieboliger samt legge til rette for god boligforsyning i distriktene.
- b)** Bruke kommunens utbyggingsavtaler som virkemiddel i gjeldende boligpolitikk.

Attraktivt regionsenter i utvikling

I Alta kommune ønsker vi å skape attraktivitet for regionen gjennom å tilby et mangfoldig kulturliv året rundt ved å arrangere idrettsturneringer, konserter og festivaler, samt andre kultur-arrangementer for et bredt publikum.

Vi skal tilby opplevelser gjennom samtlige årstider både for våre egne innbyggere, men også for lokale og internasjonale turister. Samtidig er det viktig for oss å sørge for at våre aktiviteter utføres med et bærekraftig perspektiv, slik at vi kan bidra til å bevare et rent og trivelig miljø.

For å styrke Nordlysbyen Altas attraktivitet som regionsenter må vi i tillegg til å satse kultur og naturopplevelser prioritere å heve de urbane kvalitetene i Alta sentrum, samt se på kommunens økte behov for kommunikasjonsløsninger og infrastruktur.

Mål 15

Alta vil oppfattes som aktiv, fremtidsrettet og inkluderende.

Strategi

a) Arbeide for Altas attraksjonskraft og «vi-følelse» i regionen.

Mål 19

Alta vil ha styrket sentrum med urbane kvaliteter som bidrar til økt aktivitet og bolyst.

Strategi

a) Forsterke Alta sentrum som boligområde med varierte leilighetstyper, god byggeskikk og attraktive uterom.

c) Prioritere sentrumsområder ved lokalisering av offentlige kontorarbeidsplasser og institusjoner.

Mål 21

Alta vil at aktivitetene våre skal skje innenfor naturens bæreevne, i et rent og trivelig miljø, og med god beredskap for klimaendringer og uønskede hendelser.

Strategi

a) Arbeide for reduserte klimagassutslipp lokalt gjennom energibesparing og økt bruk av fornybar energi.

Klimabudsjett

Innledning

For å lykkes i arbeidet med å redusere klimautslippene må utslippsreduksjon være en del av vurderingen i alle avgjørelser i hele kommunens organisasjon. For å få til det må ledelsen stille krav, og lede arbeidet med å sørge for at klima og miljø settes på dagsorden.

Nyheter om ekstremvær, skogbranner og andre utfordringer som kommer på grunn av menneskeskapt klimaendring når oss stadig oftere. Lokalt i Alta har ikke været medført like store utfordringer, men endringene merkes også her og i de arktiske områdene er der man kan forvente størst endring. Det er helt avgjørende at vi tar vårt ansvar for å redusere utslippene av våre klimagasser. Gjennom FN samarbeidet og internasjonale avtaler er vi forpliktet til å arbeide for å motvirke og stoppe klimaendringene, og dermed legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling som gir muligheter for de generasjonene som kommer etter oss.

Alta kommune skal bidra med reduserte utslipp blant annet gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler. I kommunedelplan for klima, energi og miljø ble det satt klimamål for egen drift og for Altasamfunnet. Klimagass regnskapene viser at vi ikke når målene, derfor må kommunens klimaarbeid styrkes fremover.

Kommunen har også en viktig pådriverrolle for å få gjennomført klimatiltak i Alta-samfunnet. Dette kan for eksempel skje gjennom støtteordninger, tilskudd og andre incentiver. I tillegg kan kommunen i noen tilfeller fastsette krav og følge opp med pålegg og sanksjonering. Kommunens egne tiltak har tidligere blitt delfinansiert gjennom tilskudd fra Miljødirektoratets ordning Klimasats. Fremtiden til klimasats er usikker, dette kan bety at det grønne skiftet i større grad må finansieres over kommunens eget budsjett.

En annen av kommunens sentrale roller innen klima og miljø handler om å formidle kunnskap. Det kan skje gjennom holdningsskapende arbeid, motivere til handling, fremheve gode eksempler. Arbeid innen kunnskapsformidling er viktig fordi de valg den enkelte innbygger gjør hver dag kan bidra til en stor reduksjon av Altas totale klimafotavtrykk.

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for å oppnå ønskede reduksjoner i utslippene. Budsjettet inneholder konkrete tiltak som skal følges opp av kommunens tjenesteområder. Det legges til grunn både tiltak i kommunen egen drift, men også tiltak som i realiteten vil måtte gjennomføres av innbyggerne. Siden klimaendringer er en global utfordring som krever globalt samarbeid for å motvirke, har tiltakene både et lokalt og globalt perspektiv som bakgrunn. For tiltakene der det er mulig er det anslått en reduksjon i CO₂-ekvivalenter.

I 2024 vil arbeidet med kommunens nye kommunedelplan for energi, klima og miljø fortsette. Vi må sette nye mål for hvor stor utslippsreduksjon vi skal arbeide mot. Videre må det vi identifisere tiltak som hjelper oss å nå målsetningene. I planprogrammet har vi pekt på noen hovedområder som er: transport, sirkulærøkonomi, landbruk, bygg og anlegg og næringsliv. Dette er store poster i klimaregnskapet der utslippene må reduseres for å få ønsket utvikling.

Tiltakene er primært fordelt mellom to typer utslipp; direkte utslipp og indirekte utslipp.

Direkte utslipp er de utslippene som potensielt kan påvirke de globale klimaendringene, men som fysisk skjer innenfor kommunens geografiske grenser. Eksempler på direkteutslipp fra blant annet veitrafikk, anleggsmaskiner, skips- og flytrafikk.

Indirekte utslipp er utslipp som forårsakes av vårt forbruk og kjøp av varer og tjenester der produksjonen og den vesentlige andelen av utslippet foregår utenfor kommunens geografiske grenser. Eksempler kan være avfall som må fraktes bort fra kommunen for håndtering. Eller ved kjøp av strøm produsert en annen plass i Norge eller utlandet.

I tillegg til å jobbe for løsninger som bidrar til å motvirke de globale utfordringene, vil kommunen også ha fokus på lokale miljøhensyn. Et rent og ryddig lokalmiljø er faktorer som vil kunne påvirke både trivsel og livskvalitet blant befolkningen.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Totalkostnad Sektor 2024-2027	Kilde	Reduksjon	Reduksjon	Reduksjon	Reduksjon
			2024	2025	2026	2027
Innkjøp av elektriske anleggsmaskiner	0	Annen mobil forbrenning	0,0	0,0	0,0	0,0
Omlegging til elektrisk klipping av kommunens grøntareal	0	Annen mobil forbrenning	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygge ladeinfrastruktur, som havneeer.	0	Sjøfart	0,0	0,0	0,0	1 869,0
Anskaffe nullutslippskjøretøy til egen bruk	0	Veitrafikk	50,0	50,0	50,0	50,0
Kampanjer og holdningsendring, som samfunnsutvikler	0	Veitrafikk	10,0	10,0	0,0	10,0
Kreve ladeinfrastruktur i nybygg	0	Veitrafikk	0,0	0,0	0,0	0,0
Redusere framtidig transportbehov	0	Veitrafikk	500,0	500,0	500,0	500,0
Styrke gang og sykkelveier for myke trafikanter	0	Veitrafikk	10,0	10,0	10,0	10,0
Tilrettelegge for å reise klimavennlig	0	Veitrafikk	200,0	200,0	200,0	200,0
Tilrettelegge lading på offentlig parkeringsplass	0	Veitrafikk	10,0	10,0	0,0	10,0
Utvikle og forbedre kollektivtilbudet	0	Veitrafikk	200,0	200,0	200,0	200,0
Øke parkeringsgebyr	0	Veitrafikk	500,0	500,0	200,0	200,0
Sum	0		1 480,0	1 480,0	1 160,0	3 049,0

Eksterne tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Totalkostnad Sektor 2024-2027	Kilde	Reduksjon	Reduksjon	Reduksjon	Reduksjon
			2024	2025	2026	2027
Redusert antall flyreiser	0	Luftfart	0,0	0,0	0,0	0,0
Elektrifisering av personbiler	0	Veitrafikk	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0
Sum	0		1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad Sektor 2024	Kilde	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027
Sette klima og miljø på dagsorden i organisasjon	0 Annet	Utslipp og opptak av klimagasser	0,0	0,0	0,0	0,0
Starte med arealregnskap	0 Arealbruk	Utslipp og opptak av klimagasser	0,0	0,0	0,0	0,0
Etablere internt system for rapportering av klimatiltak	0 Miljøledelse	Utslipp og opptak av klimagasser	0,0	0,0	0,0	0,0
Stille krav om sykkelparkering, som planmyndighet	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilrettelegge lading for yrkesbiler	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	0		0,0	0,0	0,0	0,0

Indirekte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

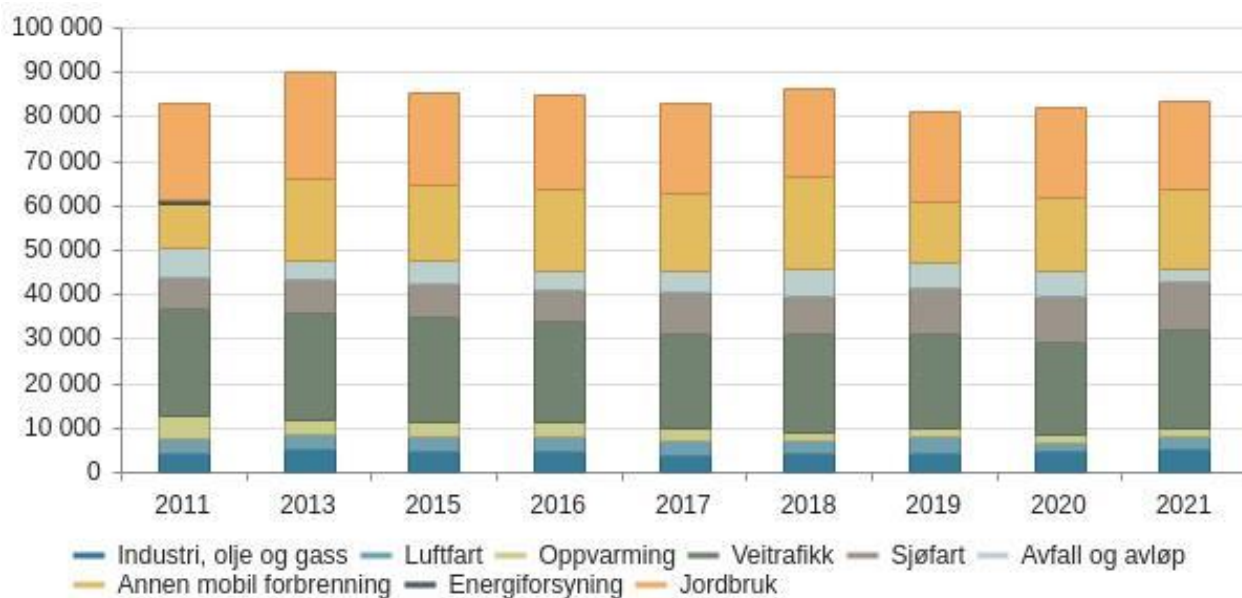
Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Totalkostnad Sektor 2024-2027	Kilde	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027
Boligbyggeprogram	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruke LED-armaturer til veibelysning	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Energispareprosjekt	0 Annet	Annet	200,0	200,0	200,0	200,0
Etablere kildesortering i alle kommunale bygg	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	120,0
Klimanettverk Nord-Norge	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimavennlig boligfelt - Konsentrerte felt som Lille-Komsa	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Konferanse - Klimavennlig planlegging	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Mer effektive pumper	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljøuka - fokus på kollektiv og sykling	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Presentere et miljøbudsjett	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Redusere energibruk til veibelysning i lysløyper	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Registrere ressursbruk og klimagassutslipp i investeringer	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Studietur – biogass	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Søke ut klimasats midler	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Utarbeide en anskaffelsesstrategi	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Utarbeide årlig klimaregnskap	0 Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	0		200,0	200,0	200,0	320,0

Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

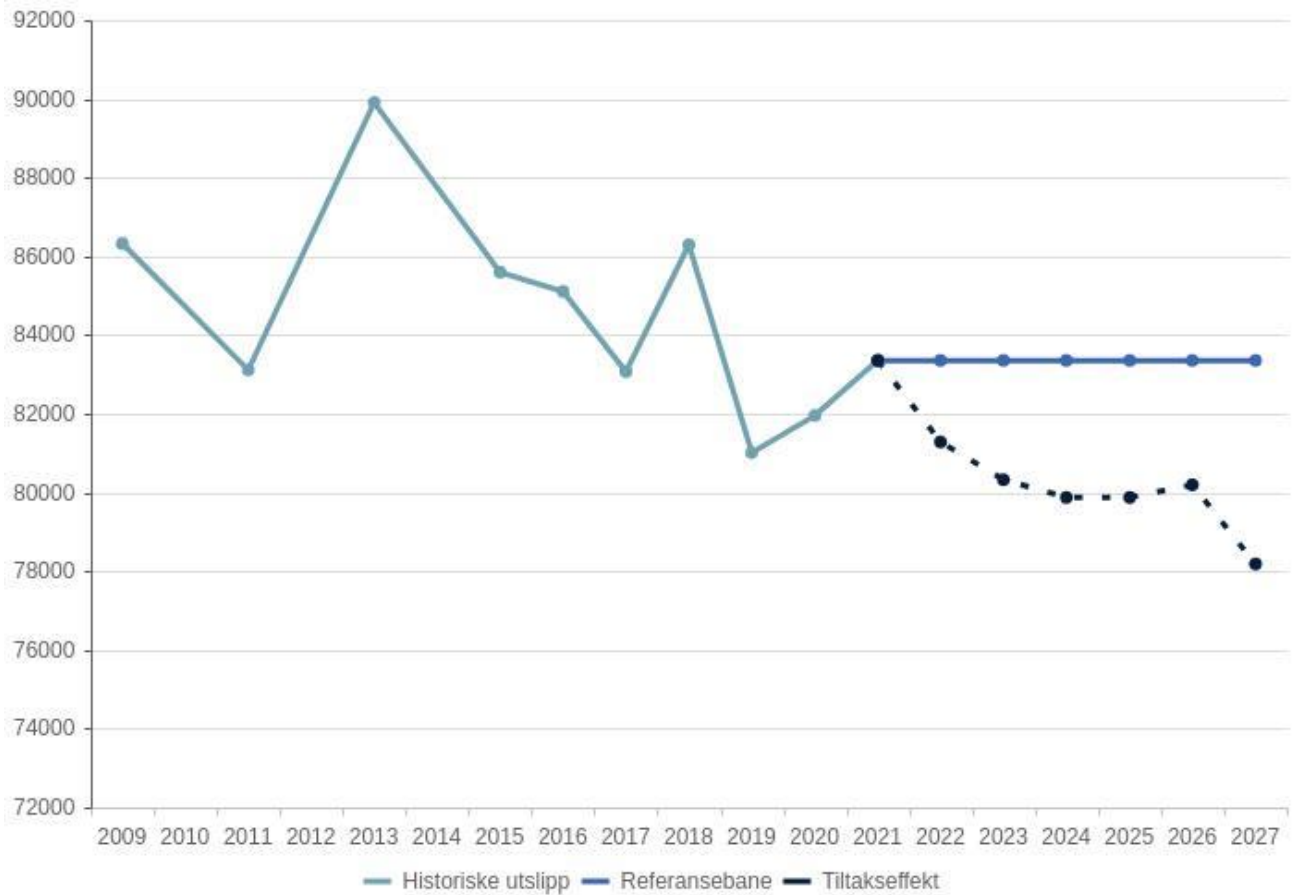

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Luftfart	3 388,7	3 278,3	3 648,3	3 216,8	3 249,7	3 006,9	3 604,9	2 099,0	2 760,4
Oppvarming	5 037,9	3 590,9	3 139,4	3 326,8	2 590,0	1 933,8	1 652,7	1 760,0	2 006,8
Industri, olje og gass	4 320,4	5 061,7	4 561,8	4 716,3	3 976,9	4 091,6	4 441,7	4 545,5	5 044,7
Sjøfart	7 328,8	7 328,8	7 328,8	7 458,9	9 412,2	8 163,5	10 391,4	10 350,2	10 929,6
Veitrafikk	23 883,6	24 125,1	23 588,2	22 502,8	21 213,9	22 243,6	21 207,9	20 873,4	22 219,6
Avfall og avløp	6 335,7	4 340,1	5 269,5	3 957,1	4 694,0	6 114,0	5 687,0	5 811,1	2 757,9
Annen mobil forbrenning	10 294,5	18 094,8	17 095,2	18 503,2	17 392,9	20 792,7	13 726,9	16 577,8	17 859,4
Energiforsyning	543,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk	21 980,5	24 087,8	20 965,5	21 425,1	20 542,4	19 943,1	20 302,7	19 939,7	19 776,1
Sum	83 113,7	89 907,6	85 596,6	85 107,0	83 072,0	86 289,1	81 015,1	81 956,8	83 354,6

Klimagassutslipp (graf)

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter. Historiske utslipp er hentet fra Miljødirektoratet. Du ser kommunens referansebane og i tillegg effekten av klimatiltakene i den stiplede linjen.

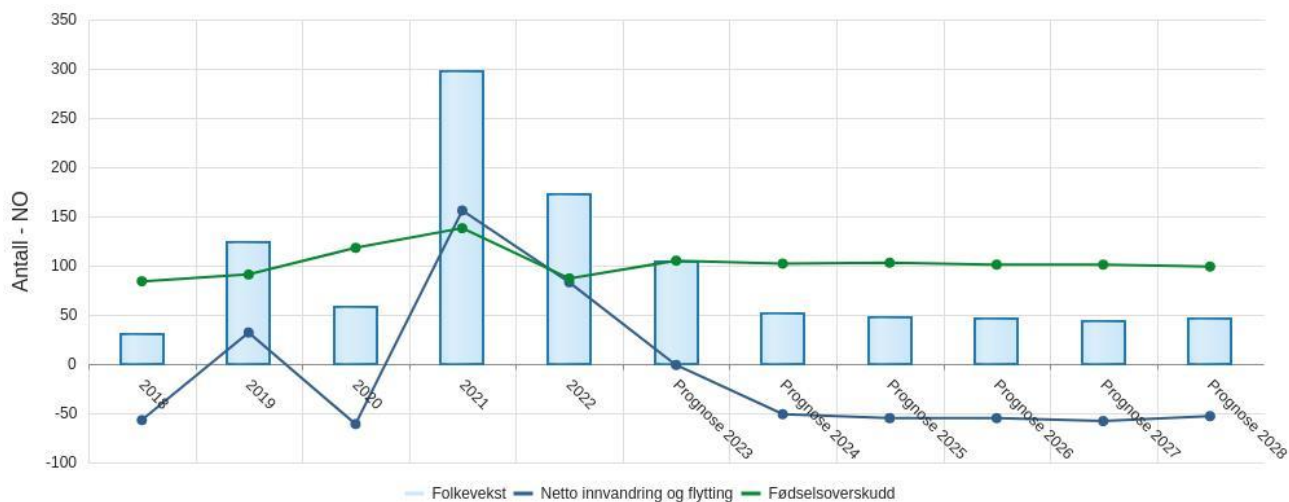

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling per årsak

	2018	2019	2020	2021	2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028
Folketall ved inngangen av kvartalet	20 635	20 665	20 789	20 847	21 144	21 305	21 409	21 460	21 508	21 554	21 597
Fødte	221	229	251	284	239	251	249	251	251	253	252
Døde	137	138	133	146	152	146	147	148	150	152	153
Fødselsoverskudd	84	91	118	138	87	105	102	103	101	101	99
Netto innvandring	106	76	73	109	161	123	74	73	72	70	72
Innenlands flytting	466	563	570	618	568	-124	-125	-128	-127	-128	-125
Netto innvandring og flytting	-57	32	-61	156	83	-1	-51	-55	-55	-58	-53
Folkevekst	30	124	58	297	173	104	51	48	46	43	46
Folketallet ved utgangen av kvartalet	20 665	20 789	20 847	21 144	21 317	21 409	21 460	21 508	21 554	21 597	21 643

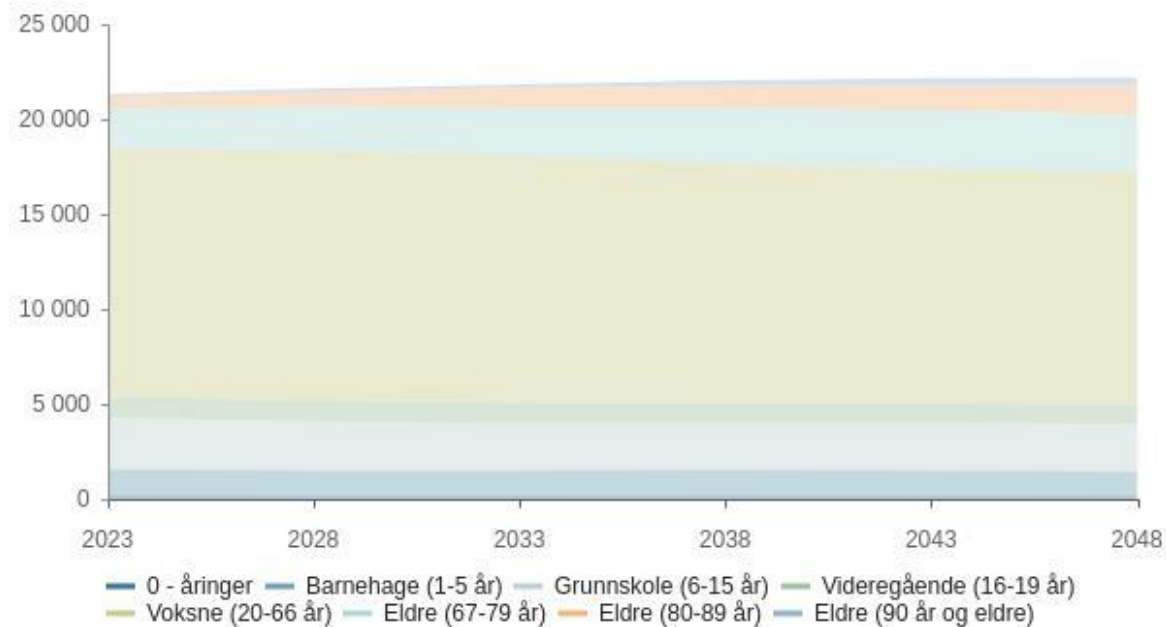

Dette er tall i prognose fra SSB uten å korrigere for den store befolkningsveksten vi hadde i første halvår 23. Målt mot prognosen brukt i beregning av frie inntekter, så er endringen den samme, men nivået er litt lavere her. Begge modeller forventer en vekst i befolkningen som er lavere enn landsgjennomsnittet. Vi er fortsatt en kommune med fødselsoverskudd, men prognosene for netto innvandring og flytting er negative.

Det fortsetter å være svært viktig å opprettholde tilretteleggingen for etablering av arbeidsplasser slik at det er attraktivt å komme og bli i Alta. Å motbevise SSB sin prognose for netto flytting blir stadig viktigere når fødselsoverskuddet forventes å være stabilt på et nivå lavere enn i forrige generasjon.

Demografi

Befolkningsprognose

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
0 - åringar	241	252	254	258	247	238
Barnehage (1-5 år)	1 304	1 249	1 256	1 280	1 264	1 213
Grunnskole (6-15 år)	2 725	2 612	2 492	2 472	2 502	2 511
Videregående (16-19 år)	1 082	1 101	1 074	1 001	986	997
Voksne (20-66 år)	13 082	13 129	12 991	12 691	12 356	12 315
Eldre (67-79 år)	2 164	2 321	2 531	2 875	3 151	2 966
Eldre (80-89 år)	609	801	1 061	1 215	1 314	1 562
Eldre (90 år og eldre)	110	132	167	242	339	401
Total	21 317	21 597	21 826	22 034	22 159	22 203

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 25

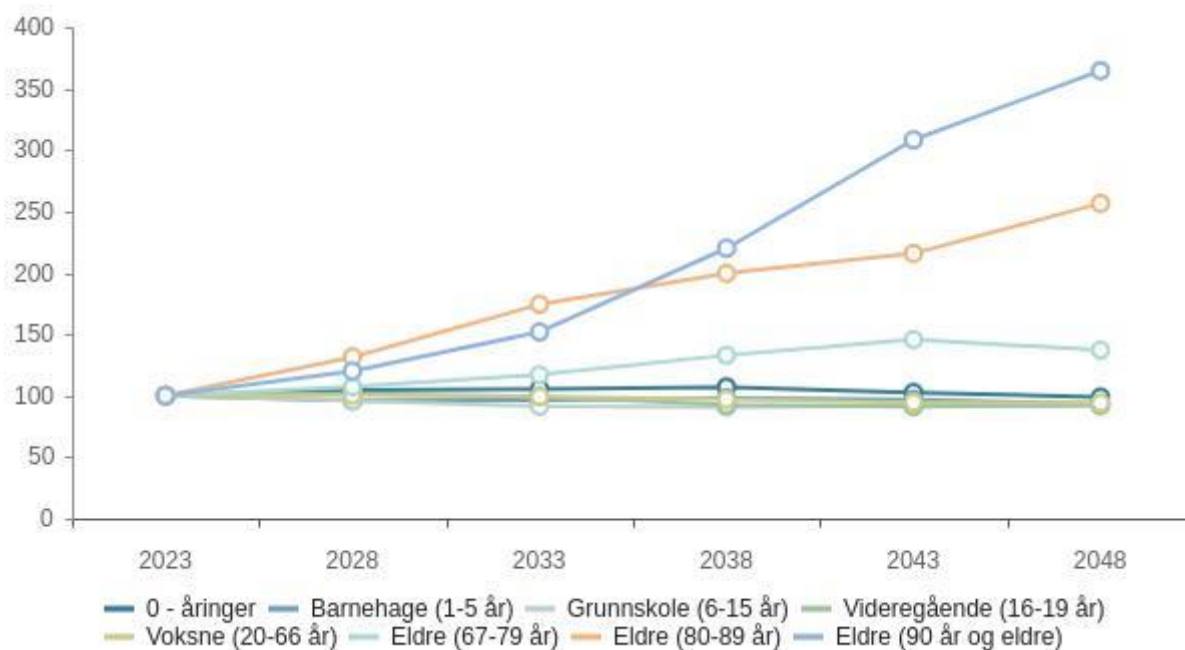
Kommentar

I et 25 års perspektiv forventes det svakt fallende antall innbyggere i aldersgruppene for barnehage og skole. Dette er også tilfelle for aldersgruppen 20-66 år som i hovedsak skal produsere den velferden vi skal leve av de neste 25 årene. Dette vil sette store krav til å bruke den tilgjengelige arbeidskraften så effektivt som mulig, både i den kommunale organisasjonen og i Altasamfunnet som helhet.

Befolkningsveksten de kommende 25 årene kommer i aldersgruppen fra 67 år og oppover, og veksten er særlig sterk i gruppen av de eldste eldre. For å klare å levere den velferden vi forventer de neste 25 årene er det i Alta, som på nasjonalt nivå, helt avgjørende at vi legger til rette for at så mange som mulig kan stå i arbeid lenger enn før. Ressursbruken må også vris mer i retning av å legge til rette for veksten i antall eldre. Heldigvis er stadig flere eldre friske lenger opp i årene, og dette er vi avhengig av å bruke både ved deltakelse i arbeidslivet, og gjennom innsats fra frivillig sektor av de som blir pensjonister.

Prognose vekst

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
0 - åringer	100,0 %	104,6 %	105,4 %	107,1 %	102,5 %	98,8 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	95,8 %	96,3 %	98,2 %	96,9 %	93,0 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	95,9 %	91,4 %	90,7 %	91,8 %	92,1 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	101,8 %	99,3 %	92,5 %	91,1 %	92,1 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	100,4 %	99,3 %	97,0 %	94,5 %	94,1 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	107,3 %	117,0 %	132,9 %	145,6 %	137,1 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	131,5 %	174,2 %	199,5 %	215,8 %	256,5 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	120,0 %	151,8 %	220,0 %	308,2 %	364,5 %
Total	100,0 %	101,3 %	102,4 %	103,4 %	103,9 %	104,2 %

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 25

Kommentar

Grafen ovenfor viser svært tydelig hvorfor ressursbruken i kommunen i økende grad må prioriteres til å sikre at flest mulig eldre kan klare seg med bistand på lavere nivåer i omsorgstrappa. Andelen innbyggere i den eldste aldersgruppe over 90 år forventes å bli mer enn 3 doblet i 25 års perioden, og andelen 80-89 år øker også med over 250 prosent.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Her vil hovedtallene i Kommunedirektørens budsjettforslag presenteres.

Frie disponible inntekter

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget lagt til grunn KS sin alternative prognosemodell for beregning av skatt og rammetilskudd. De frie inntektene til kommunene består av rammetilskudd, skatteinntekter, integreringstilskudd, midler fra havbruksfondet og rentekompensasjon.

Beløp i hele 1000

Frie inntekter	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd	643 112	656 568	658 141	660 189
Utgiftsutjevning	25 378	34 929	37 717	37 780
Overgangsordning - INGAR	-1 574	-868	-761	-653
Særskilt fordeling	60 967	49 484	49 484	49 484
Nord-Norge-tilskudd	200 955	202 935	203 416	203 868
Ordinært skjønn	1230			
Netto inntektsutjevning	85 439	85 425	85 431	85 459
Sum rammetilskudd	1 015 508	1 028 474	1 033 428	1 036 127
Skatt på formue og inntekt	716 151	716 113	716 251	716 575
Andre skatteinntekter	6 755	6 755	6 755	6 755
Sum skatteinntekt	722 906	722 868	723 006	723 330
Eiendomsskatt vannkraftanlegg	15 344	15 344	15 344	15 344
Eiendomsskatt bolig og fritidseiendom	32 500	32 500	32 500	32 500
Eiendomsskatt næringseiendom	37 656	37 656	37 656	37 656
Sum eiendomsskatt	85 500	85 500	85 500	85 500
Havbruksfond auksjon	25 000	0	25 000	0
Havbruksfond produksjonsavgift	18 000	18 000	18 000	18 000
Rentekompensasjon	2 500	2 500	2 500	2 500
Integreringstilskudd	111 373	97 778	91 720	83 060
Sum andre statstilskudd	156 873	118 278	137 220	103 560
Sum frie disponible inntekter	1 980 787	1 955 120	1 979 154	1 948 517

Skatt og rammetilskudd

Beregningen av skatt og rammetilskudd er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024. Rammetilskuddet er budsjettert med 1 016 millioner kroner og ordinære skatteinntekter for 2024 er beregnet til 723 millioner kroner.

For 2025 til 2027 er skatter og rammetilskudd basert på at folketallsøkningen framover blir som SSB sin folketallsprognose. Det er videre forutsatt at det blir en realvekst i totalrammene for frie inntekter til kommunesektoren som minimum er på nivå med befolkningsveksten.

Eiendomsskatt

Totalt anslås inntekter fra eiendomsskatt årlig å utgjøre 85,5 millioner.

Næringseiendom skattlegges etter lovens maksimumssats på 7,0 promille slik som i dag. En korreksjon av beregningsgrunnlaget for eiendomsskatt fra Statnett utgjør kr 7,0 millioner i merinntekt i forhold til gjeldende økonomiplan.

Det foreslås det å øke skattesatsen for eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer fra 2,0 promille til 2,1 promille. Dette for at inntekten skal følge lønns- og prisveksten. Økningen i skattesats er beregnet til å gi ca. 1,5 million kroner ekstra.

Havbruksfondet

Det er forutsatt at produksjonsavgiften fra Havbruk blir 18 millioner kroner årlig. I tillegg er det forutsatt at auksjon av nye konsesjoner innen havbruk skal gi Alta kommune 25 millioner ekstra i 2024 og i 2026.

Rentekompensasjon

Det er lagt inn en forsiktig økning i forventet rentekompensasjon på grunn av renteøkningen.

Integreringstilskuddet

Integreringstilskuddet er beregnet til 111 millioner kroner i 2024 og er basert på at vi bosetter 200 flyktninger i 2023 og 100 flyktninger i 2024.

Netto driftsrammer per område

Beløp i 1000 kr

Ramme	Oppr. buds. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Politisk virksomhet	10 080	9 964	10 937	9 964	10 937
Reserver	-3 409	24 659	25 448	27 948	28 030
Fellestjenesten	96 119	101 757	100 257	100 257	100 257
Samfunnsutvikling	20 456	25 002	25 011	25 011	25 011
Oppvekst og kultur	727 050	781 176	772 108	766 927	765 917
Helse og sosial	659 295	751 490	755 206	755 206	750 206
Tekniske tjenester	213 797	216 060	235 956	235 956	235 956
Selvkostområdet	-23 409	-25 747	-25 915	-26 451	-27 156
Revisjonen	3 717	3 395	3 395	3 395	3 395
Havnevesen	1 631	1 171	1 171	1 171	1 171
Kirkelig fellesråd	10 690	11 218	11 218	11 218	11 318
Skatter og rammetilskudd	-1 751 509	-1 980 787	-1 955 120	-1 979 154	-1 948 517
Renter og avdrag	164 701	182 586	180 682	186 338	193 524
Fonds	2 071	30 809	-6 154	18 024	-13 145
Avskrivninger	-131 280	-132 753	-134 200	-135 810	-136 904
Totalsum	0	0	0	0	0

Sentrale inntekter er budsjettert med i underkant av 2 milliarder kroner. Av dette fordeles 1,85 milliarder til tjenesteområdene, inkludert selvkost. Til revisjon, havnevesen og kirkelig fellesråd er det fordelt 15,8 millioner kroner.

Samfunnsutvikling er tjenesteområde med størst økning i prosent fra 2023 til 2024, Oppvekst og kultur har den største totalrammen gjennom hele planperioden. Helse og sosial er det tjenesteområde som øker mest i kroner fra 2023 til 2024.

Renter og avdrag i denne oversikten gjelder Nordlyskatedralen.

Reserver

Beløp i 1000 kr

Ansvar	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Alta vil	268	268	268	268
Lønnsreserver	72 005	65 197	66 782	66 864
Pensjonspremier/reserver mv	-6 742	-10 388	-19 904	-10 649
Premieavvik	-43 058	-31 815	-21 384	-30 639
Reserver formannskapet	1 445	1 100	1 100	1 100
Reserver kommunestyret	104	449	449	449
Reserver ordfører/rådmann	637	637	637	637
Totalsum	24 659	25 448	27 948	28 030

Lønnsreserven er økt med 16,5 millioner og er nå på 72 millioner. Økningen skal finansiere all lønnsvekst i 2024, inkludert lønnsvekst i 2024 knyttet til ansiennitetsoppyrkk og andre forhold som kommer i november og desember i 2023 og som ikke er kjent når kommunedirektøren legger fram sitt forslag. I økningen av lønnsreserven ligger også 3 millioner til å dekke antatte kostnader i drifta knyttet til gjennomføringen av utflytting fra rådhuset.

Økningen i reserven er nødvendig på grunn av kombinasjonen av flere stillinger i kommunen, og høyere forventet lønnsvekst i 2024 enn tidligere år. Det forventes 4,9 % lønnsvekst i 2024, mot 4,6 % i 2023. Lønnsutgifter i budsjett 2024 er 1489 millioner kroner eks. pensjon. Lønnsreserven utgjør totalt 4,8 % av samlede utgifter til lønn i budsjettet. Grensen for (ekstra) arbeidsgiveravgift på 5 % på høye lønninger økes fra 750 tusen til 850 tusen fra 2023 til 2024. Innenfor lønnsreserven settes det av 1,5 millioner til å dekke denne utgiften i 2024.

Pensjonsreserven er redusert fra 9,285 millioner til minus 6,742 millioner, altså en reduksjon på 16 millioner. Årsaken til dette er at dels at budsjettert bruk av premiefond, som er inntekt i kommunebudsjettet, er økt, og dels en avstemming av samlet budsjettert pensjon i kommunen mot siste prognose fra KLP. Den pensjon som belastes ute i tjenesteområdene blir betydelig redusert fra regnskap 2023 til regnskap 2024. Rammene for pensjon ute på de mange poster i tjenesteområdene er ikke justert, men totalbudsjettet for pensjon er tilpasset prognosen fra KLP ved å saldere mot pensjonsreserven. Detaljene i dette vil justeres inn etter første lønnskjøring i januar, og fortløpende oppdateres slik at pensjon ikke blir kilde til avvik i tjenesteområdene. For hele kommunen, inkludert reservene, er budsjettert pensjon og gruppeliv økt med 32,5 millioner fra opprinnelig budsjett 2023 til opprinnelig budsjett 2024.

Budsjettert netto utgift til premieavvik øker med 27,5 millioner fra opprinnelig budsjett 23 til opprinnelig budsjett 24. Dette skyldes først og fremst at den svært store innbetalingen til KLP i 2023 i hovedsak kommer til utgift i årene 2024-2030 på grunn av reglene for bokføring av premieavvik på pensjon.

Endringene i rammen for reserver videre utover i planperioden fra 2025 til 2027, er i det alt vesentlige knyttet til endringer i pensjon. Disse er basert på de økonomiplanprognosene vi har fått fra KLP og SPK.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Renteinntekter og utbytte	-22 698	-48 600	-57 369	-66 969	-77 653
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	95 106	133 191	135 472	146 681	154 551
Avdrag på lån	85 868	90 969	96 109	100 509	110 706
Netto finansinntekter/finansutgifter	158 276	175 560	174 212	180 221	187 604
Finansutgifter i tjenesteområdene	0	-2 082	0	0	0
Totale finansutgifter	158 276	173 478	174 212	180 221	187 604

Renteutgiftene i driftsbudsjettet er beregnet ut fra dagens låneportefølje, og planlagte låneopptak. Renteprognosene følger av Kommunalbankens finansmarkedsanalyse.

Finanskostnadene er markant høyere enn gjeldende økonomiplan, hovedsakelige som følge av brattere renteøkning enn hva som lå til grunn i fjor. Nåværende status i markedet er en forventning om at vi når en rentetopp i løpet av 2024. Det vil si at økte renteinntekter og -utgifter utover i planperioden, skyldes at underliggende låneopptak øker.

Risikoen ved 1,0 prosentpoeng renteøkningen utover forutsetningene som er lagt til grunn utgjør ca. 12 millioner mer i årlige renteutgifter.

Renter og avdrag per lånetype

Beløp i 1000 kr

Renter (eks. internrente)	Opp.bud. 2023	2024	2025	2026	2027
Ordinære investeringslån	69 129	81 445	82 592	91 910	96 837
Lån til videre utlån	19 786	29 746	30 880	32 771	35 714
Renter Totalt	88 915	111 191	113 472	124 681	132 551

Avdrag	Opp.bud. 2023	2024	2025	2026	2027
Ordinære investeringslån	86 136	90 969	96 109	100 509	110 706
Lån til videre utlån	25 689	27 945	31 555	35 171	38 800
Avdrag Totalt	111 825	118 914	127 665	135 681	149 506

Merk! Avdrag på lån til videre utlån inngår belastes investeringsbudsjettet, og inngår derfor ikke i netto finanskostnader.

Renteforutsetninger

Det forutsettes renter på eksisterende lån i henhold til markedsprognosen til Kommunalbanken.

Tabellen under viser forventede renter:

Indeks	Siste	om 1 år	om 2 år	om 3 år
NIBOR 3M	4,72 %	4,35 %	3,88 %	3,69 %
Endring	-	-0,37 %	-0,84 %	-1,03%

Våre lån med flytende rente ligger ca. 0,60 prosentpoeng over Nibor-tre-måneder.

For nye låneopptak legges det til grunn 5,0 % rente. Det budsjetteres med at låneopptakene tas opp med flytende rente. Det konkrete valget mellom fast og flytende blir tatt ved det konkrete låneopptak, blant annet for å sikre at vi er innenfor finansreglementet. Det forutsettes at lån til investeringer tas opp 1. juli hvert år slik at nye lån gir rentebelastning i 6 måneder. Dette gjøres fordi investeringsutgiftene antas å påløpe jevnt gjennom året, og at selv om lån ikke er tatt opp, så har investeringsutgiften blitt betalt, og vi får som alternativ lavere renteinntekter.

Det beregnes ikke avdrag på ordinære lån det året lån tas opp. Startlån tas opp tidlig i året.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Til ubundne avsetninger	1 140	29 878	0	17 093	0
Til bundne avsetninger	1 131	1 131	1 131	1 131	1 131
Bruk av disposisjonsfond	0	0	-7 085	0	-14 076
Netto avsetninger	2 271	31 009	-5 954	18 224	-12 945
Netto avsetninger og årsoppgjørdisp. i tjenesteområdene	-2 510	4 093	4 871	3 377	2 993
Totale avsetninger	-239	35 102	-1 083	21 601	-9 952

Det budsjetteres med ubunden avsetning (til bufferfondet) i 2024 og 2026. Hovedkilden til dette er at det disse årene forventes innbetaling fra Havbruksfondet fra auksjoner, samt at det i 2024 forutsettes 15 millioner i gevinst på strømvartalen. For 2025 og 2027 budsjetteres det med bruk av disposisjonsfond.

Bundne avsetninger er midler som ikke står til kommunestyrets disposisjon og må brukes til bestemte formål.

Økonomisk utvikling i planperioden

Innledning

Vi lever i en verden der vi har erfart at vår økonomi på lokalt nivå, relativt raskt påvirkes av globale forhold som ofte er vanskelige å forutse. Alt fra pandemi, krig, klimaendringer og andre geopolitiske konflikter, vil kunne medføre et økt press på vår egen økonomi og tjenesteleveranse.

Det er derfor viktig at planleggingen og styringen av kommuneøkonomien, i tillegg til å adressere dagens utfordringer, også tar høyde for at vi må ivareta handlefriheten på lengre sikt.

En sunn og solid økonomi over tid, kjennetegnes blant annet av at:

1. Kommunen regelmessig har et solid overskudd på driftsresultatet. Det vil si at kommunen bruker mindre penger på utgifter enn hva kommunen får inn i inntekter i løpet av året.
2. Kommunen har en buffer med tilstrekkelig oppsparte midler, for å kunne imøtegå både kjente, men også ukjente utfordringer på kort, mellom og lang sikt.
3. Kommunen har en ubenyttet andel i låneevne, både for å kunne foreta nødvendige investeringer, men også for å unngå å være mer risikoutsatt enn nødvendig.

I dette kapittelet vil vi presentere en prognose av utviklingen av nøkkeltallene knyttet til punkt en og to. Grafen for utvikling tilknyttet lånegjeld (punkt tre) presenteres i påfølgende kapittel om investeringer.

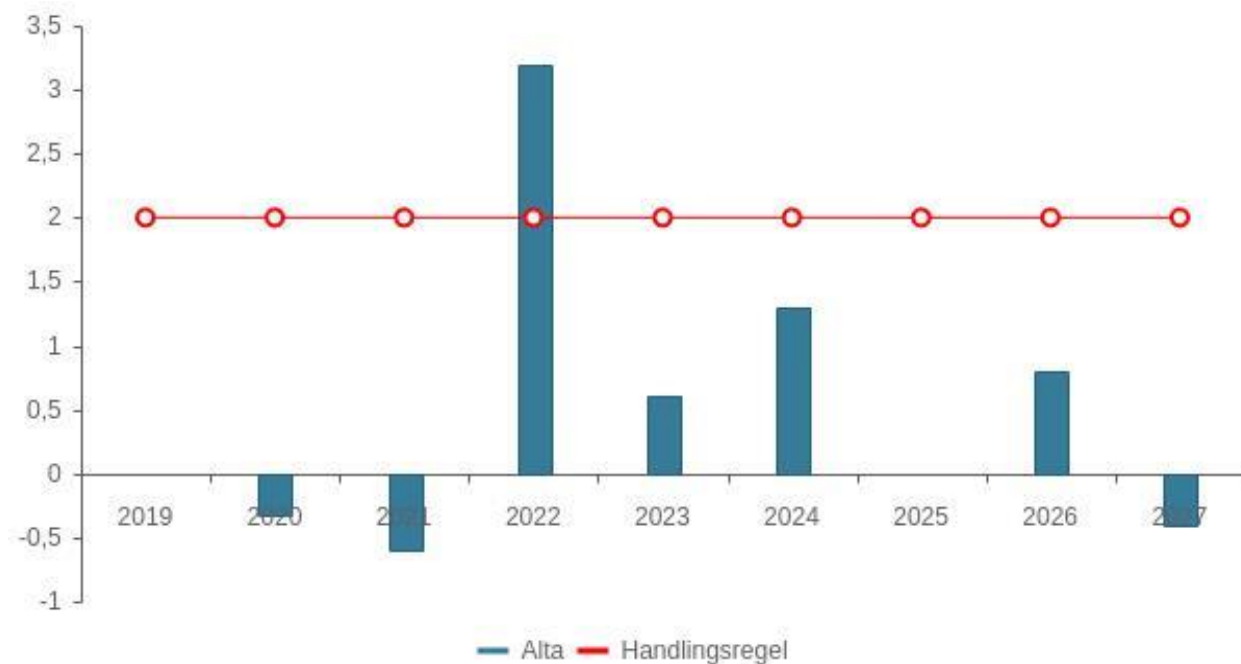
Datakilde for nøkkeltall

Alle nøkkeltall benytter kun tallgrunnlag for kommunekassen. Det betyr at det ikke er tatt hensyn til kommunens konsoliderte regnskap og budsjett for selvstendige kommunale foretak.

Historiske nøkkeltall kommer fra KOSTRA-rapporter for årene 2020-2022 og revidert årsbudsjett for 2023. Dersom det er vesentlige avvik mellom budsjett og årsprognose for 2023 vil det bli kommentert. Nøkkeltallene for 2024-2027 er beregnet med bakgrunn i tallgrunnlaget i kommunedirektørens forslag til økonomiplan og årsbudsjett.

Av tekniske årsaker er det ikke mulig å inkludere nøkkeltall for 2019 i grafene.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Alta	-0,3 %	-0,6 %	3,2 %	0,6 %	1,3 %	0,0 %	0,8 %	-0,4 %

Om nøkkeltallet

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Nøkkeltallet sier noe om hvor mye av inntektene som er til overs etter at alle forpliktelser pådratt ved drift av tjenestene, samt renter og avdrag på lån, er betalt. Rene regnskapstekniske kostnader som skyldes periodisering (avskrivninger) elimineres slik at faktisk disponible midler ved årets slutt fremkommer.

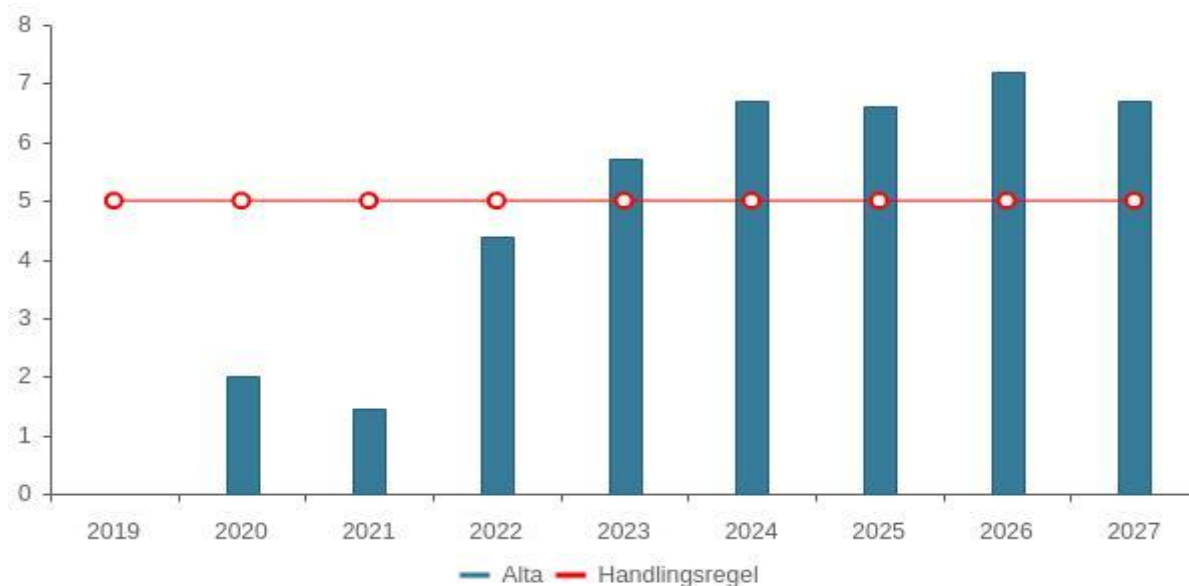
Et overskudd vil kunne avsettes til fremtidig bruk. Resultatet er derfor en viktig indikator på kommunes evne til å sikre blant annet egen handlefrihet når det kommer til fremtidige investeringer og tjenestetilbud, samt at det gir kommunen mulighet til å dempe konsekvensene ved uforutsette økonomiske utfordringer. For å oppnå en sunn kommuneøkonomi med romslig handlefrihet anbefaler TBU at nøkkeltallet over tid bør utgjøre minst 1,75 prosent. Alta kommune har i våre økonomiske handlingsregler en vedtatt målsetting om minst 2,0 prosent for dette nøkkeltallet.

Utvikling i planperioden

Slik økonomiplanen ligger nå, vil vi levere et netto driftsresultat i planperioden som er betydelig dårligere enn både vår egen handlingsregel og den faglige anbefalingen har fastsatt som minsteverdi. At resultatet i 2022 bar preg av raskt forbigående gevinst fremkommer tydelig når en leser av denne grafen. Det betyr at vi rett og slett ikke har lyktes tilstrekkelig med å snu de underliggende utfordringene vi lenge har hatt i driften. Spørsmålet som melder seg er så klart "hvorfor ikke?". Det fullstendige svaret på det er ikke enkelt, eksempelvis dukker det stadig opp nye utfordringer parallelt med at andre løses. Allikevel kan vi utvetydig slå fast, at det faktiske kostnadsnivået er for høyt i forhold til inntektene vi forventer å få inn.

At 2025 og 2027 skiller seg særskilt dårlig ut skyldes at auksjonsinntekter fra havbruksfondet kommer annen hvert år.

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Alta	2,0 %	1,5 %	4,4 %	5,7 %	6,7 %	6,6 %	7,2 %	6,7 %

Om nøkkeltallet

Et disposisjonsfond er oppsparte midler fra tidligere års overskudd. Midlene i fondet kan benyttes til finansieringer både i drifts- og investeringsregnskapet. Nøkkeltallet representerer, litt enkelt forklart, hvor mye penger kommunen har i sin sparebuffer i forhold til det løpende driftsnivået.

Midler fra fondet kan brukes både til planlagte investeringer, eller til å dempe konsekvenser av uforutsette hendelser. Det er derfor viktig at fondet er stort nok til å takle svingninger i både inntekts- og utgiftsnivå ut ifra en moderat risikovurdering. anbefalt nivå varierer basert på lokale forskjeller og forutsetninger. Alta kommune har vedtatt at fondet over tid bør utgjøre minst 5 prosent av brutto driftsinntekter.

Kommunen har også andre typer fond, men midlene i disse fondene er i større grad bundet opp mot spesifikke formål. Ettersom midlene på disposisjonsfondene mer eller mindre kan nyttes fritt til alle typer formål, er nøkkeltallet for disposisjonsfond et av de viktigste uttrykkene for kommunens handlefrihet.

Utvikling i planperioden

Det er budsjettet med bruk av disposisjonsfond i 2025 og i 2027. Det betyr at dersom avsetning i budsjett 2023 og aktivitet i økonomiplanen for øvrig slår til, vil vi ha et disposisjonsfond som tilfredsstillende handlingsregelen gjennom hele perioden. Men likevel knytter det seg vesentlig usikkerhet omkring den fremtidige størrelsen på fondet.

I regnskapsrapporten for tredje kvartal meldes det om en forventning om et betydelig merforbruk, som i ytterste konsekvens betyr at vi vil bruke om lag 40 prosent av disposisjonsfondet til å dekke inn avviket. Dersom et slikt resultat i 2023 blir realiteten vil disposisjonsfondet i årene fremover bli betydelig lavere enn grafen over tilsier, vi vil også være langt unna handlingsregelen. Dersom fondsavsetningene i perioden blir strøket og vi må bruke av fondsmidler utover hva som ligger i økonomiplanen, er veien til et tomt disposisjonsfond relativt kort. Det er derfor avgjørende at kommunen får kontroll på økonomien, og unngår betydelig merforbruk i årene fremover.

KOSTRA-Nøkkeltall

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er en nasjonal informasjonsstandard for den kommunale virksomhetsstyringen. Opplysningene hentes inn og publiseres årlig av Statistisk sentralbyrå. Opplysningene gjør det mulig å sammenligne ulike kommuners aktivitet og nøkkeltall uavhengig av hvordan kommunen er organisert.

I en økonomisk sammenheng er det naturlig å sammenligne Alta med øvrige kommuner i Nord-Norge som har et innbyggertall på mer enn 20 000. Det inkluderer Tromsø, Harstad, Narvik, Bodø og Rana. I tillegg sammenlignes vi mot et gjennomsnitt av alle landets kommuner med et innbyggertall mellom 20 000-30 000 innbyggere (KOSTRA-gruppe 9).

Finansielle måltall

	Alta 2021	Alta 2022	Tromsø 2022	Harstad 2022	Narvik 2022	Bodø 2022	Rana 2022
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B) (Kommunekasse)	1,5 %	4,4 %	5,1 %	13,9 %	5,2 %	7,5 %	36,2 %
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekt (B) (Kommunekasse)	-0,6 %	3,2 %	1,2 %	3,4 %	2,6 %	4,0 %	8,9 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B) (Kommunekasse)	91,4 %	82,4 %	111,7 %	105,7 %	104,5 %	110,7 %	94,4 %

Året 2022 var et spesielt år, forholdene omkring 2022 ble nærmere forklart i regnskap og årsmeldingen for 2022. Resultatet var uansett at vi for første gang på mange år hadde nøkkeltall som enten oppfylte eller var i nærheten av handlingsreglene våre. Nøkkeltallene for netto driftsresultat og disposisjonsfond var heller ikke så ille sammenlignet med O6-kommunene og KOSTRA-gruppen for øvrig.

Frie inntekter per innbygger

	Alta 2021	Alta 2022	Harstad 2022	Narvik 2022	Rana 2022	Tromsø 2022	Bodø 2022
Frie inntekter per innbygger (kr)	71 040	73 972	68 099	70 583	66 129	62 673	63 450
Skatt på inntekt og formue Beløp per innbygger (kr)	30 340	33 433	35 395	33 715	33 051	37 230	38 345
Rammetilskudd Beløp per innbygger (kr)	40 700	40 538	32 705	36 868	33 078	25 443	25 106
Eiendomsskatt totalt Beløp per innbygger (kr)	3 427	3 577	3 585	6 778	3 438	3 317	4 060

Alta hadde i 2022 den høyeste totalsum frie inntekter per innbygger. Noe av forklaringen er at Alta anses å ha et større utgiftsbehov tilknyttet lokale forhold. Dette er noe vi til dels får kompensert gjennom utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. Men også når vi korrigerer for utjevningen ligger vi over sammenlignbare kommuner.

Foto: Filmmark.no

Investeringer i økonomiplanen

Innledning

Investeringer er kommunens verktøy for å anskaffe eiendeler som forventes å bidra til tjenestetilbudet i kommunen i lang tid fremover (varige driftsmidler). Anskaffelser tilknyttet eiendom, kjøretøy og infrastruktur er typiske eksempler på kommunale investeringsobjekter. Aktivitetsnivået for investeringer vil normalt variere fra periode til periode.

Investeringer som finansieres med av opptak av lån medfører økte rente- og avdragskostnader i flere år fremover. På den måten vil kostnaden reflekteres i driften litt mer i samsvar med investeringens levetid.

Investeringsplanen er fremskrevet for åtte år. De første fire fremgår i tabell i dette kapittelet, øvrig investeringsperiode er inkludert i utvidet investeringstabell i vedlegg.

Lånefinansiering

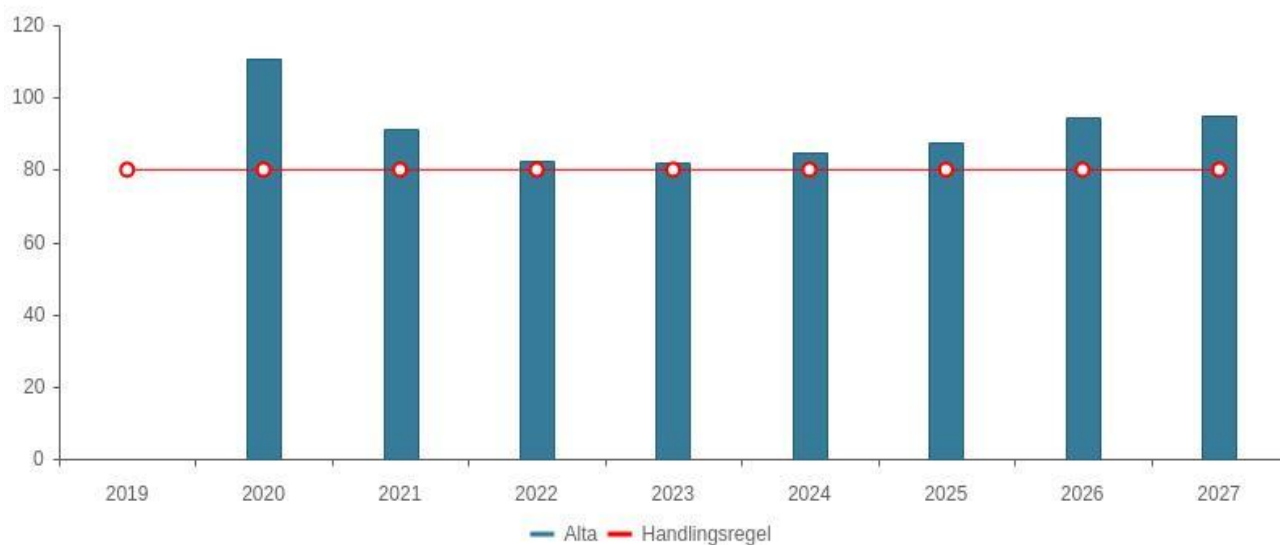
For at kommunen skal ha en tilstrekkelig økonomisk gjennomføringsevne etter hvert som investeringsbehovene melder seg, er det viktig at en holder øye med at lånegjeld ikke øker for mye. Det er vesentlig at den risikoen som medfølger når låneopptaket øker er akseptabel.

Handlingsreglene fastslår at andelskravet til egenkapital for å finansiere investeringer over tid skal ligge på 30 prosent.

Krav om differensiering av gjeldsporteføljen

Alta kommune vil ha 34,15 prosent fast rente ved utgangen av 2023 hvis resten av årets låneopptak tas opp med flytende rente. Det er hårfint innenfor budsjettreglementet som sier minimum 1/3. Avgjørelsen av om årets låneopptak skal tas opp som flytende eller fast rente tas når vi ser tilbudene som kommer inn. Andelen vil falle til 13,4 prosent ved utgangen av 2027 hvis alle nye lån tas opp med flytende rente. Det betyr at senest ved låneopptak i 2024 må en andel utgjøre fastrente for å tilfredsstille finansreglementet. Kommunedirektøren vil fortløpende vurdere dette.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Alta	110,6 %	91,4 %	82,4 %	82,1 %	84,6 %	87,4 %	94,5 %	95,1 %

Om nøkkeltallet

Netto lånegjeld er her definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Nøkkeltallet er et uttrykk for hvor store lån kommunen har i forhold til nivå for driftsinntekter.

Det er ingen entydig fasit på hva låneandelen bør ligge på, det skyldes blant annet at kommuner som har andre sikkerhetsbuffer, (f. eks. et stort disposisjonsfond) i teorien vil kunne tåle å ta høyere risiko enn kommuner som ikke har slike midler.

En vesentlig andel av en kommunens låneportefølje er gjerne avtaler med flytende rente. Nøkkeltallet vil derfor også kunne si noe kommunens umiddelbare risikoeksponering for svingninger i rentemarkedet. Finansreglementet for Alta kommune slår fast at mellom 1/3 og 2/3 av porteføljen skal være flytende rente.

Alta kommune har vedtatt at grenseverdien på lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter over tid ikke bør overstige 80 prosent.

Utvikling i planperioden

Gitt opptak av nye lån, betaling av avdrag og andre forhold i økonomiplanen, øker nøkkeltallet for netto lånegjeld med 10,6 prosentpoeng gjennom planperioden. Det betyr at vi fremdeles er for høyt sammenlignet med handlingsregelen, likevel ikke høyere enn i 2019 og 2020.

Det er verdt å minne om at opptak av ny gjeld i dag, medfører høyere rentekostnader enn tidligere år. Selv om det er ting som tyder på at en begynner å nærme seg en rentetopp, er det ingen som kan spå dette med absolutt sikkerhet.

Fremtidige investeringer som krever lånefinansiering bør som hovedregel føre til stordriftsfordeler eller annen form for effektivisering.

Når en ser på KOSTRA-grunnlaget for 2022 fra andre kommuner i Nord-Norge (Harstad, Narvik, Bodø, Rana, Tromsø) viser det seg at Alta ikke har spesielt høy gjeldsgrad, sammenlignet med disse.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	351 650	265 130	376 785	320 700
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 200	5 200	5 200	5 200
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	356 850	270 330	381 985	325 900
Kompensasjon for merverdiavgift	-49 374	-41 926	-65 897	-55 140
Tilskudd fra andre	-36 000	0	0	-100 000
Salg av varige driftsmidler	-25 000	-91 200	-5 000	-69 000
Bruk av lån	-233 806	-132 004	-305 888	-96 560
Videreutlån	100 000	100 000	100 000	100 000
Bruk av lån til videreutlån	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avdrag på lån til videreutlån	27 945	31 555	35 171	38 800
Mottatte avdrag på videreutlån	-27 945	-31 555	-35 171	-38 800
Overføring fra drift	-5 200	-5 200	-5 200	-5 200
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 750	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-4 720	0	0	0
Sum finansiering	-356 850	-270 330	-381 985	-325 900
Sum finansieringsbehov	356 850	270 330	381 985	325 900
Udekket finansiering	0	0	0	0

Investeringer gjennom hele økonomiplanperioden er beregnet til om lag 1,31 milliarder. Av dette legges det til grunn at kr 768 millioner finansieres med opptak av ordinære investeringslån. Resten av finansieringsbehovet på kr 567 millioner dekkes av blant annet merverdiavgiftskompensasjonen, tilskudd og øvrig egenkapital.

Overføring fra drift i Investeringer i aksjer og andeler i selskaper på kr 5,2 millioner årlig gjelder egenkapitalinnskudd til KLP

Graden av egenkapitalfinansiering gjennom planperioden utgjør 42,5 prosent. For 2024 isolert utgjør samme nøkkeltall 34,5 prosent.

Investeringsstabell for kommunen samlet

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter Reserver	Økonomiplan				Sum 2024-27	Inntekt 2024-27
	2024	2025	2026	2027		
K281 Egenkapitaltilskudd KLP	5 200	5 200	5 200	5 200	20 800	-20 800
Sum Reserver	5 200	5 200	5 200	5 200	20 800	-20 800
Fellestjenesten						
K585 Infrastruktur ikt	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	0
K629 Kjøp av biler	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	0
Sum Fellestjenesten	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000	0
Samfunnsutvikling						
K015 Grunnerverv	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	-4 000
K042 Altahøyden	27 660	0	0	0	27 660	-15 000
K354 Skoddevarre boligfelt	1 000	0	0	0	1 000	0
K470 Skillemo del 2	1 000	0	0	0	1 000	0
K473 Ny veikryssløsning Aronnesveien/Holstsletta	8 000	0	0	0	8 000	-4 640
K478 Mulighetsstudie sjørettet industriområde	1 000	0	0	0	1 000	0
K615 Ressebakken	5 000	4 000	0	0	9 000	-6 200
K632 Lille Komsa utbygging	1 000	0	0	0	1 000	-20 000
K647 Svennbakken boligfelt	1 000	0	0	0	1 000	0
K648 Stengelsen Nord	9 700	0	0	0	9 700	-15 000
Sum Samfunnsutvikling	57 360	6 000	2 000	2 000	67 360	-134 840
Oppvekst og kultur						
K043 Komsa skole	15 000	55 000	130 000	134 500	334 500	-20 000
K044 Kaiskuru nærmiljøsentor	30 000	35 000	200	0	65 200	0
K045 Saga skole	10 000	40 000	54 000	0	104 000	0
K205 Oppgradering Alta kultursal	5 600	0	0	0	5 600	-80
K609 Vognskur barnehager	1 770	0	0	0	1 770	0
Sum Oppvekst og kultur	62 370	130 000	184 200	134 500	511 070	-20 080
Helse og sosial						
K211 Kongleveien Botiltak	32 700	0	0	0	32 700	-9 000
K461 Mulighetsstudie Vertshusområde	500	0	0	0	500	0
K465 Omsorgssenter	3 000	0	0	0	3 000	0
K467 AOS Byggetrinn 2	5 000	5 000	115 000	125 000	250 000	-100 000
K479 Oppgradering Alta Helsesenter E4	7 000	0	0	0	7 000	0
K965 Marienlund bosenter	74 250	0	0	0	74 250	-27 000
Sum Helse og sosial	122 450	5 000	115 000	125 000	367 450	-136 000
Tekniske tjenester						
K026 Lekeplasser/nærmiljøanlegg	200	200	200	200	800	0
K029 Kjøp av maskiner	4 500	4 500	5 000	5 000	19 000	0
K033 Asfaltering av komm.veger	6 500	6 500	6 500	4 000	23 500	0
K040 Nytt Rådhus	500	1 000	1 000	0	2 500	0

	Økonomiplan				Sum	Inntekt
	2024	2025	2026	2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter						
K073 Sanering av gamle Rådhuset	500	5 000	5 000	0	10 500	-40 000
K209 Ny spilleflate Althallen	5 900	0	0	0	5 900	0
K210 Turnhall i Alta Arena	0	40 000	0	0	40 000	0
K213 Myndighetskrav skolebygg	20 000	10 000	0	0	30 000	0
K424 Oppgradering offentlige uterom	1 280	1 280	1 280	0	3 840	0
K425 Utskiftingsplan kjøretøy park og idrett	1 000	600	2 300	0	3 900	0
K480 Ombygging tak E4 Alta Helsesenter	4 000	0	0	0	4 000	0
K580 Opprustning bruer	1 250	1 250	1 250	0	3 750	0
K613 Oppgradering SD anlegg Komm.bygg	2 500	2 500	2 500	0	7 500	0
K616 Flomsikring Eibyelva	3 750	0	0	0	3 750	0
K619 Verneutstyr/oppgradering branndepot	1 250	0	0	0	1 250	0
K620 Oppgradering Fjellhallen	1 000	0	0	0	1 000	0
K630 Kollektivtrase Follumsvei-Åsveien	1 500	0	0	0	1 500	0
K641 Asfaltering fiskerihavn	1 250	0	0	0	1 250	0
K644 ROS Brannvesen	250	0	0	0	250	0
K656 Opparbeiding parkeringsplass AOS	4 340	0	0	0	4 340	0
K657 Parkeringshus B5	2 750	0	0	0	2 750	-2 750
K987 Hovedvannledning - Markveien (ikke selvkost)	0	0	5 555	0	5 555	0
Sum Tekniske tjenester	64 220	72 830	30 585	9 200	176 835	-42 750
Havnevesen						
K212 Flerbrukskai	0	0	0	5 000	5 000	0
Sum Havnevesen	0	0	0	5 000	5 000	0
Sum	315 600	223 030	340 985	284 900	1 164 515	-284 470

Avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum	Inntekt
	2024	2025	2026	2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter						
Selvkostområdet						
K032 Nye tiltak avløp	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000	0
K060 Nye tiltak vann	22 000	22 000	22 000	22 000	88 000	0
K226 Utskifting maskiner (vva)	4 250	10 300	4 000	4 000	22 550	0
Sum Selvkostområdet	41 250	47 300	41 000	41 000	170 550	0
Sum	41 250	47 300	41 000	41 000	170 550	0

Foto: Filmmark.no

Kommunens tjenesteområder

Politisk virksomhet

Beskrivelse av tjenesteområdet

Den politiske styringsstrukturen i Alta kommune følger formannskapsmodellen. Det innebærer at saker skal forberedes av formannskapet før de legges frem for endelig vedtak i kommunestyret.

Formannskapets partimessige sammensetning er proporsjonal i forhold til partienes representasjon i kommunestyret. Formannskapsmodellen er hovedmodell i kommuneloven, og de fleste kommunene i Norge styres etter denne.

Utgifter til politisk virksomhet består primært av lønns- og møtegodtgjørelser som utbetales til de folkevalgte og øvrige deltakere i utvalg, råd og nemder. Årsaken til variasjon mellom årene er at det avholdes valg annethvert år, i 2025 og i 2027 styrkes rammen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	7 282	7 605	7 944	8 187	7 944	8 187
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	873	1 652	1 089	1 819	1 089	1 819
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	525	448	524	524	524	524
Overføringsutgifter	446	585	493	619	493	619
Sum Driftsutgifter	9 127	10 290	10 050	11 149	10 050	11 149
Driftsinntekter						
Refusjoner	-99	-210	-86	-212	-86	-212
Sum Driftsinntekter	-99	-210	-86	-212	-86	-212
Sum	9 028	10 080	9 964	10 937	9 964	10 937

Rammeoversikt

Beløp i 1000

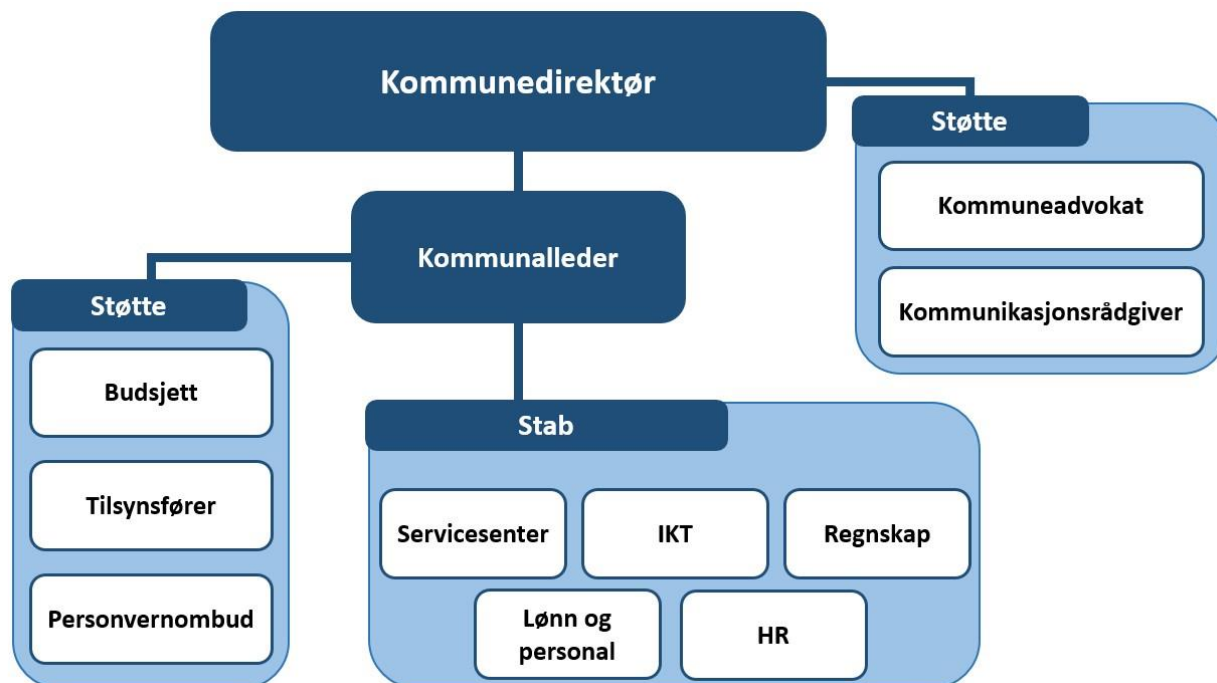
	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	10 080	10 080	10 080	10 080
Sum Vedtak forrige periode	-1 297	-400	-1 297	-1 297
Sum Budsjettendring i år	113	113	113	113
Sum Lønns- og prisvekst	87	87	87	87
Konsekvensjustert budsjett	-1 097	-200	-1 097	-1 097
Konsekvensjustert ramme	8 983	9 880	8 983	8 983
Nye tiltak				
Nytt godtgjøringsreglement folkevalgte	975	1 018	975	1 018
Sum Nye tiltak	975	1 018	975	1 018
Nye tiltak og realendringer budsjett	975	1 018	975	1 018
Sum Administrative budsjettendringer	6	39	6	936
Budsjettendringer	6	39	6	936
Ramme 2024-2027	9 964	10 937	9 964	10 937

Nytt godtgjøringsreglement folkevalgte

Beregnet etter nye satser og vedtak i retningslinjer for godtgjørelser av folkevalgte.

Fellestjenesten

Organisasjonskart

Beskrivelse av tjenesteområdet

Fellestjenesten har en felles støtte-, veileder- og fagfunksjon for hele organisasjonen. Hovedoppgaven er å tilrettelegge for god politisk og administrativ styring, samt ivareta en rekke fellesfunksjoner på vegne av hele organisasjonen.

Fellestjenestens primære oppgaver:

- Tilrettelegger for at de folkevalgte kan drive god politisk styring. Dette skjer blant annet gjennom utarbeidelse av politiske beslutningsgrunnlag og sekretariatstjenester.
- Bistå kommunedirektøren med å sikre god administrativ styring. Dette skjer blant annet gjennom å utarbeide helhetlige og koordinerte administrative beslutningsgrunnlag.
- Sentral rolle med å tilrettelegge for at organisasjonen for øvrig kan utøve sine oppgaver på en effektiv måte, herunder et overordnet ansvar for å drive lederstøtte, veiledning og rådgivning for kommunens ansatte og ledere.
- Yter tjenester direkte til innbyggerne, slik som for eksempel kommunikasjon og arkiv- og innsynstjenester.

Sentrale utfordringer

Økonomi- og virksomhetsstyring

God økonomistyring er viktig for at Alta kommune skal være i stand til å gi gode tjenester til innbyggerne. Fellestjenesten sitt ansvar ligger i hovedsak på å ha gode systemer for oppfølging og rapportering, gi lederstøtte samt ha kontinuerlig fokus på effektiv bruk av ressurser. Dette skjer gjennom videreutvikling av verktøy, dialog og opplæring, gode analyser og beslutningsgrunnlag, samt gjennom kontinuerlig oppfølging av kommunens økonomiske utvikling.

Kommuneloven stiller krav om at det er etablert en internkontroll som minimum sikrer at lover og forskrifter følges. Kommunestyret vedtok i februar 2023 «*Overordnet rammeverk for risikostyring og intern kontroll*». I 2023 ble det også gjennomført en kartlegging av organisasjonens behov knyttet til internkontrollarbeidet. Kartlegging vil bli brukt i det videre arbeidet i 2024. Fellestjenesten vil på overordnet nivå blant annet bidra til den praktiske tilnærmingen til internkontroll og risikostyring. Arbeidet med forankring og praktisk rettede internkontrollprosesser vil bli prioritert.

Kommunerevisjonen har gjennomført en undersøkelse som avdekket svakheter i kommunens ansettelsesprosesser. Som ledd i kommunens oppfølging av dette er det utarbeidet et nytt ansettelsesreglement der kvalifikasjonskravet og kravet til dokumentasjon kommer tydeligere frem. Forbedringsarbeidet i 2023 har hatt fokus på å utarbeide nye ansettelsesrutiner. Rutinene skal være et enkelt og praktisk hjelpemiddel for kommunens ledere for at de skal gjennomføre ansettelsesprosesser i tråd med bestemmelsene i ansettelsesreglementet, slik at Alta kommune fremstår som en profesjonell arbeidsgiver. Rutinene blir implementert i organisasjonen i 2024.

Kommunen har styrket fokuset på anskaffelser og anskaffelsesstrategien med handlingsplan legger føringer for hva som skal prioriteres. Anskaffelsesregelverkets hovedmål er at det offentlige skal foreta ressurseffektive innkjøp basert på gode konkurranser. Myndighetene jobber nå med endringer av regelverket. Fremover vil det bli stilt større krav til andre hensyn som miljø, menneskerettigheter, seriøst arbeidsliv og innovasjon. Satsingsområder i den allerede vedtatte strategien gjenspeiler allerede de viktigste hensynene, men nye lovkrav vil gjøre anskaffelsesprosessene mer kompliserte og vil kreve tid og ressurser for å være oppdatert på endringene.

Kommunikasjon

God kommunikasjon bygger tillit og engasjement i befolkningen og kommunen ønsker å engasjere innbyggerne i utviklingen av kommunen. Med den digitale utviklingen er det også endrede forventninger til kommunen som arbeidsgiver og samfunnsbygger. Viktigst av alt er at innbyggere og ansatte har tillit til kommunen og opplever informasjonen som relevant, enhetlig og forståelig.

Et nytt intranett som har brukeren i fokus er et viktig hjelpemiddel for ansatte og ledere. Det er en viktig arena for kunnskaps- og informasjonsdeling. Dagens intranett tilfredsstiller ikke dagens behov. En intern arbeidsgruppe har jobbet for å få på plass en nytt og fremtidsrettet intranett. Implementeringen starter allerede før årsskiftet og de fleste i organisasjonen vil merke stor forbedring når dette er gjennomført.

Alta kommune får snart ny visuell profil. Målet med dette er å synliggjøre kommunens identitet bedre i alt fra kontormateriell, brosjyrer, annonser, presentasjoner, nettsider, arbeidstøy, videoer også videre. Dette innebærer elementer som logo, typografi, farger, grafiske former, foto med mer. I 2024 starter arbeidet med å utarbeide den faktiske profilen. Dette er et omfattende arbeid, og det er forventet å ta noe tid.

Organisasjonsutvikling

- *Arbeidsgiverpolitikk og medarbeiderundersøkelsen*

Fokus på organisasjonsutvikling, rekruttering, virksomhetsstyring og lederstøtte er svært sentrale oppgaver. Noe av det aller viktigste vi skal gjøre er å utarbeide en ny arbeidsgiverpolitikk. Dette arbeidet er startet og vil pågå i hele 2024. Prosessen vil gjennomføres med bistand fra KS konsulent.

Arbeidsgiverpolitikken er avgjørende for at Alta kommune kan rekruttere, utvikle og beholde kvalifisert arbeidskraft, stille krav til lederskap, utvikle medarbeidernes kompetanse og bygge en felles organisasjonskultur. Fellestjenesten har det koordinerende ansvaret for å implementere kommunens arbeidsgiverpolitikk, og tilrettelegge for at mål og strategier følges opp på en enhetlig måte i organisasjonen.

10 faktor medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i 2023. Undersøkelsen er ikke et mål i seg selv, men et verktøy for utvikling der tall og resultater settes inn i en større sammenheng. Dette for å kartlegge hva vi lykkes med og hvordan vi kan innrette innsatsen fremover for å lykkes enda bedre. 10-faktor er derfor et viktig element for å støtte opp om kommunens arbeidsgiverpolitikk, og prosesser innen HR og organisasjonsutvikling.

- *Rekruttering og kompetanseutvikling*

Alta kommune har i likhet med de fleste andre arbeidsgiverne utfordringer med å beholde og rekruttere nødvendige kompetanseressurser. Det skyldes rett og slett at det er en generell mangel på ledig kompetent arbeidskraft i det norske arbeidsmarkedet.

For å gjøre arbeidet med nyrekruttering av kompetent og nødvendig arbeidskraft håndterbar må Alta kommune som organisasjon forsøke å dempe behovet for nyrekrutteringer ved styrket fokus på å utvikle og beholde kompetent arbeidskraft vi allerede har i organisasjonen.

Det er lite som tyder på at et ensidig fokus på lønn som virkemiddel er egnet til å løse bemanningsutfordringene kommunen står overfor. Vi må i tillegg til en konkurransedyktig lønn kunne tilby gode arbeidsforhold og et godt arbeidsmiljø. Det er arbeidsgiveren som må kunne møte de forventningene nåværende eller mulige fremtidig medarbeidere har. Det handler ganske enkelt om måten arbeidet blir planlagt, organisert, ledet og fulgt opp på ved den enkelte arbeidsplassen.

Det vil fremover bli enda viktigere å være attraktiv som arbeidsgiver for hele befolkningen, uavhengig av kjønn, alder, kompetanse og bakgrunn. Likestilling, inkludering og mangfold er sentrale elementer som må gjennomsyre kommunens arbeid med å rekruttere, utvikle og beholde ansatte.

De lokale tiltakene for å rekruttere, utvikle og beholde kompetanse må forankres i linjen og ta utgangspunkt i behovet den enkelte tjeneste, virksomhet og avdeling faktisk har. Tiltakene suppleres med at det i samarbeid med relevante tillitsvalgte vurderes om måten arbeidet blir organisert, planlagt og gjennomført ved den enkelte arbeidsplass bør endres.

Fellestjenesten vil legge til rette for at tjenesteområdene i størst mulig grad jobber systematisk og målrettet for å rekruttere og beholde nødvendig kompetanse. I den forbindelse vil oppfølging av tjenesteområdenes arbeid med kompetanseplaner og strategisk kompetanseplanlegging fortsatt stå i fokus.

- *Innflytting i nytt rådhus*

Kommunestyret har vedtatt at dagens rådhus skal flyttes til sentrum sommeren 2024.

Et viktig element i denne sammenheng er å se kommunens kundetorg samlet og på tvers av tjenesteområdene. Alle kommunens kundetorg skal være bemannet av ansatte fordi det er viktig for kommunens servicetilbud, samtidig som det gir et godt omdømme. Det vil bli vurdert bruk av digital KommuneVert og digital møtebooking hvis det gir merverdi og et bedre tilbud ut til innbyggerne.

Det er mye arbeid knyttet til tømming av dagens rådhus. Arbeidet er startet og vil pågå frem mot flytting. Selv om vi er nøkterne må det settes av mer midler til flyttingen. Vi kommer ikke bort fra at tekniske løsninger må kjøpes inn og nytt utstyr anskaffes. I investerings budsjettet for 2024 er det satt av midler for avhending av dagens rådhus og til planlegging av et nytt rådhusbygg. Alle andre kostnader som påløper må finansieres over ordinær drift.

Flytting av rådhuset vil også medføre et meget omfattende arbeid med flytting av serverinfrastruktur, omlegging av kommunikasjonslinjer og ombygging av nettverks strukturer. Dette arbeidet må gjennomføres samtidig som leveransen av kommunens IKT-tjenester holdes operativt og tilgjengelig for kommunens virksomheter.

Digitalisering

Digitalisering er et av de høyst prioriterte områdene. Fellestjenesten har utarbeidet en digitaliseringsplan for egne fagområder som vil danne grunnlag for valg og prioriteringer i årene som kommer. Våre digitaliseringsmål er knyttet opp mot innbyggere, ansatte og ledelse. Fortrinnsvis så skal vår kommunikasjon skje ved bruk av digitale løsninger og nettbaserte tjenester.

Alta kommune opprettet for noen år siden et digitaliseringsråd bestående av ressurspersoner fra hele organisasjonen. For 2024 vil digitaliseringsrådets hovedoppgave rettes mot å utarbeide en ny digitaliseringsstrategi for kommunen.

Innen lønns- og personalområdet fortsetter arbeidet med å få på plass enkle og smidige løsninger for kommunens ledere. Vårt mål er at lederne skal få bedre kontroll og samtidig få frigjort kapasitet til andre oppgaver enn administrasjon. I 2024 vil det fokuseres på økt digital flyt i ansettelsesprosesser, digital timeføring med hovedfokus på Oppvekst og kultur og utvidet bruk av reise- og utleggsmodul.

Innenfor regnskap vil arbeidet med å digitalisere bilagsflyten fortsette. Denne utviklingen vil redusere tid som brukes på å produsere papirbilag, manuelle signeringer og forsendelser. En viktig del av dette vil være flere integrasjoner med Visma og økt bruk av eBilag. Det vil også innføres en tjeneste i Visma hvor innbyggere kan få tilgjengeliggjort sine tidligere mottatte fakturaer. Ordningen vil gjøre det mulig for innbyggerne å søke om en kort betalingsutsettelse.

Personvern, informasjonssikkerhet og IKT-sikkerhet

Kommunene har de siste årene opplevd at IKT-sikkerheten utfordres. En betydelig økt sikkerhetsrisiko krever iverksetting av flere tiltak for å sikre kommunens informasjon. Dette medfører investeringer i flere løsninger som aktivt kan oppdage sikkerhetsbrudd og trusler i kommunens IKT-anlegg. I 2023 ble det opprettet en ny stilling for å styrke dette arbeidet ytterligere.

IKT og digitalisering skal i gang med et omfattende arbeid med oppgradering av operativsystemene til alle pc-er. Dette skal sørge for bedre driftstabilitet, økt sikkerhet og mer effektivt drift. Kravene til et

nyere operativsystem stiller høyere krav maskinvare som vil betyr en betydelig utskifting av eldre datamaskiner.

I 2024 vil det bli satt fokus på flere internkontrollområder i IKT-tjenesten som dokumentasjon, lisensforvaltning og avvikshåndtering. Et styringssystem for dokumentasjon skal implementeres for å øke kvalitet og kontroll.

Kommunen har også inngått et vertskommunesamarbeid på IKT med Loppa og Kautokeino. Dette gjør vi fordi vi mener at ved å slå sammen ressurser så blir vi i sum styrket. Så langt går dette samarbeidet veldig bra.

Arbeidet med personvern er de siste årene styrket. Arbeidet med å kartlegge tilfeller av personopplysninger (behandlingsaktiviteter) og utarbeide dette i protokoll er gjennomført for hele organisasjonen. Det er også gjennomført sikkerhetsvurderinger knyttet til hver av disse behandlingsaktivitetene. En gjennomføring av sikkerhetsvurderinger gjør at kommunen får en oversikt over risikobildet på personvern, slik at man videre får oversikt over hvor det eventuelt bør settes inn tiltak.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	65 552	62 788	71 853	69 928	69 928	69 928
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 195	30 581	32 206	31 631	31 631	31 631
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 147	1 482	1 454	1 454	1 454	1 454
Overføringsutgifter	9 254	7 271	6 595	6 595	6 595	6 595
Finansutgifter	7 567	7 016	5 619	5 619	5 619	5 619
Sum Driftsutgifter	114 714	109 138	117 727	115 227	115 227	115 227
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 607	-389	-556	-556	-556	-556
Refusjoner	-17 061	-10 683	-12 964	-12 964	-12 964	-12 964
Overføringsinntekter	-2 323	-1 947	-1 450	-1 450	-1 450	-1 450
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-13	0	-1 000	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-22 004	-13 019	-15 970	-14 970	-14 970	-14 970
Sum	92 710	96 119	101 757	100 257	100 257	100 257

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	96 119	96 119	96 119	96 119
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-64	-64	-64	-64
Sum Vedtak forrige periode	-64	-64	-64	-64
Sum Budsjettendring i år	850	958	958	958
Sum Lønns- og prisvekst	1 394	1 394	1 394	1 394
Konsekvensjustert budsjett	2 180	2 288	2 288	2 288
Konsekvensjustert ramme	98 299	98 407	98 407	98 407
Nye tiltak				
2 stillinger arkiv bare 2024	1 500	0	0	0
Reduksjon av 1 stilling fellestjenesten	-600	-600	-600	-600
Reduksjon av IKT utstyr	-400	-400	-400	-400
Stilling på eiendomsskatt	750	750	750	750
Økt frikjøp tillitsvalgte	275	275	275	275
Økte kostnader lærlinger jf budreg 1 2023	400	400	400	400
Sum Nye tiltak	1 925	425	425	425
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 925	425	425	425
Sum Administrative budsjettendringer	1 533	1 425	1 425	1 425
Budsjettendringer	1 533	1 425	1 425	1 425
Ramme 2024-2027	101 757	100 257	100 257	100 257

Nye tiltak

2 stillinger arkiv bare 2024

Arbeidet med å tømme arkivene på rådhuset krever ekstra ressurser. Det er ansatt 2 årsverk til dette arbeidet som er tidsbegrenset frem mot høsten 2024.

Reduksjon av 1 stilling fellestjenesten

Reduksjon av en stilling i Fellestjenesten fra og med 2024, dette skjer ved naturlig avgang.

Reduksjon av IKT utstyr

Generell nedtrekk til kjøp av IKT-utstyr som følge av innsparingskrav fra 2024.

Stilling på eiendomsskatt

For å styrke arbeidet med eiendomsskatt og for å redusere sårbarheten på dette området, opprettes det en stilling. Det vurderes å flytte ansvaret for dette arbeidet over til Samfunnsutvikling for å opprette et større fagmiljø.

Økt frikjøp tillitsvalgte

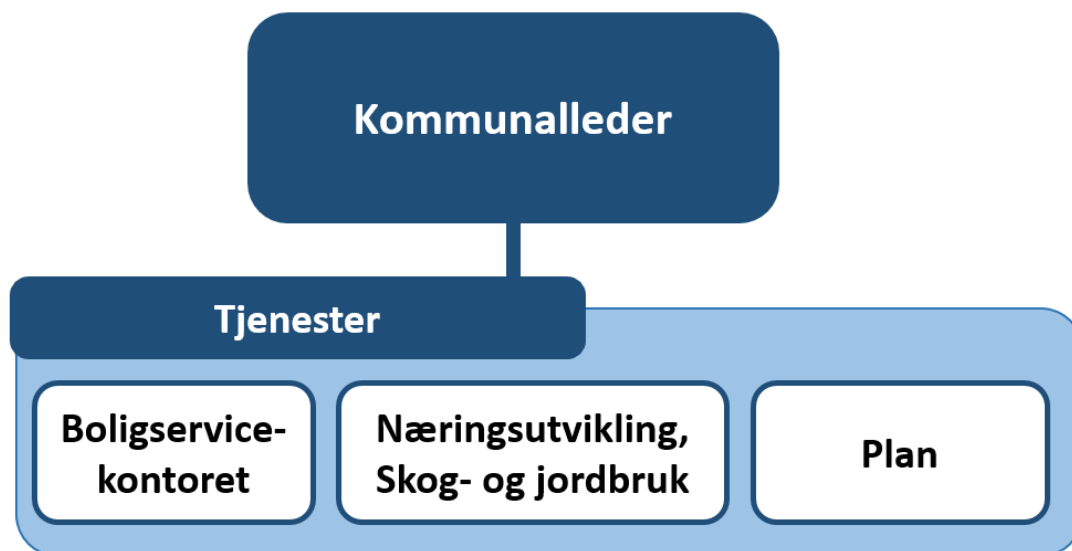
Budsjettmidlene til frikjøpte tillitsvalgte ligger i Fellestjenesten, totalt 4,10 årsverk. Dette tiltaket dekker de siste års økt lønn og økt frikjøp.

Økte kostnader lærlinger jf budreg 1 2023

Læringsbudsjettet ligger i Fellestjenesten, men lærlingene jobber ute i tjenesteområdene. Over tid har kostnadsfordelingen endret seg uten av budsjett er tilført. Dette tiltaket korrigerer det.

Samfunnsutvikling

Organisasjonskart

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet Samfunnsutvikling er organisasjonens fremste redskap for videreutvikling og vekst i kommunen. Tjenesteområde bidrar med støtte ovenfor politisk og administrativ ledelse i strategiske og overordnede saker som vedrører utviklingen av Alta-samfunnet.

Samfunnsutvikling utfører primært oppgaver innen samfunns- og arealplanlegging, næringsutvikling, skog- og jordbruk, grunnforvaltning, utbyggingsavtaler, folkehelse og boligservicekontor. I tillegg har tjenesteområde ansvar for oppfølging av veterinæravtalen.

Samfunnsutvikling har også et særskilt ansvar for å ivareta kommunens rolle og interesser i et strategisk perspektiv, også utover kommunens geografiske grenser.

Sentrale utfordringer

Ut fra Kommuneplanens samfunnsdel har kommunedirektøren prioritert mål og strategier for 2024. Avdeling for Samfunnsutvikling har identifisert følgende sentrale utfordringer internt og eksternt knyttet til å oppfylle disse:

Styrke Altas attraksjonskraft og posisjon som regionsenter

I en tid der demografiutviklingen og en krevende rekrutteringssituasjon preger regionen og landsdelen, er Altas videre vekst avhengig av å styrke Alta som et godt sted å bo, leve og jobbe. Å bidra til bolyst og bilyst gjennom å tilrettelegge for et mangfoldig kultur- og idrettsliv, kortreiste naturopplevelser, god livskvalitet, et levende og urbant sentrum og trygge omgivelser blir derfor enda viktigere i årene fremover.

Et svært viktig redskap i tilretteleggingen av Altas vekst og utvikling gjennom mange tiår, har vært en god planberedskap innenfor flere viktige områder. 2024 vil preges av betydelig aktivitet knyttet til rullering av sentrale planer som eksempelvis kommuneplanens samfunnsdel "Vi vil", kommunal planstrategi, områdeplan for Alta sentrum, landbruksplanen og næringsplanen. De mange usikkerhetsfaktorene som nå gjør seg gjeldende og som påvirker samfunnet vårt gjør planprosessene mer krevende, men desto viktigere - da disse vil bidra til peke ut retningen for hele altasamfunnet og Alta kommune som organisasjon. Det må gjennom gode prosesser og bred medvirkning velges mål og strategier som gir ønsket utvikling innenfor viktige fokusområder og bidrar til å styrke Altas attraksjonskraft og posisjon.

Næringsutvikling

Det geopolitiske og finansielle utfordringsbildet internasjonalt må forventes å i økende grad påvirke også det regionale og lokale næringsliv. Næringslivet i Alta har over tid vist en imponerende satsning- og omstillingsvilje, og et bredt og mangfoldig næringsliv er en av Altas største styrker. Når 70 % av sysselsettingen befinner seg innen privat virksomhet, er fortsatt vekst og utvikling i næringslivet av stor betydning for Alta som kommune og samfunn. I lys av utfordringsbildet og næringslivets betydning vil Alta kommunes rolle som tilrettelegger være svært viktig fremover. Behovet for privat-offentlige samarbeidsprosjekter, kompetansehevingstiltak for næringslivet, rekrutteringstiltak, bidrag til gründer- og utviklingsprosjekter, samt tilrettelegging for nye næringsområder forventes å øke.

Videre er detaljregulering av Skillemo nord, ferdigstilling av Stengelsen nord, utvikling av Langnes næringsområde og mulighetsstudie for å kartlegge fremtidige næringsområder aktiviteter som vil ha fokus i 2024. Dette vil være et viktig bidrag for å posisjonere Alta for næringsvekst i årene som kommer.

Opprettholde Boligproduksjonen

Boligproduksjonen i Alta kommune har de siste årene ligget på rundt 150 nye boenheter årlig, med en synkende tendens i 2023. En synkende boligproduksjon i kombinasjon med faktorer som vekst i næringslivet, bosetting av flyktninger og endring i den privatøkonomiske situasjonen for mange av kommunens innbyggere, medfører et betydelig press på boligmarkedet, og spesielt på leiemarkedet. Arbeidet med fremskaffelse av boliger til sårbare grupper har som følge av dette blitt vanskeligere, samtidig som omfanget av denne gruppa øker. Alta kommunes arbeid med videreutvikle det boligsosiale arbeidet er derfor en høyt prioritert oppgave.

Å iverksette utbyggingen av de rundt 1400 boenhetene i ferdig regulerte prosjekter, å finne tiltak og nye verktøy for å utløse ny boligproduksjon og å stimulere prosjekter med et boligsosialt formål må få fokus det kommende året. Viktige virkemidler i dette arbeidet er den årlige rulleringen av boligbyggeprogrammet tilhørende kommuneplanens arealdel. Dette kan gi en endring i hvilke boligprosjekter som kommer til utførelse og tidspunktet for dette. Også arbeidet med rullering av handlingsprogrammet til Kommunedelplan for boligpolitikk er i denne sammenheng viktig. Prosessen startet i 2022 og har som følge av et betydelig og økt trykk på området blitt noe forsinket, men forventes å være ferdig revidert i 2024.

Infrastruktur og beredskap

God infrastruktur er en viktig forutsetning for vekst og utvikling. Avlastningsvei over Aronnes og detaljregulering for ny E6 mellom Alta sentrum og Hjemmeluft ligger i dag som en premissgiver for arealdisponeringen. Manglende avklaringer rundt finansiering av nye E6 skaper imidlertid utfordringer knyttet til å ta ut utviklingspotensialet i Alta by, og legger store begrensninger på utnyttelsen av områder ferdig regulert fra kommunen side. Vi er derfor nå kommet til et punkt det det er høyst

nødvendig å se på alternative løsninger for trafikkavviklingen, eksempelvis gjennom et tverrsektorielt samarbeid om en bystrategi for Alta. Prioritering og gjennomføring av dette vil kreve et samlet politisk og administrativt engasjement.

Utviklingen av infrastruktur generelt sett er også en forutsetning for en nødvendig og varslet styrking av totalberedskapen lokalt og regionalt. Alta kommune og altasamfunnet som helhet vil i løpet av de neste årene øke fokuset og satsningen på beredskap, i tråd med den varslede opptrappingen av Forsvaret i nord. Her må Alta kommune følge utviklingen tett, og være forberedt på å ta en aktiv rolle som tilrettelegger og pådriver i kommende prosesser.

Kompetanse og kompleksitet

Tjenesteområdet samfunnsutvikling har et begrenset antall ansatte fordelt på et bredt spekter av fag- og ansvarsområder. Samtidig gir stadig økt kompleksitet, skjerpede krav og sterke interessemotsetninger i plan- og utviklingsprosesser økte utfordringer knyttet til ressurs- og tidsbruk. Denne kombinasjonen skaper tidvis sårbarhet og begrenset kontinuitet, og medfører behov for fokus på rekruttering, intern overlapping og utvikling av tvillingkompetanse i kommende periode.

Innsparingsbehovet for ASU foreslås dekket inn ved reduksjon av stilling på næringsavdelingen i kombinasjon med reduksjon av midler til næringsutvikling. Dette vil medføre utfordringer knyttet til å videreføre dagens aktivitetsnivå og tilgjengelighet for publikum og næringsliv.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	15 507	16 173	17 832	17 832	17 832	17 832
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 299	1 875	10 070	6 180	6 180	6 180
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	113	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	10 735	5 783	5 442	5 442	5 442	5 442
Finansutgifter	1 826	1 089	1 183	1 183	1 183	1 183
Sum Driftsutgifter	32 481	24 920	34 527	30 637	30 637	30 637
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 410	-2 226	-6 964	-3 074	-3 074	-3 074
Refusjoner	-7 578	-2 138	-2 452	-2 452	-2 452	-2 452
Overføringsinntekter	-333	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 174	-100	-109	-100	-100	-100
Sum Driftsinntekter	-14 495	-4 464	-9 525	-5 626	-5 626	-5 626
Sum	17 986	20 456	25 002	25 011	25 011	25 011

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	20 456	20 456	20 456	20 456
Vedtatt forrige periode				
Sum Vedtak forrige periode	0	0	0	0
Sum Budsjettendring i år	1 837	1 838	1 838	1 838
Sum Lønns- og prisvekst	128	128	128	128
Konsekvensjustert budsjett	1 965	1 966	1 966	1 966
Konsekvensjustert ramme	22 421	22 422	22 422	22 422
Nye tiltak				
Kutte næringsutvikling	-600	-600	-600	-600
Reduksjon stillinger	-400	-400	-400	-400
Veterinærtjenesten K sak 86/22	800	800	800	800
Økt husleie bosatte flyktninger	1 447	1 447	1 447	1 447
Sum Nye tiltak	1 247	1 247	1 247	1 247
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 247	1 247	1 247	1 247
Sum Administrative budsjettendringer	1 334	1 342	1 342	1 342
Budsjettendringer	1 334	1 342	1 342	1 342
Ramme 2024-2027	25 002	25 011	25 011	25 011

Nye tiltak

Kutte næringsutvikling

Reduksjon av næringspolitiske virkemidler til tilskudd, kommunalt tiltaksarbeid og kommunale grunnlagsinvesteringer for næringsutvikling.

Reduksjon stillinger

Utsette ansettelse av næringsrådgiver ved å holde stilling vakant i 6 måneder av 2024. Vedvarende reduksjon ut økonomiplanperioden ved justering av kapasitet på landbruk ved naturlig avgang.

Veterinærtjenesten K sak 86/22

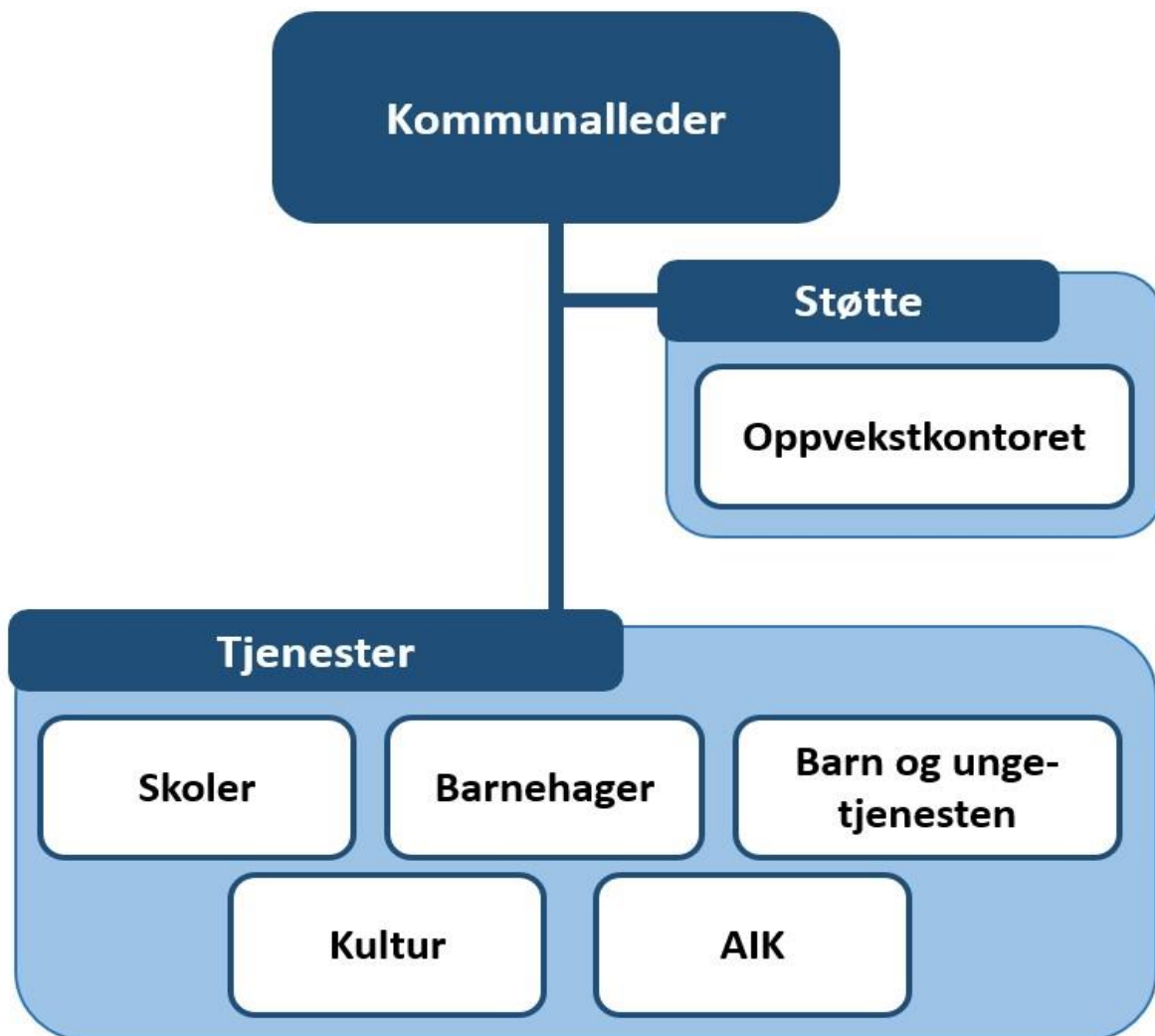
Tiltak i henhold til sak vedtatt i Kommunestyret.

Økt husleie bosatte flyktninger

Som følge av oppgaver overtatt fra Alta integrerings- og kompetansesenter.

Oppvekst og kultur

Organisasjonskart

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet **Oppvekst og kultur** har ansvar for å levere kvalitetstjenester som fremmer en trygg, inkluderende og stimulerende oppvekst for barn og unge i Alta.

Hovedoppgaven er å drifte kommunens grunnskoler og barnehager. I tillegg skal tjenesteområde dekke tjenester innen barnevern, samt tilby andre hjelpetjenester for barn og unge som inngår i særskilt sårbare grupper.

Tjenesteområdet har også ansvar for oppgaven tilknyttet integrering og språkopplæring for flyktninger.

Kulturvirksomheten i kommunen leverer tjenester innen blant annet kulturskole, bibliotek og fritidsaktiviteter i regi av ungdommens hus. I tillegg legger virksomheten til rette for gjennomføring av både faste og enkeltstående kulturarrangementer.

Sentrale utfordringer

Rekruttere og beholde, attraktive arbeidsplasser og nødvendig kompetanse

Bemanningsutfordringene i Oppvekst og kultur vil være krevende, og vi må være nytenkende og innovative for å finne alternative løsninger på flere av utfordringene. Statistikken viser oss at vi de neste årene vil ha et stort antall ansatte som blir pensjonister og det vil være et massivt behov for påfyll av kvalifisert arbeidskraft for å erstatte disse.

Tjenesteområdet, spesifikt i skole og barnehage har gode rutiner for mottakelse av nye arbeidstakere ute i organisasjonen ved at alle som starter i skole eller barnehage har oppfølging av en mentor i oppstartstiden. Ordningen har fått gode tilbakemeldinger fra de som kommer ny til organisasjonen og det blir viktig at dette arbeidet videreutvikles og vektlegges i den kommende perioden, også i de øvrige tjenesteområdene.

I planperioden skal arbeidet med ny arbeidsgiverpolitikk ferdigstilles. Det blir avgjørende at det fra arbeidsgiversiden legges vekt på hva en kan gjøre for å rekruttere og beholde arbeidstakere i organisasjonen.

Barnehagene er de som sliter aller mest for tiden med å fylle opp med arbeidstakere ute i virksomhetene. Det er spesielt vanskelig å få ansatt assistenter. Det er igangsatt ulike rekrutteringstiltak for å nå mennesker i målgruppen, men det synes vanskelig å finne disse. De kommunale barnehagene har allerede ansatt 20 % mer bemanning per avdeling som en forsikring mot det vanskelige arbeidsmarkedet slik at en i større grad unngår stengning ved sykdom. Dette har vi lyktes med i noe grad, men arbeidsledigheten i byen er på et meget lavt nivå, så vikarer er så å si ikke å oppdrive. Det har denne høsten vært benyttet høyere lønn som virkemiddel for nye ufaglærte assistenter, men barnehagene har fortsatt ikke tilgang på nok vikarer.

Oppvekst og kultur har et etterutdanningsløp på majoriteten av sine virksomhetsledere gjennom nasjonal rektor/styrerutdanning. Området sender også et stort antall ansatte i skole på videreutdanningsløp gjennom den nasjonale kompetansehevingsordningen. Ansatte i barnevernstjenesten og i helsesykepleiere deltar også på videreutdanningsløp for å oppfylle nasjonale krav om utdanningsnivå.

PP-tjenesten har store utfordringer med å rekruttere personale med skolefaglig utdanning og erfaring. Erfaringen er at disse takker nei til stillingstilbud når de får høre at de går vesentlig ned i lønn ved å slutte i skolen og begynne i PPT. De senere årene har ikke avdelingen fått søkere med skolefaglig kompetanse og de vil i løpet av en 2-4 års periode ha 5 saksbehandlere som går av med pensjon.

Barnevernet har hatt stor turnover med sine 32 stillingshjemler (hvorav 6 av disse betales av Kvæningen og Loppa) som følge av at vi er vertskommuner for Loppa og Kvæningen samt har akutt tjenesten til de to kommunene og Hasvik. Alta har UIT bachelorutdanninger i sosialt arbeid og barnevern, samt relevant mastergradsutdanning. Det er flere barnevernsinstitusjoner som kjemper om de samme arbeidstakerne. Med lav arbeidsledighet så blir det arbeidstakers marked. Når det i tillegg er stor arbeidsbelastning, mange tunge og krevende saker i tjenesten, og muligheten for lønnsøkning finnes hos andre, så er dette en utfordring.

Målet er å få på plass en barnevernstjeneste som er stabil og hvor vi kan utvikle de ansattes kompetanse til å møte de nye kompetansekravene som har blitt tydeliggjort i den nye barnevernsloven i år. I tillegg må vi kunne ruste de ansatte til å klare å stå i jobben over tid. Derfor har avdelingen også fått på plass ekstern veiledning (prosessveiledning) til ansatte, noe som gir økte kostnader, men som er nødvendig.

Personvern og IKT-sikkerhet

IKT-Sikkerhet vil være et prioritert område i 2024. En betydelig økt sikkerhetsrisiko og lovkrav gjennom barneverns/oppvekstreformen krever iverksetting av flere tiltak for å sikre informasjonsflyten i organisasjonen. Dette har medført investeringer i bedre løsninger som aktivt og sømløst kan ivareta personopplysningene som daglig håndteres ute i virksomhetene. Skolene og barnehagene har i 2023 fått nytt administrativt system gjennom leverandøren Vigilo. Dette er under implementering og skal i løpet av 2024 være implementert i organisasjonen.

«Se meg tidlig» som en del av oppvekstreformen

Vårt mål er at barn og unge i Alta skal møte et helhetlig og sømløst tjenesteapparat som gir tidlig og riktig hjelp, til rett tid. Det arbeides målrettet med å styrke handlingskompetansen og innsatsen hos alle ansatte. Det er et særlig fokus på ansatte i skolene og barnehagene.

Vi jobber med å implementere "Se meg tidlig" på kommune- tjeneste- og individnivå, mellom tjenesteområder og mellom virksomheter.

Samhandlingsmodellen er utarbeidet for å synliggjøre hvordan planer, rutiner, møtearenaer og tiltak på de ulike nivåene i kommunen sikrer at vi som kommune ikke skal svikte i oppfølgingen av utsatte barn og unge.

Tjenesteområdet har en forventning om å oppnå resultater gjennom at færre barn og ungdom plasseres utenfor hjemmet av barneverntjenesten og at færre barn og ungdom må motta spesialpedagogiske hjelp i barnehagen og skolen. Dette er en utfordring i dagens situasjon.

I Alta kommune har vi fortsatt økning i antall bekymringsmeldinger til barneverntjenesten og antallet med behov for spesialpedagogisk hjelp er økende. Se meg tidlig arbeidet er fortsatt i implementeringsfase. Formålet er å få ansatte nærmest barna og elevene til å ta tak i bekymringer på et tidligere tidspunkt og øke innsatsen før problemene får vokse seg store. Vi erfarer fortsatt at det ventes for lenge med å ta tak i bekymringer og uro, noe som medfører økt kompleksitet i utfordringene og utløser mer behov for både økonomiske og faglige ressurser når innsatsen starter.

Opplæring og mobilisering ut til skoler og barnehager skjer, men når ikke ut til alle. Det handler om flere faktorer; prioriteringer hos mottaker og mulighetene til å delta all den tid mangel på ansatte er utfordrende. Vi ser at de virksomhetene som deltar på opplæring og felles samlinger i større grad evner å yte en innsats på et tidligere tidspunkt. De benytter både handlingsveilederen i Se meg tidlig og vårt elektroniske samhandlingsverktøy, noe som gjør at innsatsen blir både systematisk og kan dokumenteres. Gjennom vårt elektroniske samhandlingsverktøy kan vi både dokumentere og følge opp både virksomheter og enkeltpersoner direkte. Alle har initiativ- og samarbeidsplikt.

Kommunikasjon og videreutvikling av innbyggerdialog

I 2021 utviklet og lanserte Alta kommune en egen innbyggerapp "Alta-appen". Kommunen har nå en kommunikasjonskanal som gir kvalitetssikret offentlig informasjon, nyheter fra lokale lag og foreninger, nyttige artikler fra både kommunale og private aktører. I tillegg en oversiktlig arrangementskalender som viser hva som skjer i Alta.

Prosjektet "Videreutvikling av innbyggerdialog" har for 2022 mottatt nye prosjekt skjønnsmidler fra Statsforvalteren i samarbeid med Hammerfest kommune. Målet for 2023 var å utvikle en kommunal podkast. For å nå ut til barn og unge må vi tenke fornying og innovasjon. Utvikling av universelle

forebyggingsarenaer gjennom digitale plattformer er i tråd med samfunnsutviklingen og de kommunikasjonsformer våre barn og unge er kjent med.

Alta appen har stor suksess, men driftes på "toppen" av andre arbeidsoppgaver. Prosjektet har vist at de virkemidlene som er benyttet absolutt kan være med på å videreutvikle etablerte tjenester til å bli mer synlige og tilgjengelige der barn og unge er. Utfordring framover når prosjektperioden er over er at det ikke er avsatte midler til videre drift.

Skolestrukturen

Alta kommune gjorde våren 2023 et kommunestyrevedtak som i kommende planperiode kommer til å få store positive ringvirkninger for våre elever og ansatte. Det blir avgjørende at fremdriftsplanen følges og at de tiltakene som er lagt til grunn for finansiering av prosjektet opprettholdes slik som beskrevet i utredningen. Det vil være avgjørende for helheten i prosjektet at det blir færre men større virksomheter inne i sentrum av Alta, på den måten kan en oppnå større fagmiljø og mer rasjonell drift av færre bygg.

Den enkelte elev i Altaskolen skal oppleve inkludering, medvirkning, motivasjon og mestring!

Dette er en felles målsetting i Altaskolen for de neste fire årene. Ved å skape en felles retning for utviklingsarbeidet vil man i fellesskap sikre en felles forståelse og praksis som skal bidra til å løfte den enkelte elev, både faglig og sosialt.

På bakgrunn av ulike datagrunnlag og et grundig analysearbeid som er gjennomført i de ulike skolene skal *inkludering og elevmedvirkning* så i fokus skoleårene 23/24 og 24/25, mens *motivasjon og mestring* vil få fokus de neste to årene.

Over tid har ulike datagrunnlag vist at det er svingninger resultatmessig i Altaskolen. Det er store variasjoner innad i skolene og mellom skolene, og det gjelder i hovedsak de faglige resultatene. Trenden knyttet til nasjonale prøver viser at guttene skårer bedre enn jentene i regning og engelsk, mens jentene har bedre leseferdigheter. For å løfte elevenes faglige utvikling er det viktig at elevene får medvirke i egen læringsprosess, at de opplever seg inkludert i både det faglige og sosiale fellesskapet og at opplæringen er variert og oppleves praktisk, relevant og utfordrende.

Vi ser at andelen elever som mottar spesialundervisning er økende i takt med alderen, og at antall timer den enkelte elev får spesialundervisning i uka også har økt de siste årene. Årsaken til mye av spesialundervisning er en kombinasjon av fagvansker, diagnoser og atferd. I dette arbeidet er skolen avhengig av et tett og godt samarbeid med hjelpetjenesten da kompleksiteten er stor i mange av sakene.

Det er en økning i antall elever som har det vanskelig, også på de laveste trinnene. Dette viser seg blant annet som angstproblematikk, utagerende atferd, vold, trusler eller bekymringsfullt skolefravær. Antall elever som sier at de blir mobbet i Altaskolen er lavere enn landsnittet, men vi har mange elever som er ensomme. Vi har også for stor andel elever som har bekymringsfullt fravær, helt ned på de laveste trinnene.

Lærerne bruker mye tid på elever som har det vanskelig. Laget rundt barnet har vært på et minimum i Altaskolen de siste årene. Skolehelsetilbudet har vært redusert, noe som medfører at lærer ofte står alene med ansvaret for å hjelpe elever som har det vanskelig. Det er et behov for å få andre yrkesgrupper i skolen, eksempelvis miljøveiledere. Det ville bidratt til at lærerne i større grad kunne konsentrert seg om å lære elevene å lese, skrive og regne. Skolen opplever at andelen elever som

trenger ekstra støtte og hjelp øker. Det er derfor viktig å samle kompetansen til PPT og helsesykepleierne der elevene er.

Vi har fått mange nye minoritetsspråklige elever i Altaskolen de siste to – tre årene. Vi ser at det er viktig å jobbe bevisst med språket for å inkludere disse elevene sosialt. Utfordringen er å få tak i lærer med riktig språkkompetanse.

Barnehagebyggene

Barnehagene i Alta kommune er begynt å bli gamle bygg, uten å ha en tydelig vedlikeholdsplan som har budsjettdekning til å utøve forsvarlig vedlikehold. Dette er bygg som brukes daglig, og slitasjen er stor. Det samme gjelder utemiljøet, barna bruker det inngjerdede området mye, og her ser vi også et etterslep. Her ønsker vi en plan for vedlikehold og nyanskaffelser av lekeapparater, plener og andre bruksområder som det er satt av penger til i budsjettene. Dette er en del av barnehagens læringsmiljø.

I løpet av 2023 er det påbegynt et prosjekt med vognskur i flere barnehager og dette må slutføres i 2024.

Barnehageplasser viktig for at vi skal være en attraktiv by å flytte til

Vi oppfylte i 2023 retten til plass etter barnehageloven til alle med lovpålagt rett, men vi ser nå at vi har vansker med å tilby barnehageplasser til våre flyktninger, tilflyttere og de som søker etter hovedopptaket. Dette er ikke bra for Alta som by og det er utfordringer ved å skaffe arbeidskraft som så langt har forhindret oss fra å få utvidet alle avdelinger som tidligere har justert ned kapasiteten. For 2024 blir hovedutfordringen å skaffe nok arbeidskraft, samt se på mulighet for ytterligere økning av barnehageplasser.

Kultur

Kulturstaben er nedbemannet de siste år. Det er en utfordring i forhold til oppfølging av verdensarvene våre og samarbeid med institusjoner som vi eier og eller normalt samarbeider med som museum, kino, språksenter, sametinget m.fl. Arbeid med kulturminneplan, veteranplan, offentlige høytidsdager og liknende er stort sett lagt på is i 2023. Det er avgjørende at en jobber for å tilbakeføre et årsverk for å kunne ivareta driften på en bedre måte.

Våre viktigste lavterskeltilbud Biblioteket og Huset vil gi gode tilbud til et betydelig antall innbyggere. Kulturskolen vil ha flere elever på venteliste enn ønskelig på grunn av en reduksjon av ca. 50 elevplasser. Det blir i 2024 gjort tiltak for enda bedre samhandling mellom de tre nevnt her for å gi et totalt bedre tjenestetilbud for spesielt barn og unge.

Kultursektoren vil prioritere bedre og mer lavterskeltilbud rettet mot barn og unge, at Alta kommune skal ha et levende sentrum, gode internasjonale samarbeid, inkludere nye landsmenn, god seniorkultur, godt samarbeid med kulturen i resten av landet og i den grad det er kapasitet arbeide med ekstern finansierte prosjekt: Hver krone vi bruker av eget budsjett skal kunne blitt to kroner gjennom ekstern finansiering.

Barn og unge tjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjenesten, migrasjon og vaksinasjon

Det er 23 ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten. Tjenesten mangler og kommer til å mangle helsesykepleierkompetanse i mange stillinger i årene fremover. Det er nasjonalt mangel på helsesykepleiere, og det bør vurderes kjøp av studieplasser til ansatte med krav om videreutdanning.

Arbeidsmiljøundersøkelse utført i mars 2023, viser at det er nødvendig med en styrkning av lederstrukturen. Både helsestasjon og skolehelseteamet bør organiseres med egne teamledere som har både personal og fagansvar sammen med avdelingsleder. Dette bør gjøres gjennom tilføring av ressurser; og bør ikke dras ut av eksisterende bemanning.

Stillinger som i dag er besatt på prosjektmidler bør videreføres fast, da tjenesten over tid har hatt dette antall stillinger.

KEF (Klinisk ernæringsfysiolog) bør tilsettes fast, og er i tråd med nasjonale anbefalinger (1 KEF pr 10 000 innbyggere). Alta er en av svært få kommuner som oppfyller dette. Vi bygger nå opp en viktig kompetanse i Alta kommune, som kommer mange barn til gode gjennom foreldreveiledning, individuell oppfølging, foreldre kurs i grupper, undervisning i barnehager og skoler, samt kurs til gravide.

Utfordringer knyttet til psykisk uhelse, gjør at det i økende grad trenges tilstedeværelse av helsesykepleiere i alle skoler. Mandatet for tjenesten er helsefremmende og forebyggende arbeid som vi ønsker større fokus på, slik at vi kan utgjøre en forskjell før barn og unge har store og omfattende vansker. Rammeoverføringer fra staten vil øke noe i 2024. Det er nødvendig at helsestasjons og skolehelsetjenesten styrkes i tråd med disse i budsjettet for kommende periode, noe det også er lagt opp til i budsjettforslaget.

PP-tjenesten ønskes nærmere barnet, har økning i individsaker og har utfordringer med å gi nok logopedhjelp i kommunen

PP-tjenesten må ta ned system rettede tjenester til barnehager og skoler. Gjennom Stortingsmelding nr. 6 skal spesialpedagogisk kompetanse nærmere der utfordringene er. For at PP-tjenesten skal være i stand til å gjøre de individrettede oppgavene de er pålagt å prioritere, og samtidig levere kvalitet i de lovpålagte oppgavene om å bistå barnehager og skoler med å forbedre system rundt spesialpedagogikk og kompetanseheving, må PP-tjenesten gjøre prioriteringer og omstilling i forhold til hvordan oppgavene løses med det mannskapet de har. Innen utgangen av 2023 vil PP-tjenesten ha en økning på 8-10% individhenvisninger og ventetid er jevnt rundt 5-6 måneder. Statsforvalteren anmoder PP-tjenesten om maksimal ventetid på en måned. En stor andel av denne økningen i antall henvisninger er knyttet til flere elever med barnepsykiatriske diagnoser og det siste året også til flykninger fra Ukraina. Uten styrking av bemanning vil PP-tjenesten framover måtte ta ned mange av de system rettede tjenestene som i dag leveres til barnehager og skoler.

Kommunene er pålagt å gi logopedhjelp. I Alta er logopedtjenester lagt under PP-tjenesten. I dag har ikke PP-tjenesten kapasitet til å yte logopedhjelp etter at barn går ut av grunnskolen og disse henvises til private logopeder. Det er ikke kapasitet hos de private logopedene til å ta alle, med de konsekvenser dette innebærer. For barn i barnehage- og skolealder er også ressursene til logoped for få og tilbudet til de som har behov for logopedhjelp er marginalt. Ventetid er rundt 3-4 måneder det meste av året, og dermed langt over Statsforvalteren anmodning om maksimal ventetid på en måned. Det er behov for å få tilført logopedhjelm, og det er helt nødvendig at dette tiltaket må løses gjennom økte rammer.

Ambulant pedagogiske støttetteam for barnehage. Da APST-barnehage ble opprettet hadde teamet 3 stillingshjemler. Dette er over få år skjært ned til 1 stilling. I lys av hva forskning viser om effekt av tidlig innsats og kommunens satsing på Se meg tidlig, så er dette ikke i henhold til «Se meg tidlig». Ambulant pedagogiske støttetteam for barnehage og skole har byttet navn til Læringsmiljøteamet og den ene vi har på barnehageområdet flytter tjenestested fra PPT til LOM-kompetansesenter fra 01.01.2024. Det er meldt behov for økning av en stillingshjemmel med barnehagefaglig bakgrunn til Læringsmiljøteamet.

Barnevernstjenesten har et mål om å stabilisere tjenesten slik at ansatte kan utvikle en fremtidsrettet kompetanse over litt tid

Utfordringsbilde i barnevernstjenesten er at det er viktig med nok ansatte og riktig kompetanse, da det å jobbe i barnevernstjenesten og det å klare å få til endring fordrer at en har tid til å jobbe med relasjonen til barn/ungdom og deres familier. Vi vet at en god relasjon hvor en klarer å skape trygghet og forutsigbarhet gir større sjanser for at en lykkes. Det er nødvendig med flere hender og varme hjerter i barnevernstjenesten.

Vi må få mulighet til å legge til rette for de ansatte så denne ikke kommer på toppen av alt annet som skal gjøres. I tillegg kunne et forslag være at Alta kommune legge til rette for betalt utdanning, jfr. kompetansekrav i ny barnevernlov.

Spesialisthelsetjenesten ved BUP har over lang tid hatt manglende kapasitet og lang ventetid. Det merkes for kommunen. Utfordring er også at dersom barn/ungdommene ikke møter opp så blir saken avsluttet og det blir kommunens ansvar å følge videre opp. Disse barna/ungdommene kommer ofte til barnevernstjenesten og i flere av sakene er det en «forventing» fra BUP om at barn/ungdom må plasseres først, før eventuelt BUP kan foreta en utredning eller tilbyr behandling.

Barnevernstjenesten har økende antall meldinger, mange av de svært alvorlig og er knyttet til blant annet rus hos foreldre/ungdom, psykisk helse/uhelse hos foreldre/barn/ungdom, vold, mistanke om overgrep og store foreldrekonflikter. Politiet står for de fleste av meldingene, men alle instanser melder, noen mer enn andre. Det er også foreldre som kommer og ber om hjelp. I Alta er det en ung befolkning og flere aleneforeldre.

Meldingene som kommer inn til barnevernstjenesten er ofte av alvorlig karakter, noe som fører til at de fleste går til undersøkelse. Dette kan medføre mer overtid på de ansatte for å få gjennomført undersøkelsen innen fristen.

Barnevernstjenesten i Alta mottar flest bekymringsmeldinger av sammenlignbare kommuner. Lav terskel for ansatte i skoler, barnehager, helsestasjonen, skolehelsetjenesten og andre for å melde bekymringer – det er bra.

Utfordring dette gir en stor ressursinnsats for barnevernstjenesten for å få bekreftet eller avkreftet at det er grunn til bekymring i sak.

Det er meget utfordrende for våre hjelpetjenester og skoler at det er plassert et så stort antall barnevernsinstitusjoner i byen. I dag er det 26 institusjonsplasser mens antallet i sammenliknbare byer er på 12-13 stykker. Det store antallet gjør at mange av våre hjelpetjenester utfordres i forhold til å kunne yte forsvarlig hjelp til Altas befolkning.

I Alta er det også kommet et privat flyktningmottak for om lag 150 mennesker. Det gjør at våre tjenester også må yte et vesentlig tilbud til disse. I sum skjønner en at en del av hjelpetilbudet blir smurt tynt ut

og følelsen av å ikke nå frem med gode nok tilbud kjenner de ansatte på. På kort tid opplever en stor økning i plassering av barn i fosterhjem, rusoppfølging og ivaretagelse av mennesker med traumer.

Fact-Ung er under etablering sammen med klinikk Alta, videregående skole og NAV, og er et spesialisert team som skal arbeide med målgruppen er barn og unge mellom 12 – 18 (25) år og deres familier, hvor det er utfordringer som fører til funksjonssvikt hos den unge på flere områder av livet - sosial fungering, skole/fritid/arbeid, rus, bosituasjon, familie, rus. Den psykiske helsen og funksjonsvanskene oppleves belastende og gir lav hverdagsmestring og lav livskvalitet, både for ungdommen selv og for familien.

FACT ung tilbyr tverrfaglig, individuelt tilpasset oppfølging og behandling basert på den unge og familiens behov. Sammen lager vi en plan med ungdommen og/eller familien. Planen skal inneholde hva målet med oppfølgingen er, hvordan vi skal samarbeide, hvor ofte vi skal sees og hvem vi skal samarbeide med. Vi jobber arenafleksibelt, det betyr at vi kan møtes der ungdommen/familien ønsker.

Andre hjelpetiltak i kommunens tjenester for barn, unge og familier skal være vurdert før FACT ung er riktig instans. FACT ung skal gjennom hele oppfølgingen skal ha tett samarbeid med øvrige tjenester og hjelpetiltak rundt barnet/ungdommen/familien.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	553 533	574 572	622 222	611 506	608 613	606 482
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	100 027	92 095	68 735	68 735	68 260	68 260
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	161 542	166 385	190 797	190 797	188 510	187 500
Overføringsutgifter	34 969	24 805	27 450	27 473	27 472	27 472
Finansutgifter	16 823	3 727	3 574	3 574	3 574	3 574
Sum Driftsutgifter	866 894	861 584	912 778	902 085	896 429	893 288
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-43 015	-32 140	-20 385	-20 385	-19 910	-19 910
Refusjoner	-107 055	-97 536	-92 354	-91 124	-91 124	-88 993
Overføringsinntekter	-16 802	-4 858	-18 468	-18 468	-18 468	-18 468
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 972	0	-395	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-173 844	-134 534	-131 602	-129 977	-129 502	-127 371
Sum	693 050	727 050	781 176	772 108	766 927	765 917

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	727 050	727 050	727 050	727 050
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-6 490	-17 024	-20 417	-20 417
Sum Vedtak forrige periode	-6 490	-17 024	-20 417	-20 417
Sum Budsjettendring i år	28 004	27 968	27 968	27 968
Sum Lønns- og prisvekst	13 787	13 787	13 787	13 787
Konsekvensjustert budsjett	35 301	24 731	21 338	21 338
Konsekvensjustert ramme	762 351	751 781	748 388	748 388
Nye tiltak				
1 stilling barnevern - K sak 67/23	700	700	700	700
FSK sak 40/23 Struves meridianbue	104	127	126	126
Gevinst strømvatle	-699	0	0	0
Innsparing skole tas ut	20 000	20 000	20 000	20 000
K sak 80/23 Friby	200	200	200	200
Ny stilling Migrasjonshelse	700	700	700	700
Rammene til AIK må ligge på 24 nivå i hele planperioden	0	25 237	24 052	22 736
Redusert norsktilskudd	313	613	1 500	0
Styrket budsjettpost styrket tilbud førskolebarn	2 297	2 297	1 010	0
Styrking budsjettpost kjøp av barnehage tilbud Kvæningen	1 000	1 000	0	0
Økning en stilling kultur	700	700	700	700
Økt etableringsbistand til flyktninger	5 641	1 220	1 220	1 220
Økt introduksjonsstønad	4 932	-1 930	-2 532	-2 226
Økt tilskudd enslige mindreårige	-13 610	-13 910	-12 510	-10 000
Sum Nye tiltak	22 278	36 954	35 166	34 156
Nye tiltak og realendringer budsjett	22 278	36 954	35 166	34 156
Sum Administrative budsjettendringer	-3 453	-16 627	-16 627	-16 627
Budsjettendringer	-3 453	-16 627	-16 627	-16 627
Ramme 2024-2027	781 176	772 108	766 927	765 917

Nye tiltak

Gevinst strømvatle

Alta kommune har gitt Entelios i mandat å forvalte vår portefølje for årene 2023-2025. Høsten 2022 ble det sikret et ekstraordinært godt resultat for den kommende 3-årsperioden (2023-2025). Dette var mulig på grunn av den fleksibiliteten som kommunen valgte i mandatet og i innkjøpsstrategien som ble utøvet av Entelios. Avtalen om sikring av pris for kommunens portefølje er bygget opp rundt systempris og områdepris. Entelios, som porteføljeforvalter, traff særdeles godt på sikringstidspunktene. Områdeprisen ble sikret da markedet var på sitt høyeste. For hele kommunen samlet er gevinsten beregnet til 15 millioner.

K sak 80/23 Friby

Alta kommune ønsker å være "Fri by" kommune i lag med de andre store kommunene i Nord Norge. Dette betyr at vi mottar inntil 2 forfulgte kunstnere som ikke får uttrykt seg i eget land på grunn av sensur eller andre innstramminger. Vi vil samarbeide med organisasjonen ICORN i utvelgelsen av disse menneskene.

Ny stilling Migrasjonshelse

For å gi nyankomne flyktninger et forsvarlig tilbud.

Rammene til AIK må ligge på 24 nivå i hele planperioden

En planlegger i budsjettet med 100 bosettinger i hele planperioden

Styrket budsjettpost styrket tilbud førskolebarn

Til å dekke økning av spesialpedagogisk tilbud i barnehagene.

Styrking budsjettpost kjøp av barnehagetilbud Kvæningen

Refusjon til Kvæningen kommune for at de gir barnehagetilbud til barn bosatt i Alta kommune.

Økning en stilling kultur

Nødvendig i forhold til oppfølging av verdensarvene våre og samarbeid med institusjoner som vi eier og eller normalt samarbeider med som museum, kino, språksenter, sametinget m.fl. Arbeid med kulturminneplan, veteranplan, offentlige høytidsdager og liknende er stort sett lagt på is i 2023. Det er avgjørende at en jobber for å tilbakeføre et årsverk for å kunne ivareta driften på en bedre måte.

Økt etableringsbistand til flyktninger

Økt antall nye flyktninger gir også betydelig økning i bistand for at de skal kunne etablere seg.

Økt introduksjonsstønad

Økt antall flyktninger som får introduksjonstilbud på AIK gir økning i utbetalingen av introduksjonsstønad til de som tar kurset.

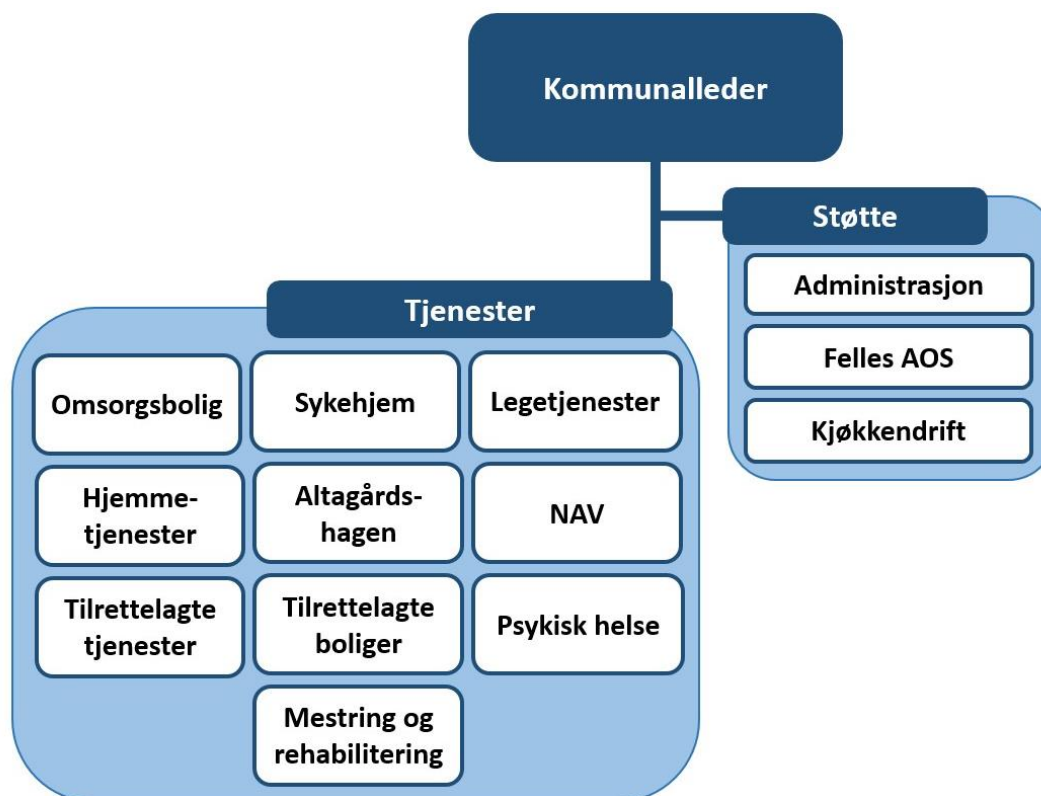
Økt tilskudd enslige mindreårige

En betydelig økning i bosatte enslige mindreårige gir oss økte inntekter.

Helse og sosial

Organisasjonskart

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet **Helse og sosial** skal sørge for at kommunen gir innbyggerne et forsvarlig tilbud av lovpålagte helse- og omsorgstjenester. Omfanget av tjenestetilbudet avgrenses av områder som skal dekkes av sykehus og spesialisthelsetjenesten.

Virksomhetene innen Helse og sosial drifter de kommunale tilbudene innen blant annet offentlige legetjenester, fastlegeordningen, sykehjem, omsorgsboliger, hjemmesykepleie, rehabilitering, avlastning, psykiatri- og rusbehandling og andre brukertilpassede tjenester.

Tjenesteområdet har også ansvar for ytelse av økonomisk sosialhjelp, samt andre støttetiltak gjennom NAV som for eksempel gjeldsrådgivning for innbyggere som har vesentlige økonomiske utfordringer og tildeling av midlertidige boliger, etter sosialtjenesteloven.

Kommunalleders administrasjon i HS har også ansvar for blant annet Koordinerende enhet/Forvaltningsenhet, Senterleder, storkjøkken og servicekontor på AOS, Velferdsteknologi, Miljøretta helsevern, Kommuneoverlegene, Kommunepsykolog, samhandling med sykehus, skjenking og serveringssaker og planlegging. Administrasjonen driver også med oppfølging av prosjekter, tjenestekjøp og samarbeidsavtaler.

Sentrale utfordringer

Det sentrale målet for tjenesteområdet, jfr. Alta Vil, er å gi gode og effektive helse- og omsorgstjenester, som skal være av høy kvalitet. I det følgende vil utfordringene derfor relatere seg direkte til de strategier som er lagt for å nå målet. Det overordnede målet er å legge til rette for at eldre og syke skal kunne bo lengst mulig hjemme, og sikre at de som trenger hjelp til bolig og aktivitet får dette. Demografien peker klart i retning av økte utgifter både til yngre og eldre brukere, men økningen i budsjettene de siste årene har vært mindre enn summen av de tiltak som er startet opp. Dette har medført at den faktiske aktiviteten som drives, ikke er tilpasset vedtatte budsjett. Store rekrutteringsutfordringer med dyre vikarløsninger og utstrakt bruk av overtid har gitt stort overforbruk som resultat. Gjennomgang av ressurskrevende tjenester viser også at vi har budsjettert for optimistisk på inntektssiden og for lavt på utgiftssiden.

Helse og Sosial tilføres ekstra midler, og rammen økes i utgangspunktet med 40 millioner for å videreføre dagens drift og finansiere nødvendige og lovpålagte tiltak for brukere. Denne økningen er beskrevet og regnes opp som tiltak fordelt på hver virksomhet, ut fra en gjennomgang av dagens drift og som følge av politiske vedtak. I tillegg medfører økningen i antall flyktninger en ekstra utgift på 10 millioner per år innenfor Helse og Sosial, og disse pengene tilføres fra kommunens integreringstilskudd. Samtidig med de nevnte økninger, er oppdraget å omstille dagens drift med minimum 20 millioner. Det er ikke mulig å gjennomføre dette uten at tjenesteproduksjonen rammes, og vi vil måtte fordele innsparingen på ulike områder i tjenesteområdet. Kuttene må gjøres ved en kombinasjon av lavere bemanning i egne tjenester og rimeligere kjøp fra private, og økte inntekter. Tiltakene som foreslås er realistiske å gjennomføre i forhold til dagens drift og budsjetter, og det er lagt inn helårsvirkning for tiltakene i 2024. Som en grunnleggende forutsetning, kommer nye tiltak for å beholde og rekruttere fast ansatte. Innføring av nye turnuser, økning av tillegg for turnustjeneste og gode vilkår for videreutdanning er bakt inn i driftsbudsjettene og MÅ virke for at budsjettramma skal holde i økonomiplanperioden.

Utgiftene i Helse relaterer seg stort sett til vedtak i enkeltsaker. Ved å samle alle saksbehandlere i en Forvaltningsenhet, vil kompetansen øke og det blir mindre sårbarhet ved fravær. Fra februar -24 skal all sentral-administrasjon som ikke må være på AOS og samtlige virksomhetsledere og rådgivere flytte inn i nye lokaler på E4, etasjen som tidligere huset Helsesentrets sykehjem.

Det haster med å få laget en ny Kommunedelplan for Helse og Sosial, som denne beskrivelsen av sentrale utfordringer også viser, og dette arbeidet må prioriteres i 2024.

Hjemmebasert omsorg for yngre brukere

For gruppen med utviklingshemming og andre kognitive funksjonsnedsettelse blir byggingen av Marienlund bosenter et viktig tiltak for å demme opp for utgiftsøkningen. Marienlund bosenter vil være klar til åpning i januar 2025, med 2 bygninger som gir totalt 16 heldøgns plasser (8+8) og ny voksenavlastning med 2 plasser. Planlagt omdisponering av 4 eksisterende boenheter gir netto på 12 nye boenheter netto. Behovet på sikt er mye større enn 12 plasser, og det er over 40 brukere på venteliste for bolig med varierende grad av bemanning. Økningen i driftsbudsjettet for Helse og sosial med ca. 10 mill/år legges inn i økonomiplanen fra og med 2025.

Noen av de største økonomiske utfordringene i Helse og sosial fremover er tjenester til yngre brukere under 67 år innen rus/psykiatri. KOSTRA-tall viser også at vi har for kostbar drift av bemannede omsorgsboliger for begge disse brukergruppene. Med jevne mellomrom kommer det også nye brukere med omfattende tjenestebehov, enten hjemmefra, fra fengsel eller sykehus. Dette er yngre brukere der vi ikke kan bruke den demografiske utviklingen til å fremskrive behovet. Helse og sosialtjenesten har

ingen buffer i rammen for å iverksette nye tiltak på dette området. Bruken av enetiltak innen psykiatrien er økende, og tjenesten må vurdere muligheten for å samle brukere og kutte kjøp av enkelttjenester fra eksterne. I samarbeid med spesialisthelsetjenesten må vi samtidig forsøke å finne bedre og rimeligere løsninger når vi må igangsette nye tiltak.

Brukere med ressurskrevende tjenester har økt de siste årene og ligger nå rundt 50 brukere. Samtidig som antall brukere øker, har staten fra 2016 gjort endringer i tilskuddsordningen ved at innslagspunktet som gir grunnlag for refusjon øker, og vi bruker nå over 200 millioner per år. Staten dekker i overkant av 44 % av våre kostnader til dette formålet. Flere av disse tjenestene driftes som enetiltak, enten i egen regi eller ved at kommunen kjøper tjenesten. Innenfor BPA er utgiftene også passert 20 millioner per år, et område der vi hadde null kroner i utgifter i 2018. For å redusere kommunens utgifter må vi samlokalisere brukere med ressurskrevende tjenester. Bygging av Marienlund og ny bolig for å erstatte Kongleveien 35 er noe av svaret. Follums vei 15 ved Alta omsorgssenter er en blanding av eksisterende tiltak og noen nye brukere. Alle seks brukerne her har ressurskrevende tjenester, og vi har fått en mer rasjonell drift ved å samle disse i en egen avdeling. Vi har behov for en eller to boliger til for denne brukergruppen, bl.a. for å frigi 9 plasser ved Follumshagen, AOS, som primært har vært tiltenkt eldre. Det er også behov for flere boliger med plass til bemanning innenfor psykiatri- og russpekteret, og dette må utredes i samarbeid med Boligservicekontoret og Stiftelsen Utleieboliger.

Eldreomsorg-institusjoner og hjemmebaserte tjenester

Eldreomsorgen har vært gjennom en stor omstilling i forbindelse med innflytting på Alta omsorgssenter. Omstillingen har gitt oss mange av de effektene vi ønsket, først og fremst ved forventet nedgang i pleiefaktoren på de fleste avdelinger. Det viser seg nå som forventet at med færre plasser og flere som bor lengre hjemme, vil behovet for økt grunnbemanning komme, og dette er tatt inn i neste års budsjett. Vi har fått gevinst ved å ha tilgjengelig kompetanse på bygget ved fravær av f.eks. sykepleiere på avdelinger, og har fra høsten -23 innført nye sykepleieteam som jobber på tvers av avdelingene. Et viktig arbeid framover blir likevel å sikre at vi oppnår stordriftsfordelene ved å ha samlet driften på senteret. Kommunestyret har i 2023 vedtatt å øke langtidsplasser og tilbudet til demente på Altagårdshagen. Bakgrunnen for økningen har vært kapasitetsmangel på sykehjem og altfor mange utskrivningsklare pasienter som kommunen ikke hadde plass til å ta imot. Behovet for korttidsplasser har gjort at vi går fra 2 til 4 KAD-plasser på AOS.

For 2024 vil vi drifte følgende institusjonsplasser fordelt på langtidsplasser og korttid/avlastning:

- Langtidsplasser:
  - 72 plasser på AOS
  - 14 plasser på Sandia
  - 11 plasser på Altagårdshagen
- Korttid/avlastning/KAD/Lindring:
  - 28 plasser til korttid/avlastning på AOS
  - 8 plasser til KAD/lindring på AOS
  - 8-10 avlastningsplasser for demente ved Altagårdshagen

Pandemien har også medført økt behov for sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsboliger ved at omløpet på institusjonsplasser ble redusert med til sammen 15-20 plasser i løpet av to år. Mange hjemmeboende eldre har vært gjennom en tøff periode der de har vært mer isolert, og søker om heldøgns omsorg på grunn av angst, ernæringsutfordringer, mm. På kort sikt må vi iverksette ytterligere tiltak slik at vi når målet om at flest mulig skal bo lengst mulig hjemme. Viktige og nødvendige tiltak vil være å holde åpent dagsenter for eldre med somatiske utfordringer, opprettholde tilstrekkelig med

avlastningsplasser både innen somatikk og demensomsorg, et nytt hjemmetjenesteteteam for demente og tidlig i 2024 starter vi opp helsestasjon for eldre på AOS.

Vi har i 2023 etablert et innsatsteam i hjemmetjenesten slik det var foreslått i forrige omstillingsprosjekt. Innsatsteamet vil bidra til at vi kan ta flere utskrivningsklare pasienter direkte hjem fra sykehuset, og vi vil også kunne ta flere tidligere hjem fra korttidsopphold for å opprettholde kapasiteten på slike plasser. teamet er tverrfaglig sammensatt og skal kunne følge opp inntil 8 pasienter samtidig.

Omsorgsboliger med bemanning ved Follumshagen, AOS, var opprinnelig planlagt med 54 omsorgsboliger for eldre, men 18 av disse rommene må nå brukes til omsorgsboliger for andre. Første etasjen i Follumshagen består derfor av 9 omsorgsboliger for fysisk funksjonshemmede brukere, og 9 boliger for eldre utviklingshemmede (som var planlagt på Marienlund). Omdisponeringen av første etasje medfører 18 færre plasser til eldreomsorgen. En konsekvens av dette er at de nyeste boligene ved Vertshuset (16 boliger) fortsatt må driftes med bemanning. Dette er nå innarbeidet i økonomiplanen. Vertshuset har tidligere vært en buffer for HS ved behov for økte plasser til avlastning/omsorgsbolig. Krigen i Ukraina har medført at den gamle delen på Vertshuset er tatt i bruk til flyktninger, og det er uvisst hvor lenge dette behovet vil vedvare.

I økonomiplanperioden forventes det også oppstrakt av byggetrinn 2 på AOS, og detaljering av fremtidig drift av 54 nye rom må nå starte opp. En mulighetsstudie for Vertshuset og tett samarbeid med Boligservicekontoret er andre nye tiltak, som skal føre til bygging av flere serviceboliger for eldre i sentral-Alta.

Legetjenesten

Det er kommunene som har sørge-for-ansvaret for allmenntjenesten. Kommunen plikter blant annet å ha fastlegetilbud til alle sine innbyggere. Det skal også være en kapasitet i ordningen slik at det er mulighet for pasienter å bytte fastlege, det vil si en overkapasitet på 5-7 %. Det har ikke Alta kommune hatt på flere år. Fastlegekrisen merkes nasjonalt, men også i betydelig grad i Alta. Mange av fastlegehjemlene er drevet av vikarer. Det er høy utskiftninger av vikarene og vikarutgiftene er stadig økende. Når fastlegeordningen ikke fungerer som den skal, gir dette ringvirkninger til mange andre kommunale tjenester som helsestasjon, sykehjem, oppfølging av hjemmeboende m.m. Fastlegekrisen rammer også legevakta som bemannes av fastlegene.

Legebemanningen på legevakta har vært uendret i over 15 år, samtidig som det nå er kvalifikasjonskrav om vaktkompetent lege på vakt jfr. akuttmedisinforskriften, noe som resulterer i økt vaktbelastning på de faste legene. Ansettelse av lege med tilstedeplikt fra kl 16-08 vil presse seg frem i løpet av de neste år, og dette vil medføre økte utgifter. Kommunestyret vedtok høsten 2022 en handlingsplan for legetjenesten 2022-2026. En forutsetning for styrking av legetjenesten er at fastlegeordningen videreføres og styrkes fra sentrale myndigheter. Kommunen har vedtatt flere tiltak, som å forsterke basisgodtgjørelsen til legene og å ansette flere fastleger. Kostnaden for 2023 vil utgjøre over 5 millioner, og i forslaget til statsbudsjettet legges det ikke opp til at kommunen vil få dekket hele utgiften.

Behovet for et nytt legekantor vil presse seg frem de neste årene, og et nytt kontor med offentlig ansatte leger på Helsestentret, kan være en løsning på dette. Dette må utredes både faglig og økonomisk.

Beholde og rekruttere kompetente medarbeidere

Kommunen har økt rekrutterings-tillegget for sykepleiere for å tiltrekke oss attraktive søkere. Kvaliteten er økt ved satsing på egne fagutviklingssykepleiere og -vernepleiere og et nyopprettet sykepleieteam. Det gis nå et eget tillegg for stedfortredere for å avlaste hardt pressede avdelingsledere. Muligheter for spesialisering, videreutdanning av egne ansatte og gode stipend- og stimuleringsordninger er andre stikkord for HS sin satsing. Vi ønsker også fortsatt å gi muligheten til å delta i prosjekter, og ser det som helt nødvendig å prioritere utvikling og nytenkning for å kunne konkurrere om den beste arbeidskraften. Det å bygge gode fagmiljø rundt AOS vil i seg selv gi mer attraktive arbeidsplasser. Bemanningsutfordringene i Helse og sosial vil være krevende framover, og vi må være nytenkende og innovative for å finne alternative løsninger på flere av utfordringene.

Sykepleiere, vernepleiere, helsesøstre og leger får nå store deler av utdanningen sin med basis i Alta. Gjennom samarbeidsavtaler med Universitet i Tromsø og prosjektet Prepp/Menn i Helse, forplikter HS og Alta kommune seg til å gi praksisplasser for flere studenter og lærlinger. Flyktninger som trenger språkpraksis skal også få det i helsesektoren. Vi stiller også nye og gode fasiliteter til disposisjon til opplæring og undervisning, på Helsesenteret, AOS og i det nye Smarthuset som ligger på campus Alta. Samarbeidet med Finmarkssykehuset er svært viktig for pasientene og det arbeides nå også med felles planer for rekruttering og utarbeidelse av felles rutiner for å sikre gode overganger og pasienttransport. Her er Kommuneoverlegene og kommunepsykologen i Alta, viktige rådgivere for administrativ og politisk ledelse.

Vi hadde satt et mål om at all bruk av vikarbyrå skulle opphøre, men det har ikke vært mulig å avvikle dette med den kompetansemangelen vi står oppe i. Opphør i all bruk av vikarbyrå vil kreve mye av alle parter, men anses som helt nødvendig for å få ned utgiftene. Det må lages planer for alternativ bemanning og det innføres nå nye turnuser som skal være bedre tilpasset arbeidstakernes ønsker. Andre tiltak som må jobbes med er kontinuitet i rekrutteringsarbeidet, raskere prosesser ved tilsetting, tiltak for å beholde kompetanse og digitalisering/velferdsteknologi. Tiltakspakken legges frem for politisk behandling på vinteren 2024.

Vi må ta i bruk ny teknologi

Plattformen for velferdsteknologi åpner for at flere brukere kan få bruke flere teknologiske løsninger. Vi utarbeider en strategi for velferdsteknologi/digitalisering i HS, og det må settes konkrete mål for hvor mange brukere som skal kunne benytte seg av Velferdsteknologi både hjemme og på institusjonene våre.

Smarthuset i Alta er i tillegg til å være en visningsarena også et laboratorium for utprøving av ny teknologi. Smarthuset er nå på Campus Alta, og vi samarbeider med blant annet UiT og nabokommuner for å sikre at relevante fagmiljø og studenter blir involvert i det videre arbeidet.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	691 807	646 086	724 077	728 748	728 748	728 748
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	127 882	82 034	91 505	91 650	91 650	91 650
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	102 732	104 385	103 892	103 901	103 901	103 901
Overføringsutgifter	64 363	47 576	57 650	57 667	57 667	52 667
Finansutgifter	8 213	2 879	3 081	3 081	3 081	3 081
Sum Driftsutgifter	994 997	882 960	980 205	985 047	985 047	980 047
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-63 473	-51 327	-62 634	-62 597	-62 597	-62 597
Refusjoner	-173 799	-171 641	-166 061	-167 244	-167 244	-167 244
Overføringsinntekter	-1 000	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 160	-697	-20	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-244 432	-223 665	-228 715	-229 841	-229 841	-229 841
Sum	750 565	659 295	751 490	755 206	755 206	750 206

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	659 295	659 295	659 295	659 295
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-3 464	12	-52	-52
Sum Vedtak forrige periode	-3 464	12	-52	-52
Sum Budsjettendring i år	24 855	25 390	25 390	25 390
Sum Lønns- og prisvekst	5 060	5 060	5 060	5 060
Konsekvensjustert budsjett	26 451	30 462	30 398	30 398
Konsekvensjustert ramme	685 746	689 757	689 693	689 693
Nye tiltak				
Altagårdshagen Drift VFT,Biler	1 000	1 000	1 000	1 000
Altagårdshagen ny avdeling langtidsplasser K sak 52/23	8 150	8 150	8 150	8 150
Brukerbetaling institusjoner til faktisk nivå	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
En ny stilling NAV	703	703	703	703
Enkeltbrukere	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Gevinst strømvtale	-57	0	0	0
Hjemmetjenesten	5 000	5 000	5 000	5 000
Innsparing turnus psykiatribolig	-700	-700	-700	-700
Inntekter nye legehjemler	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kapasitetsøkning sykehjem og hjemmebaserte tjenester K sak 9/23	11 200	11 200	11 200	11 200
Kostøre	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Kutt administrativ stilling	-700	-700	-700	-700
Kutt nattevakt i en tilrettelagt bolig	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Kutt tilskudd til Møteplassen	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Leve hele livet Helsestasjon Frivillighetskoordinator	1 500	1 500	1 500	1 500
Mestring og rehab	3 000	3 000	3 000	3 000
Omlegging drift Talvik Bosenter	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Omsorgsboliger	9 000	9 000	9 000	9 000
Opptopping legetjenesten K sak 64/22	5 000	5 000	5 000	5 000
Psykisk helse	2 000	2 000	2 000	2 000
Sykehjem	9 000	9 000	9 000	9 000
Tilrettelagte boliger	2 000	2 000	2 000	2 000
Tilrettelagte tjenester	3 000	3 000	3 000	3 000
Tilskudd ressurskrevende brukere	12 000	12 000	12 000	12 000

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Utskrivingsklare pasienter	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
Økt sosialhjelp	10 000	10 000	10 000	5 000
Økte inntekter hjemmetjenester	-500	-500	-500	-500
Sum Nye tiltak	60 496	60 553	60 553	55 553
Nye tiltak og realendringer budsjett	60 496	60 553	60 553	55 553
Sum Administrative budsjettendringer	5 248	4 896	4 960	4 960
Budsjettendringer	5 248	4 896	4 960	4 960
Ramme 2024-2027	751 490	755 206	755 206	750 206

Nye tiltak

Altagårdshagen Drift VFT,Biler

Økte driftsutgifter som følge av nyopprettet avdeling

Altagårdshagen ny avdeling langtidsplasser K sak 52/23

Lønnsutgifter til 12 nyansatte på grunn av ny avdeling med 8 langtidsplasser

Brukerbetaling institusjoner til faktisk nivå

Oppjustere økonomiplanen etter at vi får flere sykehjemsplasser og økt betaling per pasient

En ny stilling NAV

Øke med en stilling for oppfølging av flyktninger

Enkeltbrukere

Redusere antall timer vi kjøper tjenester på grunn av endret behov hos bruker

Gevinst strømavtale

Alta kommune har gitt Entelios i mandat å forvalte vår portefølje for årene 2023-2025. Høsten 2022 ble det sikret et ekstraordinært godt resultat for den kommende 3-årsperioden (2023-2025). Dette var mulig på grunn av den fleksibiliteten som kommunen valgte i mandatet og i innkjøpsstrategien som ble utøvet av Entelios. Avtalen om sikring av pris for kommunens portefølje er bygget opp rundt systempris og områdepris. Entelios, som porteføljeforvalter, traff særdeles godt på sikringstidspunktene. Områdeprisen ble sikret da markedet var på sitt høyeste. For hele kommunen samlet er gevinsten beregnet til 15 millioner.

Hjemmetjenesten

Økning i årsverk og finansiering av innsatsteam

Innsparing turnus psykiatribolig

Omlegging av turnus etter endring i brukers behov

Kapasitetsøkning sykehjem og hjemmebaserte tjenester K sak 9/23

Tilførsel av årsverk for å kunne hjelpe flere pasienter

Kostøre

Kutt i matutgifter ved bedre lagerstyring og mindre matsvinn

Kutt administrativ stilling

Kutt i administrasjonen ved omdisponering av ansatte

Kutt nattevakt i en tilrettelagt bolig

Endring av tjenesten ved innførsel av Velferdsteknologi som tilsyn

Kutt tilskudd til Møteplassen

Reduksjon i tilskudd ved å ta bort ikke-lovpålagt dagtilbud

Leve hele livet Helsestasjon Frivillighetskoordinator

Tilførsel av 2 nye stillinger- oppfølging av Kommunestyresak om Leve Hele Livet

Omlegging drift Talvik Bosenter

Redusere årsverk og endre pasientsammensetning

Omsorgsboliger

Budsjettet må tilføres midler som svarer til det reelle antallet årsverk som trengs for å drifte i Åsveien og på Vertshuset

Opptrapping legetjenesten K sak 64/22

Økning med 2 nye fastlegehjemer og lønns- og driftsjusteringer i henhold til tiltaksplan

Psykisk helse

Oppretting av budsjett ved overgang til drift fra tidligere prosjekt

Sykehjem

Økt grunnbemanning på enkelte avdelinger etter endringer i pleiebehovet

Tilrettelagte boliger

Økt timetall for nåværende brukere på grunn av endring i helsetilstand

Tilrettelagte tjenester

Økning i stillingshjemer som følge av økt antall brukere på Skansen og ved Sandfalltunet

Tilskudd ressurskrevende brukere

Korrigerer av budsjettet etter gjennomgang av enkeltsaker

Utskrivningsklare pasienter

Forventet nedgang i antall bøter for utskrivningsklare, etter kapasitetsøkning i eldreomsorgen

Økt sosialhjelp

Økning som følge av flere mottakere av sosialhjelp enn tidligere forutsatt

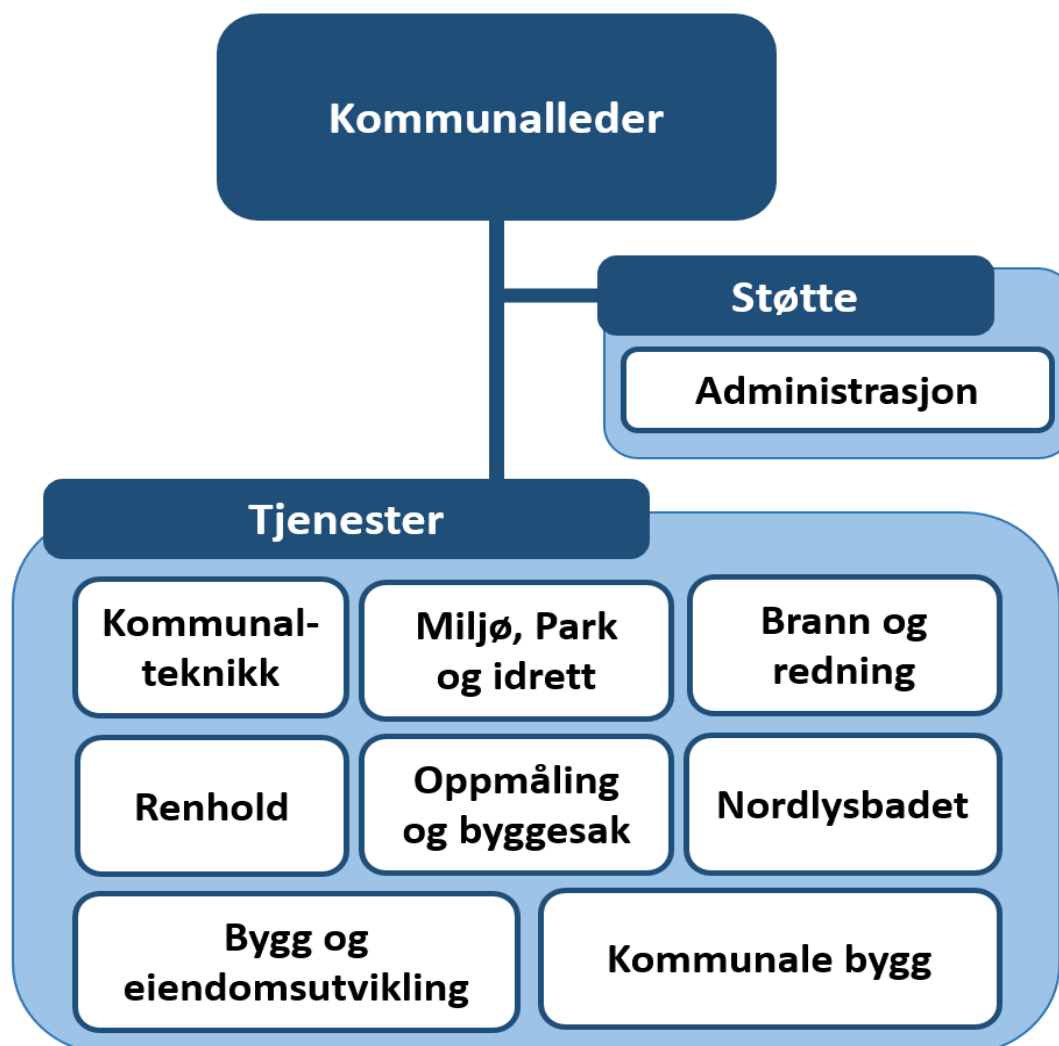
Økte inntekter hjemmetjenester

Øke satser til hjemmetjenester og egenandeler for velferdsteknologi innenfor selvkostprinsippet

Tekniske tjenester

Organisasjonskart

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet **Tekniske tjenester** har en sentral rolle i arbeidet med å vedlikeholde og utvikle kommunens infrastruktur for blant annet vei, vann og avløp. Parkeringsordningen er også en del av utbyggingen av infrastrukturen i kommune, som vi også krever inn avgift på.

Virksomheten innen *Miljø, park og idrett* bidrar til Alta kommunes innsats for det grønne skiftet. Alle nærmiljø skal utvikles med gode parker og uterom, og innbyggerne skal sikres nærhet til friområder og natur.

Tjenesteområdet har også i oppgave å ivareta kommunale arealer og bygningsmasse. Det vil også i 2024 fortsettes med arbeidet energiledelse, og holde fokus på energioppfølging på de kommunale byggene slik at vi blir bedre rustet til å møte utfordringene med dagens ustabile energimarked.

I tillegg utfører tjenesteområdet saksbehandling i oppmålings- og byggesaker. Tjenesteområdet styrer også kommunens investeringsprosjekter og ivaretar byggherrerollen under utbygging, frem til overlevering og drift.

Tekniske tjenester har også ansvaret for beredskap og forebygging innen brann- og redningstjenester. Det er viktig å drive i henhold til Lover og forskrifter for brannvesenet, samt arbeide med å oppdatere planverk, og tilsyn slik at forebyggende oppgaver vil bli mer målrettet.

Sentrale utfordringer

De tre siste årene har det vært betydelige utfordringer med å skaffe nok kvalifisert arbeidskraft til tjenesteområdet. Det gjelder på alle nivåer, men spesielt innenfor ledelse. Denne trenden ser ut til å fortsette fremover, og vi må derfor bli bedre til å rekruttere ansatte gjennom markedsføringstiltak, raskere prosesser ved tilsetning og utarbeidelse av nye rutiner for «onboarding/offboarding». I tillegg vil det være nødvendig å øke lønnsnivået opp mot det private markedet for å kunne rekruttere nødvendig arbeidskraft i fremtiden. Samtidig er det viktig med nye tiltak for å beholde mange av våre dyktige medarbeidere. Kompetanseutvikling, sosiale tiltak og gjennomgang av jobbinnhold vil være eksempler på det.

Vedlikehold

Det planlagt verdibevarende vedlikehold på kommunens bygg er lavt på grunn av manglende økonomi. Vedlikeholdet utgjør kun 10-20 prosent av det som er normen fra Rådgivende ingeniørers forening (RIF). Et lavt vedlikeholdsnivå vil i fremtiden føre til ytterligere forringelse av bygningsmassen, dersom innsats og de økonomiske bevilgningene ikke økes. Det vil gå utover sikkerheten og HMS generelt. Planlagt verdibevarende vedlikehold er et kommunalt ansvar - og en viktig oppgave for å ivareta kommunens verdier i et langsiktig perspektiv.

Tilsvarende utfordring har vi på drift av kommunale veier. I en rapport fra 2015, utarbeidet av Multiconsult, er vedlikeholdsetterlepet for kommunale veier i Alta kommune beregnet til 285 millioner kroner.

Digital strategi

Hovedutvalget har vedtatt en ny Digital strategi 2023-27 for Tekniske tjenester. Strategien inneholder tiltak for kommende økonomiplanperiode basert på Smartby-strategien. Vi må jobbe aktivt for å løse flest mulige oppgaver digitalt. Det er viktig i årene som kommer. Målet er å redusere interne kostnader, øke kvaliteten på tjenestene til innbyggerne, og i tillegg frigjøre tid og økonomi i egen organisasjon til å gjennomføre lovpålagte oppgaver. Summen av nevnte tiltak vil gi oss et økonomisk handlingsrom som kan være med å ivareta dagens vedlikeholdsbehov og fremtidens aktivitetsnivå.

Miljø- og klimautfordringer

Alta-samfunnet står overfor krevende utfordringer de neste tiårene; behovet for reduksjon i utslipp av klimagasser, tilpasning til klimaendringer, tap av biologisk mangfold, samt forsøpling og forurensning av jord, luft og vann. Disse globale miljø- og klimautfordringene krever en omstilling til et nytt, bærekraftig samfunn, med vekst og utvikling uten de negative konsekvensene for klima og miljø vi ser i dag. Denne omstillingen må også kommunen og innbyggerne i Alta kommune ta medansvar for. Det er derfor viktig at kommunen går foran og tar ansvar. Første del av dette arbeidet er å få på plass en ny Miljø-, klima og energiplan for Alta kommune i 2024. Miljø- klima- og energiplanen vil være en tverrsektoriell temaplan. Det vil si at den omfatter en rekke temaer, fagområder, samarbeidsformer, målsettinger og tiltak som til sammen utgjør kommunens arbeid med miljøoppgavene. Planen angår alle deler av kommunens virksomhet. Den skal være styrende for miljøpolitikk og miljøsatsing i kommunen og skal forplikte Alta kommune, også økonomisk, til å følge opp konkrete målsetninger for perioden den gjelder.

Lekkasje på rørnettet

Lekkasjegraden for vann i Alta kommune er beregnet til 50 prosent. Gjennomsnittet i Norge er på 33 prosent. For kommunen sin del betyr det at halvparten av drikkevannet som vi henter fra hovedvannkilden i Raipas-Englandskogen forsvinner ut gjennom lekkasjer i rørnettet på vei til vannkranen. Det er en betydelig kostnad både økonomisk og ressursmessig ved at vi renser og pumper langt mer vann enn vi trenger. De siste årene har det vært jobbet systematisk med lekkasjereduksjoner på vannledningsnettet. Mange lekkasjer er utbedret, men utfordringen er at det stadig oppstår nye. Det gjør det vanskelig å komme ned med lekkasjegraden. Dette viser også at det er et stort behov for rehabilitering og utskifting av vannledningsnett og kummer. Slikt arbeid har også pågått de siste årene, men vil bli ytterligere forsterket fra 2024 og videre i økonomiplanperioden.

Ny brann- og redningsforskrift

Alta Brann og redning har de siste årene hatt en betydelig kvalitetsforbedring gjennom flytting til en ny og oppdatert brannstasjon. Dagens brannstasjon ivaretar driften av korpset og HMS kravene, med ren og skitten sone, på en meget god måte. Det vi derimot opplever gjennom ny brann- og redningsforskrift i 2022 er at kravene til ansatte, ledere og driften av korpset har blitt mer omfattende. Brann og redning har fått mange nye oppgaver som skal ivaretas. Blant annet oppgaver innenfor pågående livstruende vold (PLIVO) og helseoppdrag som akutthjelper. Endringer innen demografi, klima, offentlig økonomi, teknologi og grønt skifte vil også komme til å utfordre dagens tradisjonelle arbeidsoppgaver som brannbekjempelse og redningsinnsats. Grensesnittet mellom Brann og redning og politiet i oppgavefordelingen er mer uklar nå enn tidligere. Dette gjelder oppgaver Brann og redning utfører i påvente av politiet, oppgaver som utføres etter politiets ankomst, og når Brann og redning bistår i rene politioppdrag. Dette er utfordringer som gjør at vi i kommende økonomiplanperiode må vurdere om vi er riktig bemannet for å løse de nye oppgavene vi er satt til å gjøre. Det blir derfor viktig å få på plass en ny beredskapsanalyse for Alta Brann og redning i løpet av 2024, for derigjennom å kunne vurdere om vi er riktig organisert, og om bemanningen og utrustningen er riktig.

Av positive tiltak i 2024 kan følgende trekkes frem:

Miljø, park og idrett (MPI) leder prosessen med rullering av kommunedelplan for energi, klima og miljø. Planen skal være kommunens verktøy på veien mot lavutslippssamfunn, og vise hvordan Alta kommune i praksis skal oppfylle sitt ansvar for å bidra til det grønne skiftet. FNs bærekraftsmål, nasjonale rammer for utslipp av klimagasser og Alta kommunes klimamål er ambisiøse. Alta kommune og Alta-samfunnet har ikke redusert sitt klimagassutslipp etter Norges ratifisering av Paris-avtalen i 2016. Kommunens oppgave er å ta i bruk grønne løsninger og iverksette energisparing, elektrifisering, gjenvinning og sirkulærøkonomi. Dette er et lederansvar hvor alle ansatte på alle nivåer i alle virksomheter må involveres.

Med bakgrunn i Kommuneplanens Samfunnsdel og Plan for offentlig uterom har kommunestyret bestemt at: Alta by skal være en miljøvennlig og attraktiv by for byens innbyggere og tilreisende. Uterommene skal fremme folkehelse og framstå slik at innbyggere kan identifisere seg med Alta byområde på en positiv måte og være stolte over sin tilhørighet til Alta.

Brann og redning vil prioritere å revidere ROS og planverk for tjenesten. I tillegg vil det startes opp et prosjekt om sensorbruk innenfor feiing.

Virksomheten Kommunalteknikk har fått tilført et betydelig volum med veier, gang/sykkel veier og parkeringsplasser til drift- og vedlikehold over de senere år. De siste årene har vi opplevd en betydelig prisøkning på drivstoff og andre innsatsfaktorer for veidriften.

Virksomheten har jobbet systematisk med lekkasjereduksjoner de senere årene. Mange lekkasjer er utbedret, særlig i løpet av 2023. Utbygging av nytt avløpsrensaneanlegg i Talvik er forsinket og vil bli gjennomført i 2024. Det samme gjelder nytt høydebasseng i Kvenvik. Et annet viktig avløpstiltak er avskjærende avløpsledning fra Hjemmeluft som forhåpentligvis kommer til utførelse i 2024.

Bygg- og eiendomsutvikling skal frem mot 2025 jobbe aktivt med sine fokusområder slik at det kan tilbys gode tjenester – kvaliteten på tjenesten skal gjenspeiles innsatsen i prosjektene.

Det viktigste som skal utføres er å være faglig oppdatert, lytte til brukerne, være kreativ og nytenkende samt engasjere de beste rådgiverne. Hensynet til klima og miljø vil få et større fokus fremover. Virksomheten skal ta initiativ og fremme prosjektmål som bidrar til at kommunen når sine klimamål. I tillegg skal virksomheten være nytenkende og fremover lent når det gjelder digitalisering og bruk av teknologi.

Renhold vil ha fokus på digitale løsninger. Det gjelder seg timelister, arbeidsavtaler og fraværsregistrering. Utprøving av iRobot støvsugere med tømmeestasjoner og moppefunksjon vil i den sammenheng ha et hovedfokus på virksomheten. Målet er å lette den daglige og periodiske rengjøringen av byggen, samt å bedre inneklimate.

Renholdsplaner for kommunale bygg vil i løpet av kommende økonomiplanperiode bli oppdatert og fornyet.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	107 193	101 788	117 253	117 226	117 788	117 788
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	76 019	82 948	104 802	109 710	109 119	109 119
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 858	5 732	6 024	6 024	6 024	6 024
Overføringsutgifter	21 608	15 343	17 519	17 551	17 059	17 059
Finansutgifter	92 164	92 982	94 369	94 369	94 369	94 369
Sum Driftsutgifter	301 842	298 793	339 967	344 880	344 359	344 359
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-59 895	-64 294	-94 259	-81 256	-81 256	-81 256
Refusjoner	-37 211	-20 666	-27 600	-27 632	-27 111	-27 111
Overføringsinntekter	-41	-36	-36	-36	-36	-36
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-746	0	-2 012	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-97 892	-84 996	-123 907	-108 924	-108 403	-108 403
Sum	203 950	213 797	216 060	235 956	235 956	235 956

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	213 797	213 797	213 797	213 797
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-2 680	-1 680	-1 680	-1 680
Sum Vedtak forrige periode	-2 680	-1 680	-1 680	-1 680
Sum Budsjettendring i år	4 310	4 346	4 346	4 346
Sum Lønns- og prisvekst	1 352	1 353	1 353	1 353
Konsekvensjustert budsjett	2 982	4 019	4 019	4 019
Konsekvensjustert ramme	216 779	217 816	217 816	217 816
Nye tiltak				
Gevinst strømavtale	-14 244	0	0	0
Innsparing gammelt rådhus	-1 002	-2 000	-2 000	-2 000
Inntekter drift av Helsebygg	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Konkuranseutsette renhold på AUSK og SUSK	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Leiekostnader nytt rådhus, Løkkeveien 35	2 500	5 000	5 000	5 000
Leiekostnader nytt rådhus, Parksentret	2 500	5 000	5 000	5 000
Reduksjon av bygningsdrift	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Reforhandling leieavtaler tekniske tj.	-750	-750	-750	-750
Salg av bygg som gir driftsbesparelser	-500	-500	-500	-500
Øke gebyrer byggesak	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Øke parkeringsavgift fra 30 til 35 kr, og økning parkeringskort	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sum Nye tiltak	-19 996	-1 750	-1 750	-1 750
Nye tiltak og realendringer budsjett	-19 996	-1 750	-1 750	-1 750
Sum Administrative budsjettendringer	19 277	19 890	19 890	19 890
Budsjettendringer	19 277	19 890	19 890	19 890
Ramme 2024-2027	216 060	235 956	235 956	235 956

Nye tiltak

Gevinst strømavtale

Alta kommune har gitt Entelios i mandat å forvalte vår portefølje for årene 2023-2025. Høsten 2022 ble det sikret et ekstraordinært godt resultat for den kommende 3-årsperioden (2023-2025). Dette var mulig på grunn av den fleksibiliteten som kommunen valgte i mandatet og i innkjøpsstrategien som ble utøvet av Entelios. Avtalen om sikring av pris for kommunens portefølje er bygget opp rundt systempris og områdepris. Entelios, som porteføljeforvalter, traff særdeles godt på sikringstidspunktene. Områdeprisen ble sikret da markedet var på sitt høyeste. For hele kommunen samlet er gevinsten beregnet til 15 millioner.

Innsparing gammelt rådhus

Med bakgrunn i planlagte flytting fra dagens rådhuset i Sandfallveien 1 til Parksentret og Løkkeveien 35, vil vi kunne spare FDV-kostnader (drivstoff og olje, elkraft lys og oppvarming, bygg forsikring, vakthold, alarmer, kommunale avgifter, renovasjon, bygningsmessig vedlikehold og service avtaler) tilsvarende 2 millioner kroner hvert år. Det forutsetter at bygget tømmes og helst rives så snart som mulig. Halvårseffekten med å flytte høsten 2024 vil da være 1 million kroner.

Inntekter drift av Helsebygg

Fortsette arbeidet fra 2023 med å reforhandle eksisterende husleieavtaler med blant annet Finnmark sykehuset. Dette vil gi økte husleieinntekter. Målsetningen er å gjennomgå alle husleiekontrakter i 2024. Dette vil kunne gi en økt inntekt på kr 2,5 millioner kroner.

Konkurransesutsette renhold på AUSK og SUSK

Konkurransesutsette renholdet på de to største skolene med tilhørende bygninger - Alta ungdomsskole, Alta kulturskolen, K13 basen og Paviljongene, Sandfallet ungdomsskole, Barneavlastningen og Tiltaksbasen. Konkret betyr det nedbanning av åtte stillinger med renholdsutstyr og administrasjon. Dette utgjør 4,5 millioner kroner. Kjøp av tilsvarende tjenesten i det private markedet utgjør 3,5 millioner kroner. Dette vil gi en besparelse på 1 million kroner

Leiekostnader nytt rådhus, Løkkeveien 35

I juli i år ble en ny leiekontrakt underskrevet mellom Alta kommune og Nordlysbyen Eiendom om leie av Løkkeveien 35 og i Park Eiendom (deler av parksenteret).

Avtalen som er inngått er på 10 år. Estimert innflytting er sommeren 2024. Dagens rådhus vil bli stengt ned når flyttingen er gjennomført. Leiekostnad for Løkkeveien 35 er stipulert til å være kroner 5,0 million hvert år. Halvårsvirkningen i 2024 vil være kroner 2,5 millioner kroner.

Leiekostnader nytt rådhus, Parksenteret

I juli i år ble en ny leiekontrakt underskrevet mellom Alta kommune og Nordlysbyen Eiendom om leie av Løkkeveien 35 og i Park Eiendom (deler av parksenteret).

Avtalen som er inngått er på 10 år. Estimert innflytting er sommeren 2024. Dagens rådhus vil bli stengt ned når flyttingen er gjennomført. Leiekostnad for Park Eiendom (deler av parksenteret) er stipulert til å være kroner 5,0 million hvert år. Halvårsvirkningen i 2024 vil være kroner 2,5 millioner kroner.

Reduksjon av bygningsdrift

Reduserer bygningsvedlikeholdet til kommunale bygg innenfor tjenesteområdet med kr 1,5 millioner kroner.

Reforhandling leieavtaler tekniske tj.

Reforhandling av leieavtaler vi har med Finnmark Fylkeskommune (Tannhelsetjenesten) og Opptreningsssenteret (Helsepartner Nord-Norge).

Salg av bygg som gir driftsbesparelser

Regnskap 2023 viser at det er betydelige kostnader knyttet til bygg som ikke brukes av Alta kommune, men som enten står tom eller som leies ut. Det gjelder blant annet Langfjordbotn Velferd; (kr. 47 500,-) Korsfjord oppvekstsenter; (kr. 81 300,-) Langfjordbotn oppvekstsenter; (kr. 222 000,-) I tillegg kommer tidsbruken til kontroller for driftspersonalet. Totalt på disse tre byggene en kostnad på ca. kr. 500 000,-

Øke gebyrer byggesak

Med bakgrunn i Kommunebarometret 2023 fra Kommunal Rapport viser det at Alta kommune har et gebyrnivå på byggesaksbehandling som er *under* eller *omtrent på snittet* for andre kommuner i landet. Med det som utgangspunkt økes alle gebyr på byggesak med 15 prosent. Dette vil kunne gi en inntektsøkning på en million kroner.

Øke parkeringsavgift fra 30 til 35 kr, og økning parkeringskort

Øke parkeringsavgiften fra 30 til 35 kr/time fra 2024. I tillegg må prisen på parkeringskort tilpasses den nye avgiften. Forslag til nye timesatser er tilpasset sammenlignbare kommuner i Troms og Finnmark. Dette vil kunne gi en økt inntekt på 2,5 millioner kroner.

Vedlegg

Vedlegg – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-864 154	-919 892	-1 015 508	-1 028 474	-1 033 428	-1 036 127
Innteks- og formuesskatt	-705 857	-661 624	-716 151	-716 113	-716 251	-716 575
Eiendomsskatt	-76 251	-76 000	-85 500	-85 500	-85 500	-85 500
Andre generelle driftsinntekter	-120 818	-93 993	-163 628	-125 033	-143 975	-110 315
Sum generelle driftsinntekter	-1 767 081	-1 751 509	-1 980 787	-1 955 120	-1 979 154	-1 948 517
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 559 667	1 593 472	1 772 207	1 781 991	1 777 332	1 770 865
Avskrivninger	129 427	131 280	132 753	134 200	135 810	136 904
Sum netto driftsutgifter	1 689 093	1 724 752	1 904 960	1 916 191	1 913 142	1 907 769
Brutto driftsresultat	-77 988	-26 757	-75 827	-38 929	-66 012	-40 748
Renteinntekter	-31 672	-22 698	-48 600	-57 369	-66 969	-77 653
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	8	0	-2 082	0	0	0
Renteutgifter	74 366	95 106	133 191	135 472	146 681	154 551
Avdrag på lån	87 606	85 868	90 969	96 109	100 509	110 706
Netto finansutgifter	130 307	158 276	173 478	174 212	180 221	187 604
Motpost avskrivninger	-129 427	-131 280	-132 753	-134 200	-135 810	-136 904
Netto driftsresultat	-77 107	239	-35 102	1 083	-21 601	9 952
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	5 804	5 200	5 200	5 200	5 200
Avsetninger til bundne driftsfond	24 935	1 183	2 643	3 681	2 339	1 179
Bruk av bundne driftsfond	-20 710	-4 792	-5 475	-3 467	-3 031	-2 255
Avsetninger til disposisjonsfond	76 712	1 140	32 734	588	17 093	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 829	-3 574	0	-7 085	0	-14 076
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	77 107	-239	35 102	-1 083	21 601	-9 952
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Politisk virksomhet	9 028	10 080	9 964	10 937	9 964	10 937
Reserver	-80 091	-3 409	24 659	25 448	27 948	28 030
Fellestjenesten	92 710	96 119	101 757	100 257	100 257	100 257
Samfunnsutvikling	17 986	20 456	25 002	25 011	25 011	25 011
Oppvekst og kultur	693 050	727 050	781 176	772 108	766 927	765 917
Helse og sosial	750 565	659 295	751 490	755 206	755 206	750 206
Næringsfonds	0	0	0	0	0	0
Tekniske tjenester	203 950	213 797	216 060	235 956	235 956	235 956
Selvkostområdet	-17 878	-23 409	-25 747	-25 915	-26 451	-27 156
Revisjonen	3 543	3 717	3 395	3 395	3 395	3 395
Havnevesen	1 620	1 631	1 171	1 171	1 171	1 171
Kirkelig fellestråd	10 325	10 690	11 218	11 218	11 218	11 318
Renter og avdrag	5 026	6 225	6 826	6 270	5 917	5 720
Sum bevilgninger drift, netto	1 689 835	1 722 242	1 906 971	1 921 062	1 916 519	1 910 762
Herav:						
Avskrivninger	129 427	131 280	132 753	134 200	135 810	136 904
Netto renteutgifter og -inntekter	204	0	-2 082	0	0	0
Overføring til investering	0	5 804	5 200	5 200	5 200	5 200
Avsetninger til bundne driftsfond	23 340	52	1 512	2 550	1 208	48
Bruk av bundne driftsfond	-20 710	-4 792	-5 475	-3 467	-3 031	-2 255
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	2 856	588	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 092	-3 574	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 559 667	1 593 472	1 772 207	1 781 991	1 777 332	1 770 865

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	118 659	224 632	351 650	265 130	376 785	320 700
Tilskudd til andres investeringer	1 456	1 700	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 327	4 604	5 200	5 200	5 200	5 200
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	50 000	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	174 443	230 936	356 850	270 330	381 985	325 900
Kompensasjon for merverdiavgift	-16 755	-28 616	-49 374	-41 926	-65 897	-55 140
Tilskudd fra andre	-7 348	0	-36 000	0	0	-100 000
Salg av varige driftsmidler	-36 490	-44 000	-25 000	-91 200	-5 000	-69 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-39 511	-152 516	-233 806	-132 004	-305 888	-96 560
Sum investeringsinntekter	-100 104	-225 132	-344 180	-265 130	-376 785	-320 700
Videreutlån	87 459	80 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Bruk av lån til videreutlån	-87 459	-80 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avdrag på lån til videreutlån	26 715	26 048	27 945	31 555	35 171	38 800
Mottatte avdrag på videreutlån	-42 506	-26 048	-27 945	-31 555	-35 171	-38 800
Netto utgifter videreutlån	-15 791	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	-5 804	-5 200	-5 200	-5 200	-5 200
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 239	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-34 589	0	-2 750	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	3 410	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-28 608	0	-4 720	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-58 547	-5 804	-12 670	-5 200	-5 200	-5 200
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Fellestjenesten	5 618	6 000	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Samfunnsutvikling	33 097	36 212	57 360	6 000	2 000	2 000	67 360
Oppvekst og kultur	6 788	16 500	62 370	130 000	184 200	134 500	511 070
Helse og sosial	18 502	80 650	122 450	5 000	115 000	125 000	367 450
Tekniske tjenester	33 993	45 720	64 220	72 830	30 585	9 200	176 835
Selvkostområdet	20 661	39 550	41 250	47 300	41 000	41 000	170 550
Havnevesen	0	0	0	0	0	5 000	5 000
Investeringer i varige driftsmidler	118 659	224 632	351 650	265 130	376 785	320 700	1 314 265

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
K016 Tiltak Leirbotn- og Talvik Kirke	0	1 700	0	0	0	0	0
K750 Sagali boligfelt overtakelse	152	0	0	0	0	0	0
K751 Rishaugbakken boligfelt overtakelse	124	0	0	0	0	0	0
K752 Sagali boligfelt overtakelse fase 2	16	0	0	0	0	0	0
K753 Rishaugbakken boligfelt fase 2	17	0	0	0	0	0	0
K754 Aspemyrabrinken boligfelt	190	0	0	0	0	0	0
K755 Aspemyra boligfelt	471	0	0	0	0	0	0
K756 Thomasbakken sør boligfelt	176	0	0	0	0	0	0
K757 Holstbakken øst boligfelt	311	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	1 456	1 700	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
K281 Egenkapitaltilskudd KLP	4 304	4 604	5 200	5 200	5 200	5 200	20 800
K570 Kjøp/salg av aksjer	23	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 327	4 604	5 200	5 200	5 200	5 200	20 800

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	124 443	230 936	356 850	270 330	381 985	325 900	1 335 065

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-864 154	-919 892	-1 015 508	-1 028 474	-1 033 428	-1 036 127
Innteks- og formuesskatt	-705 857	-661 624	-716 151	-716 113	-716 251	-716 575
Eiendomsskatt	-76 251	-76 000	-85 500	-85 500	-85 500	-85 500
Andre skatteinntekter	-7 176	-6 991	-6 991	-6 991	-6 991	-6 991
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-123 575	-92 096	-175 341	-136 746	-155 688	-122 028
Overføringer og tilskudd fra andre	-354 726	-304 927	-303 073	-303 184	-302 537	-300 532
Brukerbetalinger	-61 511	-48 112	-55 372	-55 372	-55 372	-55 372
Salgs- og leieinntekter	-216 522	-217 617	-260 655	-245 412	-245 589	-247 004
Sum driftsinntekter	-2 409 773	-2 327 259	-2 618 591	-2 577 792	-2 601 356	-2 570 129
Lønnsutgifter	1 285 740	1 345 593	1 489 756	1 480 778	1 479 803	1 478 368
Sosiale utgifter	104 826	94 472	128 590	134 323	135 216	134 853
Kjøp av varer og tjenester	653 953	607 333	654 890	653 145	649 070	648 782
Overføringer og tilskudd til andre	157 839	121 824	136 775	136 417	135 445	130 474
Avskrivninger	129 427	131 280	132 753	134 200	135 810	136 904
Sum driftsutgifter	2 331 785	2 300 502	2 542 764	2 538 863	2 535 344	2 529 381
Brutto driftsresultat	-77 988	-26 757	-75 827	-38 929	-66 012	-40 748
Renteinntekter	-31 672	-22 698	-48 600	-57 369	-66 969	-77 653
Utbytte	0	0	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	8	0	-2 082	0	0	0
Renteutgifter	74 366	95 106	133 191	135 472	146 681	154 551
Avdrag på lån	87 606	85 868	90 969	96 109	100 509	110 706
Netto finansutgifter	130 307	158 276	173 478	174 212	180 221	187 604
Motpost avskrivninger	-129 427	-131 280	-132 753	-134 200	-135 810	-136 904
Netto driftsresultat	-77 107	239	-35 102	1 083	-21 601	9 952
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	5 804	5 200	5 200	5 200	5 200
Avsetninger til bundne driftsfond	24 935	1 183	2 643	3 681	2 339	1 179
Bruk av bundne driftsfond	-20 710	-4 792	-5 475	-3 467	-3 031	-2 255
Avsetninger til disposisjonsfond	76 712	1 140	32 734	588	17 093	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 829	-3 574	0	-7 085	0	-14 076
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	77 107	-239	35 102	-1 083	21 601	-9 952
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Finansvedlegg

Gjennomsnittrente på eksisterende lån:

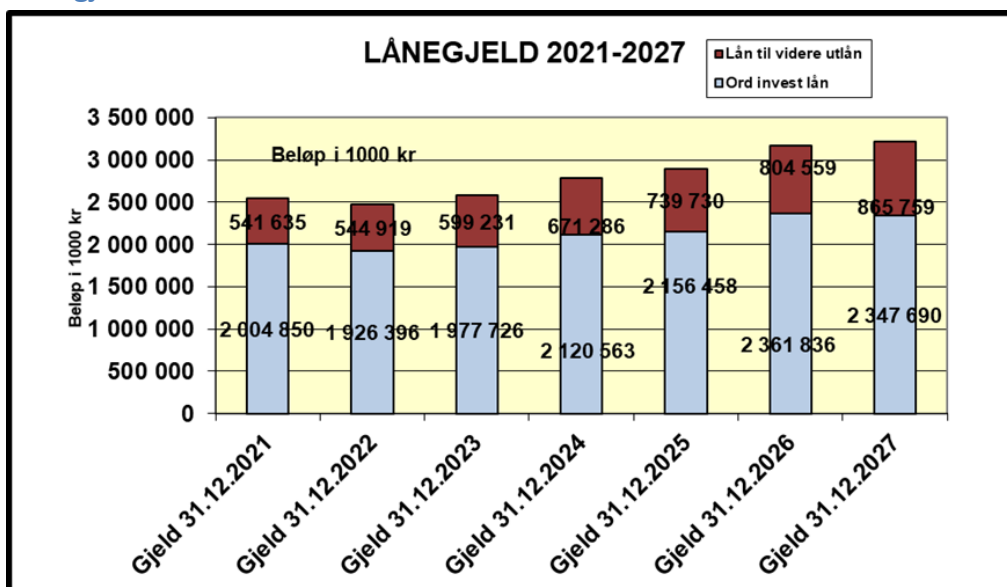
Periode	Løpende lån	Snittrente
2023	2.491.843.582	3,45 %
2024	2.338.232.465	4,10 %
2025	2.276.859.984	3,76 %
2026	2.166.410.192	3,73 %
2027	2.055.663.283	3,65 %

Det er noen gamle fastrenteavtaler som i dagens rentemarked er svært gunstige som gjør at dette nivået er så lavt. Nye lån koster rundt eller over 5 % både på fast og flytende.

Fastrente

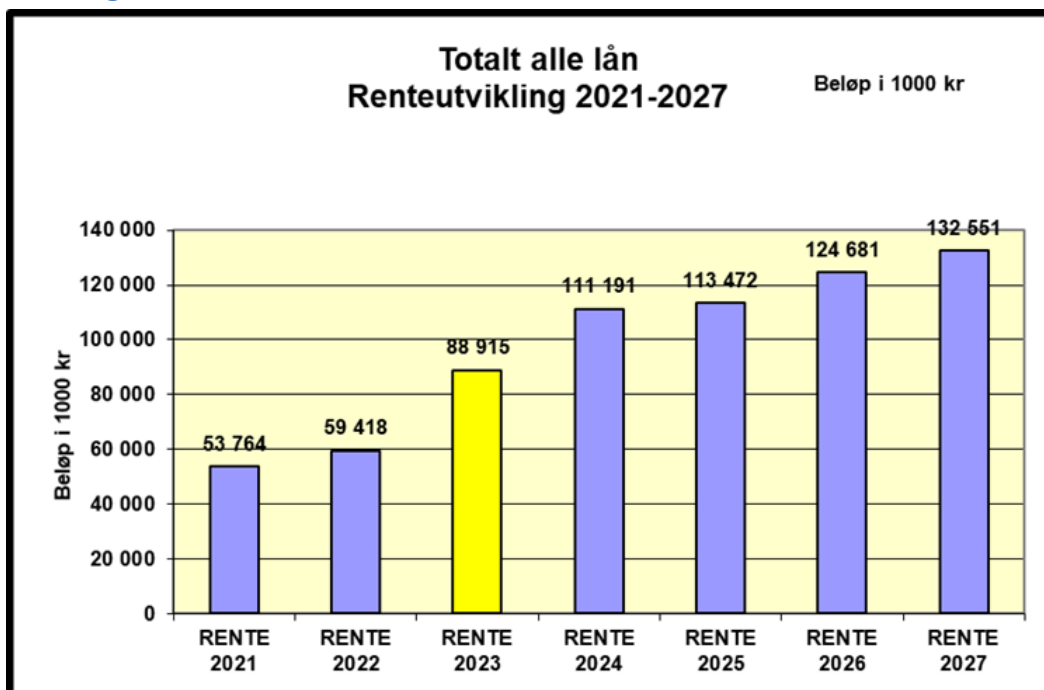
Fast/Flyt ende	TEKST	Rente reg tids pkt fast rente lån	Renter oktober 23(nom rente)	GJELD 31.12.2023	GJELD 31.12.2024	GJELD 31.12.2025	GJELD 31.12.2026	GJELD 31.12.2027
Fast	KOMM. BANKEN	27.12.2023	2,20 %	0				
Fast	KLP	27.12.2024	2,43 %	1 830 000	0	0	0	0
Fast	KOMM. BANKEN	27.12.2025	2,52 %	146 661 600	140 795 120	134 928 640	129 062 160	123 195 680
Fast	KOMM. BANKEN	27.12.2025	2,42 %	71 666 600	68 799 920	65 933 240	63 066 560	60 199 880
Fast	KOMM. BANKEN	22.12.2027	2,39 %	148 526 400	142 337 800	136 149 200	129 960 600	123 772 000
Fast	KOMM. BANKEN	07.08.2028	2,65 %	206 250 070	197 916 750	189 583 430	181 250 110	172 916 790
Fast	KOMM. BANKEN	09.08.2029	2,08 %	171 666 610	164 999 930	158 333 250	151 666 570	144 999 890
Fast	KLP	28.12.2029	2,54 %	54 000 000	52 000 000	50 000 000	48 000 000	46 000 000
Fast	KLP	28.12.2029	2,62 %	75 113 096	72 331 128	69 549 160	66 767 192	63 985 224
Fast	HUSB. VIDERE UTLÅN-1	01.05.2032	3,08 %	4 412 668	3 951 031	3 474 953	2 984 174	2 478 183
Fast	Fastrente som går ut					-134 928 640	-129 062 160	-123 195 680
Fast	Fastrente som går ut					-65 933 240	-63 066 560	-60 199 880
Fast	Fastrente som går ut							-123 772 000
Fast Totalt				880 127 044	843 131 679	607 089 993	580 628 646	430 380 087
Flytende Totalt				1 696 830 040	1 948 716 934	2 289 098 065	2 585 766 622	2 783 069 625
Totalsum				2 576 957 084	2 791 848 613	2 896 188 058	3 166 395 268	3 213 449 712

Total gjeld

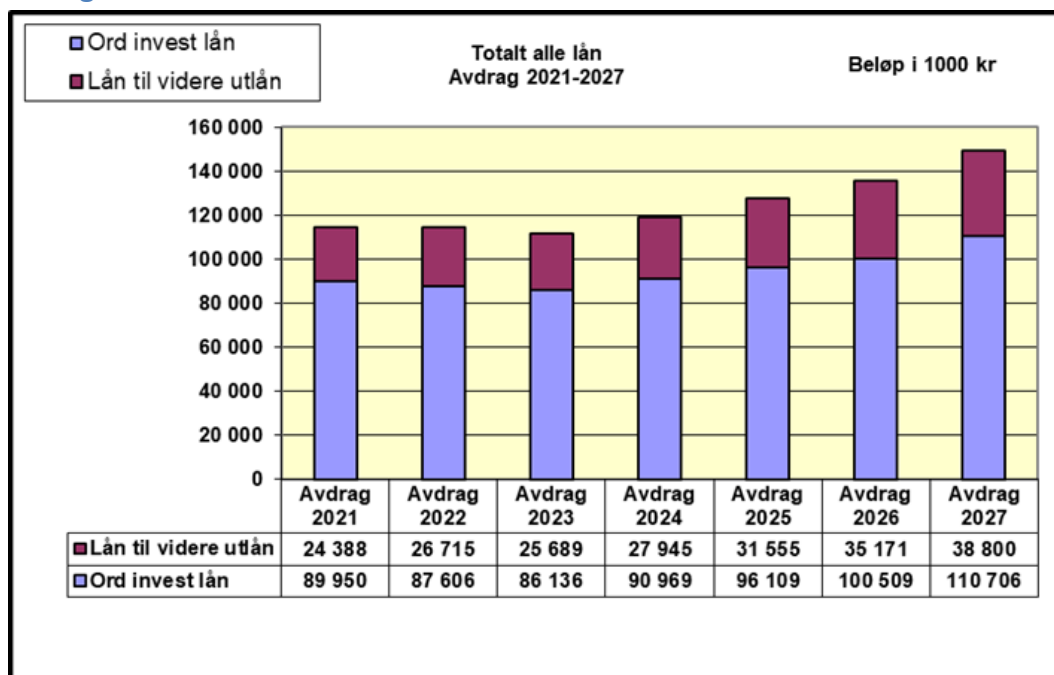
Oppsettet viser at lånegjelden ved utgangen av 2021 var på 2,546 milliarder kroner. Lånegjelden faller fram til utgangen av 2022, for så å øke i 23-27. Merk at lånene til finansiering av Nordlysbadet og Nordlyskatedralen IKKE er med i dette oppsettet, fordi de vil være i balansene til henholdsvis Nordlysbadet AS og Alta Kirkelige fellesråd. Gjelden vil ved utgangen av planperioden være 26,2 % høyere enn 31.12.21. Innenfor dette vil lån til videre utlån øke med 59,8 prosent, mens lån til ordinære investeringer vil øke med 17,1 prosent.

Renteutgifter

Renteutgiftene utgjorde 53,8 millioner kroner i 2021. Rentebelastningen økte litt fra 2021 til 2022, men stiger betydelig fra 2022 til 2023 og videre. Veksten til og med 24 skyldes i hovedsak økt rentenivå, mens veksten videre framover skyldes økende gjeld. Hvis renten øker med 1 prosentpoeng ut over de forutsetningene som er lagt inn, så vil våre renteutgifter øke med ca. 12 millioner årlig i planperioden.

Avdrag lån

Nye investeringslån er forutsatt opptatt på høsten hvert år, og gir ikke avdrag det året de tas opp. Lån til videre utlån forutsettes å gi halv avdragsbelastning det året de tas opp.

Totale avdrag pr år øker fra ca. 114,3 millioner kroner i 2021 til 149,5 millioner kroner i 2027. Dette er en økning på 35,2 millioner, eller 31 %.

Avdragene på lån til videre utlån føres i investeringsregnskapet. Avdrag på ordinære investeringslån føres i driftsregnskapet.

Selvkost

Vann, avløp, renovasjon, slam og feiing

Alta kommune praktiserer selvkostprinsippet innenfor vann, avløp, renovasjon, slam og feiing. Det innebærer at eventuelle over- eller underskudd innenfor områdene fremføres mot selvkostfondene våre.

Tabellene nedenfor viser selvkostkalkylene innenfor samtlige områder i kommende økonomiplanperiode. Beregningene er utarbeidet i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, kommunal- og moderniserings-departementet, februar 2014). Selvkost innebærer at kostnadene kommunen har med å produsere tjenestene, skal dekkes av gebyrer som brukerne av tjenestene betaler. I selvkostkalkylene inngår driftsinntekter, driftsutgifter, indirekte driftskostnader (stab og støtte) samt kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader.

For beregning av kapitalkostnadene benyttes det serielånsmetoden som tilsvarer lineære avskrivninger. Avskrivningsperioden for ledningsnett i bakken er på 40 år, bygninger som er oppført tilknyttet de berørte selvkostområdene er på 20 år, mens avskrivninger på maskiner og utstyr er på 10 år. Renten er tilsvarende 5-årig swaprente med et tillegg på 0,50 prosentpoeng.

Kalkylene gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser i kommende periode. Usikre faktorer som kan påvirke beregningene er bl.a. utviklingen i kalkylerenten, driftskostnadsestimater samt forbruksutvikling.

Vann - Gebyrgrunnlag - Budsjett 2024							
Grunnlag	Enhet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tallgrunnlag (i 1000 kroner)		Regnskap	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Abonnementsgebyrer ordinære	stk	8 415	8 474	8 773	8 834	8 896	8 958
Abonnementsgebyrer hybler	stk	512	515	519	522	526	530
Tilknytningsgebyrer	stk	55	55	55	55	55	55
Investeringer	1000k	22 600	23 000	23 600	22 000	22 000	22 000
Volumvekst	%	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Deflator		2,50	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70
Kalkylerente	%	3,54	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42
Gebyrstørrelser							
Abonnementsgebyr	kr	1 735	1 873	1 948	2 065	2 189	2 320
Abonnementsgebyr årlig økning	%	6,0	8,0	4,0	6,0	6,0	6,0
Tilknytningsgebyr	kr	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Tilknytningsgebyr årlig økning	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kubikkpris	kr/m ³	7,70	8,32	8,65	9,17	9,72	10,30
Kubikkpris årlig økning	%	6,0	8,0	4,0	6,0	6,0	6,0
Vannmålergebyr Qn 2,5	kr	402	435	452	479	508	538
Vannmålergebyr Qn 6-10	kr	714	771	802	850	901	955
Vannmålergebyr Dn 50-100	kr	1 780	1 922	1 999	2 119	2 246	2 381
Kostnader							
Kapitalkostnader - avskrivning	kr	10 029	10 644	10 396	11 230	12 181	12 684
Kapitalkostnader - renter	kr	4 017	8 100	8 705	8 924	9 277	9 648
Forvaltning	kr	2 534	2 683	2 796	2 913	3 036	3 163
Faste kostnader sum	kr	16 691	21 427	21 896	23 067	24 494	25 495
Variable kostnader sum	kr	12 295	13 435	13 945	14 474	15 024	15 595
Kostnader totalt	kr	28 985	34 862	35 841	37 541	39 518	41 090
Kostnader totalt økning	%	6,9	20,3	2,8	4,7	5,3	4,0
Inntekter							
Abonnementsgebyr	kr	15 178	16 570	17 344	18 513	19 761	21 094
Tilknytningsgebyrer	kr	414	333	495	495	495	495
Faste inntekter sum	kr	15 592	16 903	17 839	19 008	20 256	21 589
Forbruksgebyr areal	kr	8 220	8 989	9 409	10 043	10 721	11 443
Forbruksgebyr målt	kr	5 028	5 371	5 622	6 001	6 405	6 837
Vannmålergebyr	kr	520	548	566	604	645	688
Variable inntekter sum	kr	14 082	20 008	15 697	16 748	17 878	19 077
Inntekter totalt	kr	29 674	36 911	33 536	35 756	38 134	40 665
Inntektsøkning	%	9,1	24,4	-9,1	6,6	6,6	6,6
Resultat	kr	689	2 049	-2 306	-1 785	-1 384	-424
Renter selvkostfond	kr	147	222	346	242	167	112
Selvkostfond vann	kr	4 985	7 257	5 297	3 754	2 537	2 225

Avløp - Gebyrgrunnlag - Budsjett 2024							
Grunnlag	Enhet	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027
Tallgrunnlag (i 1000 kroner)		Regnskap	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Abonnementsgebyrer ordinære	stk	6 989	7 038	7 363	7 415	7 467	7 519
Abonnementsgebyrer hybler	stk	524	528	532	535	539	543
Tilknytningsgebyrer	stk	50	50	50	50	50	50
Investeringer	1000kr	15 000	16 200	16 600	17 300	17 000	17 000
Deflator		5,20	4,50	4,30	4,30	4,30	4,30
Kalkylerente	%	3,54	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42
Gebyrstørrelser							
Abonnementsgebyr	kr	2 252	2 590	2 979	2 979	2 979	2 979
Abonnementsgebyr årlig økning	%	7,0	15,0	15,0	0,0	0,0	0,0
Tilknytningsgebyr	kr	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Tilknytningsgebyr årlig økning	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kubikkpris	kr/m ³	10,35	11,90	13,69	13,69	13,69	13,69
Kubikkpris årlig økning	%	7,0	15,0	15,0	0,0	0,0	0,0
Stipuleringsfaktor	m ³ /m ²	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Kostnader							
Kapitalkostnader - avskrivning	1000kr	11 405	11 430	13 333	13 946	14 605	15 196
Kapitalkostnader - renter	1000kr	7 995	10 283	10 672	10 351	10 251	10 287
Forvaltning	1000kr	2 126	1 930	2 025	2 124	2 228	2 337
Faste kostnader sum	1000kr	21 526	23 643	26 029	26 421	27 084	27 820
Variable kostnader sum	1000kr	11 378	11 403	11 923	13 168	13 771	14 403
Kostnader totalt	1000kr	32 904	35 046	37 953	39 588	40 855	42 223
<i>Kostnader totalt økning</i>	%	4,0	10,1	8,3	4,3	3,2	3,3
Inntekter							
Faste inntekter sum	1000kr	17 155	19 624	22 780	22 936	23 094	23 252
Variable inntekter sum	1000kr	13 657	18 000	18 365	18 492	18 620	18 749
Inntekter totalt	1000kr	30 812	37 624	41 145	41 428	41 714	42 001
<i>Inntektsøkning</i>	%	9,5	13,3	9,4	0,7	0,7	0,7
Resultat	1000kr	-2 092	2 578	3 192	1 840	859	-221
Renter selvkostfond	1000kr	-117	-142	-21	94	156	176
Selvkostfond avløp	1000kr	-4 466	-2 029	1 142	3 077	4 092	4 046

Renovasjon - Gebyrgrunnlag - Budsjett 2024							
Grunnlag	Enhet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tallgrunnlag (i 1000 kroner)		Regnskap	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Antall abonnenter - 140 l	stk	939	844	850	856	862	868
Antall abonnenter - 240 l	stk	5 457	5 436	5 474	5 512	5 551	5 590
Antall abonnenter - 360 l	stk	1 965	2 259	2 275	2 291	2 307	2 323
Forbruksvekst	%	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Deflator	%	2,50	4,50	4,30	4,30	4,30	4,30
Rentenivå kapitalkostnader	%	3,54	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42
Gebyrstørrelser							
Renovasjonsgebyr 140 l	kr/stk	3 804	4 260	4 771	4 914	5 062	5 214
Renovasjonsgebyr 240 l	kr/stk	4 220	4 727	5 294	5 453	5 617	5 785
Renovasjonsgebyr 360 l	kr/stk	4 811	5 388	6 035	6 216	6 402	6 594
Renovasjonsgebyr fritidsbolig	kr/stk	0	0	0	0	0	0
Renovasjonsgebyr årlig økning	%	4,0	12,0	12,0	3,0	3,0	3,0
Prisøkning fra VEFAS	%	3,2	10,9	7,8	4,3	4,3	4,3
Kostnader							
Renovasjonskostnader	kr	38 226	42 142	45 429	47 383	49 420	51 545
Forvaltning	kr	313	482	506	521	536	553
Kapitalkostnader - avskrivning	kr	32	32	23	23	23	23
Kapitalkostnader - renter	kr	11	13	13	11	10	9
Kostnader totalt	kr	38 630	42 711	46 012	47 977	50 029	52 169
Relativ kostnadsøkning	%	8,4	7,3	7,7	4,3	4,3	4,3
Inntekter							
Renovasjonsgebyr samlet	kr	36 837	41 640	46 928	48 665	50 465	52 332
Inntekter totalt	kr	36 837	41 640	46 928	48 665	50 465	52 332
Relativ inntektsøkning	%	5,2	12,7	12,7	3,7	3,7	3,7
Resultat							
Renter selvkostfond	kr	-1 794	-1 071	916	687	436	163
Renter selvkostfond	kr	78	22	-27	15	46	67
Selvkostfond renovasjon	kr	482	-567	321	1 023	1 505	1 734

Slam - Gebyrgrunnlag - Budsjett 2024							
Grunnlag	Enhet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tallgrunnlag (i 1000 kroner)		Prognose	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Antall abonnenter - en bolig	stk	1 338	1 389	1 379	1 369	1 360	1 350
Antall abonnenter - flere boliger	stk	49	48	48	48	47	47
Antall abonnenter - fritidsbolig	stk	323	368	365	363	360	358
Forbruksvekst	%	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70
Prisøkning fra Vefas	%	1,20	4,90	12,90	10,00	10,00	10,00
Kalkylerente	%	2,25	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42
Gebyrstørrelser							
Slamgebyr - pr. bolig	kr/stk	2 417	2 780	3 336	3 836	4 028	4 230
Slamgebyr årlig økning	%	2,0	15,0	20,0	15,0	5,0	5,0
Slamgebyr - pr. fritidsbolig	kr/stk	1 209	1 390	1 668	1 918	2 014	2 115
Kostnader							
Tømmekostnader pr. bolig	kr/stk	2 063	2 165	2 444	2 688	2 957	3 253
Tømmekostnader totalt	kr	4 804	4 004	4 521	4 973	5 470	6 017
Forvaltning	kr	574	619	650	682	715	750
Andre kostnader	kr	100	100	100	50	50	50
Kostnader totalt	kr	5 478	4 723	5 270	5 704	6 235	6 817
Relativ kostnadsøkning	%	64,4	-5,5	11,6	8,2	9,3	9,3
Inntekter							
Slamgebyr	kr	3 727	4 516	5 530	6 315	6 584	6 865
Inntekter totalt	kr	3 727	4 516	5 530	6 315	6 584	6 865
Relativ inntektsøkning	%	-3,6	18,2	22,5	14,2	4,3	4,3
Resultat							
Renter selvkostfond	kr	-1 752	-207	260	611	349	48
Renter selvkostfond	kr	19	-6	-33	-13	8	17
Selvkostfond slamtømming	kr	-29	-815	-588	9	367	432

Feiing - Gebyrgrunnlag - Budsjett 2024							
Grunnlag	Enhet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tallgrunnlag (i 1000 kroner)		Regnskap	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Antall feiegebyr	stk	6 899	6 915	6 963	7 012	7 061	7 111
Forbruksvekst	%	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Deflator	%	5,30	4,90	4,30	4,30	4,30	4,30
Kalkylerente	%	3,54	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42
Gebyrstørrelser							
Feiegebyr	kr/stk	451	464	501	541	568	597
Feiegebyr årlig økning	%	2,0	3,0	8,0	8,0	5,0	5,0
Kostnader							
Drift lønn	kr	2 056	2 232	2 920	3 063	3 213	3 371
Andre driftsutgifter	kr	520	525	547	569	592	617
Forvaltning	kr	296	308	324	339	356	373
Kapitalkostnader - avskrivning	kr	13	139	139	139	139	139
Kapitalkostnader - renter	kr	0	61	59	50	43	36
Kostnader totalt	kr	2 885	3 265	3 988	4 160	4 343	4 535
Relativ kostnadsøkning	%	0,9	21,9	22,1	4,3	4,4	4,4
Inntekter							
Feiegebyr	kr	3 735	2 602	3 490	3 795	4 013	4 243
Inntekter totalt	kr	4 018	2 895	3 490	3 795	4 013	4 243
Relativ inntektsøkning	%	19,7	-17,0	20,5	8,8	5,7	5,7
Resultat							
Renter selvkostfond	kr	43	92	92	70	55	42
Selvkostfond feiing	kr	2 383	1 932	1 527	1 231	956	706

Estimerte kommunale avgifter for standard bolig 120m2

Det legges til grunn

- 240 liters avfallsdunk
- Økt eiendomsskatt fra 2,0 til 2,1 promille
- Antatt eiendomsskatt på 3500 kroner i dag

	Bolig med avløp			
	2023	2024	Økning %	Økning kr
Vann	3 838,85	3 992,00	4,0 %	153,15
Avløp	5 379,50	6 187,95	15,0 %	808,45
Renovasjon	5 908,75	6 617,50	12,0 %	708,75
Feiing	626,25	676,25	8,0 %	50,00
Eiendomsskatt	3 500,00	3 675,00	5,0 %	175,00
Sum	19 253,35	21 148,70	9,8 %	1 895,35
Lønns og prisvekst fra 23 til 24			5,1 %	
Reell vekst			4,7 %	
	Bolig med slamtømming			
	2023	2024	Økning %	Økning kr
Vann	3 838,85	3 992,00	4,0 %	153,15
Slamtømming	3 475,00	4 170,00	20,0 %	695,00
Renovasjon	5 908,75	6 617,50	12,0 %	708,75
Feiing	626,25	676,25	8,0 %	50,00
Eiendomsskatt	3 500,00	3 675,00	5,0 %	175,00
Sum	17 348,85	19 130,75	10,3 %	1 781,90
Lønns og prisvekst fra 23 til 24			5,1 %	
Reell vekst			5,2 %	

Oppmåling og matrikkelføring;

Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utføring av matrikkelbrev og annet arbeid etter regulativ fastsatt av kommunestyret selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid.

Gebyr etter PAB av 27. juni 2008, § 33-1

Budsjett 2024

Grunnlag	Enhet	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kommentar
Tallunderlag		Regnskap	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	
Antall saksmengde inn	stk	375	375	375	375	375	375	
Antall søkere	stk	705	300	300	300	300	300	
Forbruksvekst	%	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	
Deflator	%	5,20	4,30	4,50	4,50	4,50	4,50	Vektet lønns- og prisvekst
Rentenivå kapitalkostnader	%	3,54	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42	5 årig SWAP rente + 0,5
Gebyrøkning	%	2,50	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	
Gebyrstørrelser i hele kroner								
Generelle Gebyr	kr	2 177	2 284	2 396	2 513	2 636	2 765	Kart og eiendomsoversikter jfr Gebyrer i Alta Kommune
Kostnader								
Lønnsutgifter	kr/stk	6 499	7 264	6 933	7 225	7 528	7 844	
Driftsutgifter generelt	kr/stk	391	756	431	443	455	467	Erstatningssak i 2023
Andre kostnader	kr	240	240	240	240	240	240	Avskrivninger
Kostnader totalt	kr	7 130	8 260	7 605	7 908	8 223	8 552	
Inntekter								
Generelle Gebyr	kr	358	178	187	196	205	216	
Byggesaker	kr	5 178	4 806	5 041	5 289	5 548	5 820	
Delingssaker	kr	532	479	502	527	553	580	
Tvangsmulkt	kr	0	0	0	0	0	0	
Andre inntekter	kr	978	49	50	50	50	50	
Inntekter totalt	kr	7 045	5 512	5 781	6 061	6 356	6 665	
Resultat	kr	-85	-2 748	-1 824	-1 846	-1 867	-1 886	Overskudd (+) Underskudd (-)

Gebyr etter Matrikkeloven § 32

Budsjett 2024

Grunnlag	Enhet	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kommentar
Tallunderlag		Regnskap	Prognose	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	
Antall saksmengde inn	stk	150	150	150	150	150	150	
Antall søkere	stk	205	160	160	160	160	160	
Forbruksvekst	%	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	
Deflator	%	5,20	4,30	4,50	4,50	4,50	4,50	Vektet lønns- og prisvekst
Rentenivå kapitalkostnader	%	3,54	4,46	4,77	4,56	4,45	4,42	5 årig SWAP rente + 0,5
Gebyrøkning	%	2,50	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	
Gebyrstørrelser i hele kroner								
Generelle Gebyr								Gebyrer for arbeid ihht Matrikkeloven
<i>Mange forskjellige gebyrstørrelser ihht gebyrregulativet</i>								
Kostnader								
Lønnsutgifter	kr/stk	2 227	3 079	3 208	3 343	3 483	3 630	
Driftsutgifter generelt	kr/stk	561	798	626	643	661	679	Kjøpt ekstra utstyr i 2023
Andre kostnader	kr	56	56	56	56	56	56	
Kostnader totalt	kr	2 844	3 933	3 891	4 042	4 200	4 364	
Inntekter								
Generelle Gebyr	kr	117	93	96	99	102	105	
Refusjon Tinglysning	kr	59	48	49	51	53	54	
Behandlingsgebyr	kr	0	506	522	538	555	572	
Oppmålingsgebyr	kr	1 528	1 183	1 220	1 257	1 296	1 337	
Avg.fritt salg	kr	858	362	378	395	413	432	Salg av
Andre inntekter	kr	276	309	323	337	353	368	
Inntekter totalt	kr	2 838	2 501	2 588	2 678	2 771	2 868	
Resultat	kr	-6	-1 432	-1 303	-1 364	-1 429	-1 497	Overskudd (+) Underskudd (-)

Økonomiplan per tjenestoområde

Beløp i 1000 kr

	Regnskap 2022	Opp. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Politisk virksomhet						
Øvrig politisk virksomhet	6 474	7 497	7 219	8 192	7 219	8 192
Ordførerens kontor	2 207	2 208	2 338	2 338	2 338	2 338
Støtte politiske partier	348	375	407	407	407	407
Sum Politisk virksomhet	9 028	10 080	9 964	10 937	9 964	10 937
Reserver						
Reserver kommunestyret	0	444	104	449	449	449
Reserver formannskap	726	1 051	1 445	1 100	1 100	1 100
Reserver ordfører/rådmann	-36	614	637	637	637	637
Lønnsreserver	2 968	55 510	72 005	65 197	66 782	66 864
Pensjoner	-12 580	9 285	-6 742	-10 388	-19 904	-10 649
Alta Vil	236	259	268	268	268	268
Premieavvik	-71 407	-70 572	-43 058	-31 815	-21 384	-30 639
Sum Reserver	-80 091	-3 409	24 659	25 448	27 948	28 030
Fellestjenesten						
Rådmannskontoret	8 387	8 716	8 684	8 684	8 684	8 684
HR og organisasjonsutvikling	3 820	4 707	5 187	5 187	5 187	5 187
Budsjett	3 790	4 077	4 326	4 326	4 326	4 326
Regnskap	12 271	13 520	13 709	13 709	13 709	13 709
Tjenesten for IKT	26 356	28 763	28 324	28 324	28 324	28 324
Servicesenteret	14 622	15 262	16 783	15 283	15 283	15 283
Lønn og personal	7 201	7 724	8 557	8 557	8 557	8 557
Vest-Finnmark Tverrfaglige Opplæringskontor	-624	-1 344	-253	-253	-253	-253
Felles personalkostnader	4 431	4 761	4 086	4 086	4 086	4 086
Andre fellesutgifter	3 354	365	2 596	2 596	2 596	2 596
Lærlinger	9 101	9 568	9 758	9 758	9 758	9 758
Sum Fellestjenesten	92 710	96 119	101 757	100 257	100 257	100 257
Samfunnsutvikling						
Samfunnsutvikling	10 181	11 964	12 074	12 074	12 074	12 074
Næringsutvikling	3 049	3 259	2 785	2 785	2 785	2 785
Klinisk Veterinærtjeneste	691	714	1 602	1 602	1 602	1 602
Boligservicekontoret	4 066	4 519	8 541	8 550	8 550	8 550
Sum Samfunnsutvikling	17 986	20 456	25 002	25 011	25 011	25 011
Oppvekst og kultur						
Oppvekstkontoret	28 778	30 285	19 019	21 910	18 017	18 017
Alta ungd.skole	46 155	44 441	50 878	49 622	49 622	49 622
Aronnes skole	8 738	8 892	9 570	9 570	9 570	9 570
Bossekop skole	20 825	20 492	25 456	20 265	20 265	20 265
Elvebakken skole	29 135	27 903	29 676	28 518	28 518	28 518
Gakori skole	25 012	24 547	28 320	28 320	28 320	28 320
Kaiskuru oppv.senter	24 820	24 071	30 525	30 525	30 525	30 525
Komsa skole	30 809	31 980	37 079	36 481	36 481	36 481
Kvalfjord/Rognsund skole	1 371	1 266	1 338	1 338	1 338	1 338
Leirbotn oppv.senter	3 776	3 710	4 691	4 691	4 691	4 691

	Regnskap 2022	Opp. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rafsbotn skole	10 290	10 167	11 737	11 737	11 737	11 737
Talvik skole	9 650	9 603	10 389	10 389	10 389	10 389
Tverrelvdalen skole	15 708	15 253	18 045	18 045	18 045	18 045
Øvre-Alta skole	12 709	13 177	14 668	14 668	14 668	14 668
AIK	46 607	58 144	49 187	49 187	49 187	49 187
Sandfallet ungd.skole	25 528	25 670	31 607	28 735	28 735	28 735
Barn og unge tjenesten	112 016	115 094	122 996	122 271	122 271	122 271
Saga skole	12 754	12 745	14 496	14 313	14 313	14 313
Lom kompetansesenter	7 058	6 799	7 606	7 606	7 606	7 606
Kultur	41 845	41 739	23 903	23 926	23 925	23 925
Private barnehager	108 722	125 402	145 282	145 282	145 282	145 282
Tverrelvdalen barnehage	4 892	5 813	7 250	7 250	7 250	7 250
Rafsbotn barnehage	2 243	2 584	3 336	3 337	3 337	3 337
Talvik barnehage	2 676	2 899	3 819	3 819	3 819	3 819
Guovddas manaidgardi	3 727	4 020	5 632	5 632	5 632	5 632
Kronstad barnehage	5 552	5 991	7 307	7 307	7 307	7 307
Aronnes barnehage	6 673	7 682	9 286	9 286	9 286	9 286
Breidablikk barnehage	6 501	8 001	11 138	11 138	11 138	11 138
Sentrum barnehage	8 653	9 404	11 556	11 556	11 556	11 556
Saga barnehage	8 521	9 556	11 673	11 673	11 673	11 673
Oterfaret barnehage	7 122	7 805	9 564	9 564	9 564	9 564
Styrket tilbud førskolebarn	14 181	11 915	14 147	14 147	12 860	11 850
Sum Oppvekst og kultur	693 050	727 050	781 176	772 108	766 927	765 917
Helse og sosial						
Helse og sosial administrasjon	24 145	20 413	19 007	19 007	19 007	19 007
Alta omsorgssenter fellesområder	4 059	5 012	5 839	5 839	5 839	5 839
Felles Helse og sosial	9 595	8 551	3 895	-2 629	-2 629	-2 629
Omsorgsboliger	69 606	51 768	65 061	65 061	65 061	65 061
Sykehjemmene	79 350	68 437	77 297	77 297	77 297	77 297
Legetjenester	86 497	70 233	76 060	76 097	76 097	76 097
Hjemmetjenester	72 776	64 425	75 303	75 303	75 303	75 303
Altagårdshagen	28 674	27 134	43 826	43 826	43 826	43 826
NAV Alta	52 903	53 300	68 243	68 243	68 243	63 243
Tilrettelagte tjenester	79 216	80 932	91 723	91 906	91 906	91 906
Tilrettelagte boliger	127 796	112 201	118 196	128 211	128 211	128 211
Psykisk helse	46 645	37 502	43 378	43 383	43 383	43 383
Mestring og rehabilitering	69 303	59 387	63 662	63 662	63 662	63 662
Sum Helse og sosial	750 565	659 295	751 490	755 206	755 206	750 206
Tekniske tjenester						
Tekniske Tjenester	-938	-653	-493	-493	69	69
Kommunalteknikk	39 185	44 674	46 154	46 692	46 692	46 692
Miljø, park og idrett	11 266	11 044	14 792	14 920	14 920	14 920
Kommunale Bygg - Adm	3 504	4 232	4 435	4 435	4 435	4 435
Bygg og Eiendomsutvikling	131	384	305	305	305	305
Renholdsvirksomheten	23 841	28 593	24 553	24 421	24 421	24 421
Kommunale Bygg - Bygningsdrift	102 668	96 212	86 262	104 869	104 634	104 634
Brann og redning - Beredskap	22 627	22 980	24 085	24 085	24 085	24 085
Oppmåling og byggesak	182	118	377	377	377	377
Kommunalteknikk - Parkering	-13 236	-8 171	-14 354	-14 354	-14 354	-14 354
Brann og redning - Forebyggende	2 722	1 326	2 239	2 239	2 239	2 239
Kommunale Bygg - Drift og vedlikehold	11 999	13 058	13 352	13 458	13 131	13 131

	Regnskap 2022	Opp. Budsj. 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Nordlysbadet	0	0	14 353	15 002	15 002	15 002
Sum Tekniske tjenester	203 950	213 797	216 060	235 956	235 956	235 956
Selvkostområdet						
Selvkost	-17 571	-23 048	-25 365	-25 526	-26 052	-26 746
Feiervesen	-308	-361	-382	-389	-399	-410
Sum Selvkostområdet	-17 878	-23 409	-25 747	-25 915	-26 451	-27 156
Revisjon	3 543	3 717	3 395	3 395	3 395	3 395
Sum Revisjonen	3 543	3 717	3 395	3 395	3 395	3 395
Alta Havn KF	1 620	1 631	1 171	1 171	1 171	1 171
Sum Havnevesen	1 620	1 631	1 171	1 171	1 171	1 171
Alta kirkelige fellestråd	10 325	10 690	11 218	11 218	11 218	11 318
Sum Kirkelig fellestråd	10 325	10 690	11 218	11 218	11 218	11 318
Skatter og rammetilskudd	1 767 081	-1 751 509	1 980 787	1 955 120	1 979 154	1 948 517
Sum Skatter og rammetilskudd	1 767 081	-1 751 509	1 980 787	1 955 120	1 979 154	1 948 517
Renter og avdrag	135 328	164 701	182 586	180 682	186 338	193 524
Sum Renter og avdrag	135 328	164 701	182 586	180 682	186 338	193 524
Fonds	76 371	2 071	30 809	-6 154	18 024	-13 145
Sum Fonds	76 371	2 071	30 809	-6 154	18 024	-13 145
Regnskapsavdelingen	-129 427	-131 280	-132 753	-134 200	-135 810	-136 904
Sum Avskrivninger	-129 427	-131 280	-132 753	-134 200	-135 810	-136 904
Totalsum	0	0	0	0	0	0

Vedlegg - Investeringer per program

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investering	Økonomiplan								Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Sum øvrige år			
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027			2028	2029	2030	2031
Reserver														
K281 Egenkapitaltilskudd KLP	5 200	-5 200	5 200	-5 200	5 200	-5 200	5 200	-5 200	20 800	-20 800	5 200	5 200	5 200	5 200
Sum Reserver	5 200	-5 200	5 200	-5 200	5 200	-5 200	5 200	-5 200	20 800	-20 800	5 200	5 200	5 200	5 200
Fellestjenesten														
K585 Infrastruktur ikt	2 000	0	2 000	0	2 000	0	2 000	0	8 000	0	2 000	2 000	2 000	2 000
K629 Kjøp av biler	2 000	0	2 000	0	2 000	0	2 000	0	8 000	0	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Fellestjenesten	4 000	0	4 000	0	4 000	0	4 000	0	16 000	0	4 000	4 000	4 000	4 000
Samfunnsutvikling														
K015 Grunnerverv	2 000	-1 000	2 000	-1 000	2 000	-1 000	2 000	-1 000	8 000	-4 000	2 000	2 000	2 000	2 000
K042 Altahøyden	27 660	-15 000	0	0	0	0	0	0	27 660	-15 000	0	0	0	0
K354 Skoddevarre boligfelt	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0
K470 Skillemo del 2	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0
K472 Langnes industriområde	0	0	0	-70 000	0	0	0	0	0	-70 000	0	0	0	0
K473 Ny veikryssløsning Aronnesveien/Holstsletta	8 000	-4 640	0	0	0	0	0	0	8 000	-4 640	0	0	0	0
K478 Mulighetsstudie sjørettet industriområde	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0
K615 Ressebakken	5 000	0	4 000	-6 200	0	0	0	0	9 000	-6 200	0	0	0	0
K632 Lille Komsa utbygging	1 000	-4 000	0	-4 000	0	-4 000	0	-8 000	1 000	-20 000	0	0	0	0
K647 Svennbakken boligfelt	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0
K648 Stengelsen Nord	9 700	-5 000	0	-10 000	0	0	0	0	9 700	-15 000	0	0	0	0
Sum Samfunnsutvikling	57 360	-29 640	6 000	-91 200	2 000	-5 000	2 000	-9 000	67 360	-134 840	2 000	2 000	2 000	2 000

Investering	Økonomiplan								Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Sum øvrige år			
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027			2028	2029	2030	2031
Oppvekst og kultur														
K043 Komsa skole	15 000	0	55 000	0	130 000	0	134 500	-20 000	334 500	-20 000	400	0	0	0
K044 Kaskuru nærmiljøsentre	30 000	0	35 000	0	200	0	0	0	65 200	0	0	0	0	0
K045 Saga skole	10 000	0	40 000	0	54 000	0	0	0	104 000	0	0	0	0	0
K205 Oppgradering Alta kultursal	5 600	-80	0	0	0	0	0	0	5 600	-80	0	0	0	0
K609 Vognskur barnehager	1 770	0	0	0	0	0	0	0	1 770	0	0	0	0	0
Sum Oppvekst og kultur	62 370	-80	130 000	0	184 200	0	134 500	-20 000	511 070	-20 080	400	0	0	0
Helse og sosial														
K211 Kongleveien Botiltak	32 700	-9 000	0	0	0	0	0	0	32 700	-9 000	0	0	0	0
K461 Mulighetsstudie Vertshusområde	500	0	0	0	0	0	0	0	500	0	0	0	0	0
K465 Omsorgssenter	3 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000	0	0	0	0	0
K467 AOS Byggetrinn 2	5 000	0	5 000	0	115 000	0	125 000	-100 000	250 000	-100 000	0	0	0	0
K479 Oppgradering Alta Helsesenter E4	7 000	0	0	0	0	0	0	0	7 000	0	0	0	0	0
K965 Marienlund bosenter	74 250	-27 000	0	0	0	0	0	0	74 250	-27 000	0	0	0	0
Sum Helse og sosial	122 450	-36 000	5 000	0	115 000	0	125 000	-100 000	367 450	-136 000	0	0	0	0
Tekniske tjenester														
K026 Lekeplasser/nærmiljøanlegg	200	0	200	0	200	0	200	0	800	0	200	200	200	200
K029 Kjøp av maskiner	4 500	0	4 500	0	5 000	0	5 000	0	19 000	0	4 000	4 000	4 000	4 000
K033 Asfaltering av komm.veger	6 500	0	6 500	0	6 500	0	4 000	0	23 500	0	4 000	4 000	4 000	4 000
K040 Nytt Rådhus	500	0	1 000	0	1 000	0	0	0	2 500	0	0	70 000	100 000	100 000
K073 Sanering av gamle Rådhuset	500	0	5 000	0	5 000	0	0	-40 000	10 500	-40 000	0	0	0	0
K209 Ny spilleflate Altahallen	5 900	0	0	0	0	0	0	0	5 900	0	0	0	0	0
K210 Turnhall i Alta Arena	0	0	40 000	0	0	0	0	0	40 000	0	0	0	0	0

Investering	Økonomiplan								Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Sum øvrige år			
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027			2028	2029	2030	2031
K213 Myndighetskrav skolebygg	20 000	0	10 000	0	0	0	0	0	30 000	0	0	0	0	0
K424 Oppgradering offentlige uterom	1 280	0	1 280	0	1 280	0	0	0	3 840	0	0	0	0	0
K425 Utskiftingsplan kjøretøy park og idrett	1 000	0	600	0	2 300	0	0	0	3 900	0	0	0	0	0
K480 Ombygging tak E4 Alta Helsecenter	4 000	0	0	0	0	0	0	0	4 000	0	0	0	0	0
K580 Opprustning bruer	1 250	0	1 250	0	1 250	0	0	0	3 750	0	0	0	0	0
K613 Oppgradering SD anlegg Komm.bygg	2 500	0	2 500	0	2 500	0	0	0	7 500	0	0	0	0	0
K616 Flomsikring Eibyelva	3 750	0	0	0	0	0	0	0	3 750	0	0	0	0	0
K619 Verneutstyr/oppgradering branndepot	1 250	0	0	0	0	0	0	0	1 250	0	0	0	0	0
K620 Oppgradering Fjellhallen	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0
K630 Kollektivtrase Follumsvei-Åsveien	1 500	0	0	0	0	0	0	0	1 500	0	0	0	0	0
K641 Asfaltering fiskerihavn	1 250	0	0	0	0	0	0	0	1 250	0	0	0	0	0
K644 ROS Brannvesen	250	0	0	0	0	0	0	0	250	0	0	0	0	0
K656 Opparbeiding parkeringsplass AOS	4 340	0	0	0	0	0	0	0	4 340	0	0	0	0	0
K657 Parkeringshus B5	2 750	-2 750	0	0	0	0	0	0	2 750	-2 750	0	0	0	0
K987 Hovedvannledning - Markveien (ikke selvkost)	0	0	0	0	5 555	0	0	0	5 555	0	0	0	0	0
Sum Tekniske tjenester	64 220	-2 750	72 830	0	30 585	0	9 200	-40 000	176 835	-42 750	8 200	78 200	108 200	108 200
Havnevesen														
K212 Flerbrukskai	0	0	0	0	0	0	5 000	0	5 000	0	145 000	100 000	0	0
Sum Havnevesen	0	0	0	0	0	0	5 000	0	5 000	0	145 000	100 000	0	0
Renter og avdrag														
K800 Finansiering av investeringsporteføljen	0	-233 806	0	-132 004	0	-305 888	0	-96 560	0	-768 258	0	0	0	0
Sum	315 600	-73 670	223 030	-26 400	340 985	-10 200	284 900	-174 200	1 164 515	-284 470	164 800	189 400	119 400	119 400

Avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investering	Økonomiplan								Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Sum øvrige år			
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027			2028	2029	2030	2031
Selvkostområdet														
K032 Nye tiltak avløp	15 000	0	15 000	0	15 000	0	15 000	0	60 000	0	15 000	15 000	15 000	15 000
K060 Nye tiltak vann	22 000	0	22 000	0	22 000	0	22 000	0	88 000	0	22 000	22 000	22 000	22 000
K226 Utskifting maskiner (vva)	4 250	0	10 300	0	4 000	0	4 000	0	22 550	0	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Selvkostområdet	41 250	0	47 300	0	41 000	0	41 000	0	170 550	0	41 000	41 000	41 000	41 000
Sum	41 250	0	47 300	0	41 000	0	41 000	0	170 550	0	41 000	41 000	41 000	41 000

Beskrivelse investeringstiltak

Fellestjenesten

K585 Infrastruktur ikt

Fortsettelse av arbeidet med utskifting av eldre nettverksutstyr fordi ytelsen, sikkerhetsstandarden eller kompatibiliteten ikke lengre tilfredsstillende gjeldende krav. Alta kommune har utstyr som er opptil 10 år gammelt og dette må skiftes ut i løpet av planperioden.

Innføring av adgangskontroll på tilkoblingspunkter til nettverksutstyret skal hindre uautorisert tilgang til kommunens datanettverk.

K629 Kjøp av biler

Alta kommune skal i all hovedsak eie sine biler, jfr K-sak 87/17. Bilkjøp finansieres ved bruk av kortsiktige lån. Alle bilkjøp skal behøvs vurderes før anskaffelse. Herunder også økt bruk av el-biler. Budsjettrammen er 2 mill. kr. Dette ivaretar ikke behov som oppstår akutt eller behov som øker, f.eks i hjemmetjenesten. Hvis budsjettrammen ikke holder, så må kommunestyret ta stilling til dette i budsjettregulering i løpet av året.

Kommunen har i dag 163 tjenestebiler, av disse 38 el-biler. El-biler fordelt med 4 stk. på tekniske tjenester, 2 stk. på fellestjenesten, 1stk. på kultur og 29. stk. på helse.

Samfunnsutvikling

K015 Grunnerverv

For å sikre gjennomføring av den utviklingen som kommunestyret har vedtatt gjennom ulike planer, krever dette også at kommunen som aktør har et handlingsrom for å beholde rollen som en viktig tilrettelegger for vekst og utvikling gjennom nye boligområder og industriområder. I tillegg er det også slik at kommunen må være mellomledd i visse type transformasjoner der f.eks aktører skal endre lokasjon.

K042 Altahøyden

Prosjektet omhandler etablering av ny veiløsning for Altahøyden. Prosjektet består av 5 ulike delprosjekter/vegparseller; Ny internvei Altahøyden, ny rundkjøring på E45, ny framtidig adkomst til Lille-Skoddevarre, ny tverrforbindelse fra E45 til Thomasbakken boligområde (fylkesvei) og stenging/sanering av «salgslag-krysset». Del 1 av prosjektet er startet, øvrige veiparseller avhenger av medfinansiering fra Stat/Fylke, samt evt. vedtak om oppstart av Lille Skoddevarre boligområde. Oppstart av ytterligere veiparseller kommer som sak til politisk i løpet av 2024.

K354 Skoddevarre boligfelt

Forslag til områdeplan for lille Skoddevarre har nylig vært utlagt til offentlig ettersyn og forventes vedtatt i løpet av første halvdel av 2024. Teknisk infrastruktur for første byggetrinn som innbefatter mellom 138-145 boliger planlegges bygd ut i kommunal regi. Foreløpig kostnadsestimat på

kommunalteknisk infrastruktur for byggetrinn 1 er på ca. 121 mill. I tillegg vil det påløpe kostander knyttet til følgende forhold:

- Grunnerverv inkl. prosess med Mathilassi og øvrige private + intensjonsavtale FeFo - ikke beregnet (Roger)
- Andel av ny rundkjøring/kulvert E45 - ikke beregnet (Roger)
- Støyskjerm – 9,5 mill (eget notat Rambøll)
- Fjerning av massedeponi (ikke beregnet – må håndteres som egen sak)
- Midlertidige trafikkløsninger (andel av ny g/s-vei langs lysløype –
- Låne- og finanskostnader (ikke beregnet)

All den tid det ikke foreligger noen godkjent reguleringsplan er det foreløpig ikke laget en detaljert fremdriftsplan for gjennomføringen av prosjektet (prosjektet må trolig overføres prosjektavdelinga når områdeplanen er vedtatt).

K470 Skillemo del 2

Planutvalget har i vedtak datert 26.06.23 vedtatt at Alta kommune skal igangsette utarbeidelse av detaljregulering for Skillemo nord næringsområde (Skillemo del 2). Parallelt med planprosessen skal det gjennomføres en mulighetsstudie. Basert på foreløpige vurderinger antas det at reguleringsplanprosessen (inkludert mulighetsstudie) vil kunne ta mellom 1-2 år.

- Reguleringsplan inkludert mulighetsstudie: +/- 2-3 mill. ?
- Opparbeidelse av felt ? vanskelig å anslå, men feltet er av omtrent samme størrelse som Skillemo 1 og her har vi vel tall
- NB! Forutsetter g/s-veg mellom Skillemo-Lakshusbakken (kan ligge ekstra kostnader for AK her)

K473 Ny veikryssløsning Aronnesveien/Holstsletta

Innbetalt anleggsbidrag skal stilles til disposisjon for prosjektet senest ved anleggets start. Anleggsbidraget skal brukes uavkortet til realisering av nytt veikryss.

Partene er kjent med at andel fra private utbyggere skal kreves inn fra de regulerte boligområder, Aronnes Hageby, Holstbakken øst, Skogmo del I, og fra etablering av dagligvarebutikk som følger av reguleringsplan for Alta If - Idrettsparken. Partene er innforstått med at bidrag fra utbyggere ikke kan tallfestes nøyaktig på nåværende tidspunkt, men estimert beløp tilsier bidrag med et beløp på ca. 3-4 mill. Alta kommune skal dokumentere innkrevd beløp overfor Troms og Finnmark Fylkeskommune. Avtalen sier at totalkostnad minus anleggsbidraget er felleskostnader til fordeling mellom AK og TFFK. TFFK har imidlertid i avtalen samtidig satt et tak på 5 MNOK for sin egen del. I fakturagrunnlaget de har presentert nå mener de AK skal betale totalkostnadene - 4 MNOK (deres andel på 5 – 1 mill i interne prosjektkostnader). Resten av anleggsbidraget skal forskutteres av AK i forbindelse med oppgjøret senere.

K478 Mulighetsstudie sjørettet industriområde

Prosjektet vurderes gjennomført i kombinasjon med et generelt mulighetsstudie knyttet til lokalisering, innhold og tilretteleggingsbehov i fremtidige nærings- og industriarealer, som grunnlag for detaljregulering av Skillemo nord og rullering av næringsplan.

K615 Ressebakken

Reguleringsplan for Ressebakken boligfelt ble vedtatt 13.05.22. Feltet som planlegges bygd ut i kommunal regi inneholder til sammen 26 nye eneboligtomter. Utbygging av feltets første byggetrinn (7 tomter) planlegges igangsatt i løpet av 2024.

K632 Lille Komsa Utbygging

Gjenstår mindre arbeid på utearealet. Inntekter er budsjettetert på de årene vi antar de 5 feltene blir tildelt til utbygging. Kostnadene for prosjektet er fordelt på felt og antall boenheter i disse.

K647 Svennbakken/Fallsen boligfelt

Område avsatt til boligformål med plankrav i kommuneplanens arealdel. Planutvalget fattet i møte den 07.02.23 (sak 9/2023) følgende vedtak: «Alta kommune skal igangsette utarbeidelse av detaljregulering for Svennbakken/Fallsen boligområde. Planarbeidet forutsettes ledet av Alta kommune v/tjenesteområde for tekniske tjenester og gjennomført i samarbeid med privat grunneier Daniel Jakobsen».

K648 Stengelsen Nord

Reguleringsplan for Stengelsmoen nord næringsområde ble vedtatt 04.04.22. Planen innbefatter 11 nye industritomter og forutsettes bygd ut i kommunal regi.

Oppvekst og kultur

K043 Komsa skole

Det skal etableres en ny skole på Komsa. Vi skal engasjere en planrådgiver som skal lage en detaljreguleringsplan for den nye skolen. Denne prosessen vil pågå gjennom vinteren, og hele 2024. Man vil parallelt med dette starte på arbeidet med å kartlegge risikoer, samt jobbe fram et konsept for en pris og designkonkurranse mot entreprenør. Prosjektet forventes ferdigstilt til skolestart høsten 2027, tidligst.

K044 Kaiskuru nærmiljøsent

Kaiskuru nærmiljøsent skal utvides slik at det blir en fullverdig 1-7 skole med SFO. Arbeidet med å revidere eksisterende skisseprosjekt og kostnadsestimater er startet. Prosjektet forventes igangsatt i løpet av 2024 og ferdigstilt høsten 2025.

K045 Saga skole

Saga skole skal utvides slik at den blir en fullverdig 2 parallell 1-7 skole. Det skal etableres nye klasserom med tilhørende fellesarealer. Noe ombygging av eksisterende skole må til for å etablere tilstrekkelig areal til lærerne. Prosjektet forventes igangsatt i løpet av 2024 og ferdigstilt 2025.

K046 Gakori skole

Gakori skole skal ombygges og utvides til en fullverdig tre parallell 1-7 skole, der SFO er egen avdeling. Prosjektet ligger frem i tid med budsjett først i 2029.

K205 Oppgradering Alta kultursal

Nødvendig oppgradering av teknisk utstyr for at kultursalen skal kunne fungere i produksjoner fremover, og kunne være kompatibelt med annet nytt utstyr.

K609 Vognskur barnehager

Planleggingsarbeider pågår. Planlagt ferdigstilling sommer 2024.

Helse og sosial

K211 Kongleveien botiltak

Eksisterende bebyggelse skal rives for så å oppføre et nytt omsorgsbygg på eiendommen. I første omgang skal det utarbeides et skisseprosjekt inkl. kostnadsestimat for nybygget. Oppstart riving vil trolig skje i løpet av 2024. Byggestart nybygg forventes i løpet av 2025.

K461 Mulighetsstudie Vertshusområde

Det skal gjøres et mulighetsstudie for se på hele Vertshuset og vertshustomta, hva det kan brukes til i fremtiden av Alta Kommune. Forbruk vil i stor grad rette seg mot nødvendige utredninger.

K465 Omsorgssenter

Prosjektet er i all hovedsak avsluttet, men er inne i 3 år av garantiperioden. Prosjektet behøver fortsatt midler for å håndtere feil/mangler som prosjektet ikke kan få utbedret ved å reklamere mot entreprenør. Det er også nødvendig med midler for å følge opp status på tekniske anlegg og gjennomføre testing, vedlikehold og prøvedrift av disse.

K467 AOS byggetrinn 2

Planlagt utvidelse av Alta Omsorgssenter.

K479 Oppgradering Alta Helsesenter E4

Prosjektet er under utførelse. Det skal etableres et kontorfellesskap i andre etasje på E4 ved Alta helsesenter hvor man får samlet hele helseadministrasjonen. Prosjektet ferdigstilles i løpet av februar 2024.

K965 Marienlund bosenter

Prosjektet er under utførelse og gjennomføres som totalentreprise. Det skal oppføres 2 nye bygninger med totalt 28 boenheter og tilhørende uteområdet. Prosjektet forventes ferdigstilt innen utgangen av 2024.

Tekniske tjenester

K026 Lekeplasser/nærmiljøanlegg

Oppbygging/utvikling av nærmiljøanlegg/lekeplass på de områder der det fortsatt ikke er bygd ut felt iht. reguleringsplaner. Videre prioriteres nyinvestering i lekeapparater på våre eksisterende lekeplasser. Endelige prioriteringer skjer iht. planen for offentlig uterom i Alta kommune 2023-2026.

K029 Kjøp av maskiner

Bevilgning til maskiner og utstyr iht. prioriteringer i investeringsplan for driftsavdelingen på virksomheten Kommunalteknikk.

K033 Asfaltering av kommunale veier

Årlige asfalteringer i samsvar med asfalteringsprogram og vedtak i hovedutvalget for Tekniske Tjenester og Miljø. Det er viktig at vi opprettholder et høyt nivå på asfaltering da dette reduserer ordinært vedlikeholdsbehov på kommunale veier.

K040 Nytt Rådhus

Alta kommunestyre har vedtatt utflytting fra dagens rådhus basert på resultater av flere rapporter som dokumenterer helseskadelig inneklima. Prosjekt nytt rådhus er i en initieringsfase hvor man kartlegger lokalisering, behov og økonomi. Planleggingsfasen vil pågå i 2024, 2025 og 2026.

K073 Sanering av gamle Rådhus

Eksisterende rådhus saneres. Bygningsmasse og forhold i grunnen er av en slik karakter at sanering er påkrevd. Bygningsmassen inneholder helseskadelig materiale, og grunnforhold utenfor må miljøkartlegges og saneres grunnet tidligere bruk av kjemikalier ved renhold av brannutstyr. Ved sanering vil driftskostnader opphøre og eiendomsverdi stige.

K209 Ny spilleflate Altahallen

Anbud ut februar/mars 2024. Planlegges å igangsettes og ferdigstilles sommeren 2024.

K210 Turnhall i Alta Arena

Alta kommune vil finansiere og drifte turnhallen, som blir en del av Alta Arena. I tillegg til turnhallen vil Alta Arena inneholde haller for fotball/handball m.m. Turnhallen vil bli skilt ut av bygningsmassen og tinglyst på Alta kommune.

K213 Myndighetskrav skolebygg

Planleggingsarbeider for Tverrelvdalen skole i gangsett. Planlegges å ferdigstilles senhøst/vinter 2024.

K424 Oppgradering offentlige uterom

K-sak 46/2022 Plan for offentlig uterom 2022-2025. Ny plan, bevilgning på kr 1,280 mill hvert år i planperioden 2022-2025. Alta kommune bygger og rehabiliterer 30 anlegg som øker kvaliteten på offentlig uterom i perioden 2019 – 2022. Tiltakene er lokalisert i sentrum, ved skolene, ved idrettsanlegg og i friluftsområder. Alta kommunes årlige investering på kr 1,280 mill vil i de fleste prosjekter benyttes sammen med spillemidler, dugnadsinnsats og private gaver.

K425 Utskiftingsplan kjøretøy park og idrett

K-sak 46/2022 Plan for offentlig uterom 2022-2025, for 2023 er bevilgningen kr 700 tusen. De påfølgende år kr 1 mill, kr 600 tusen og kr 2,3 mill. Avdeling Park og idrett har en del eldre kjøretøy (3 – 10 år gamle) som benyttes i barmarkssesongene, og en del maskiner til sommer og vinterbruk. Utskifting og fornyelse av kjøretøy og maskiner skjer etter en 8 årig plan.

K480 Ombygging av tak E4 Alta Helsesenter

Prosjektet gjennomføres i løpet av vinteren 2023/2024. Det er under prosjekt K479 avdekket store lekkasjer i taktekkingen på E4. Det er nødvendig å få teknet taket slik at det er tett. Det er også nødvendig/fornuftig å etablere tilstrekkelig med isolasjon slik at man får ned energiforbruket på bygget.

K580 Opprustning bruer

Vi har gjennomført inspeksjon av alle kommunale bruer i 2023. Nødvendige utbedringer er anslått til ca 2,8 mill. På grunn av kapasitetsutfordringer hos utførende tjenesteleverandør forelå ikke rapportene før tidlig høst 2023. Utbedringene er startet og vi gjennomfører ihht budsjett 24, 25 og 26.

K613 Oppgradering SD anlegg kommunale bygg

Planlagt arbeid gjennom flere år for å skallsikre de kommunale byggene.

K616 Flomsikring Eibyelva

Planlagt arbeid for å sikre nedre del av Eibyelva for flomfare.

K619 Verneutstyr/oppgradering branndepot

Ansatte ved branndepot i distriktene skal få oppgradert klær og verneutstyr for å kunne utføre sitt arbeid som deltidsmannskap i distriktene.

K620 Oppgradering Fjellhallen

Oppgradering og utskifting av avfuktingsanlegg for å fjerne fuktigheten i Komsa fjellhall. Lokalet skal i tillegg tilpasses ytterligere til bruk for Sivilforsvaret.

K630 Kollektivtrase Follumsvei - Åsveien

Siste del av prosjektet består av asfaltering av kollektivtraseen. Det blir gjennomført våren 2024.

K641 Asfaltering fiskerihavn

Dette er midler som ble vedtatt i kommunestyret i 2021. Gjennomføres i 2024.

K644 ROS Brannvesen

Det er bevilget 2,5 mill kr til investeringer i 2022 i kommunestyret i desember 2020. 0,85 mill. kr ble flyttet til 2022 for å kjøpe ny befalsbil A 0-1. De resterende midlene i 2022 på 1,65 mill. kr skal benyttes til igangsette forprosjekt for nytt øvelsesfelt 0,35 mill. kr, innkjøp av nytt kommunikasjonsutstyr for røyk og kjemikaliedykking, HMS tiltak 0,8 mill. kr og kjøp av kjøretøy, ATV og snøskuter - ved innsats i utmark 0,5 mill. kr. I 2023 skal det investeres i fartøy til elevredning/sjø, vannskuter inkl. henger 0,45 mill. kr og i tillegg drone til 0,04 mill. kr. I 2024 skal det kjøpes utstyr og kurs for opplæring i urbanredning til 0,25 mill. kr.

K656 Opparbeiding parkeringsplass AOS

Prosjektet innbefatter oppgradering og utvidelse av eksisterende parkeringsplass ved Helsebadet/Opptreningscenteret og den gamle «rigg-tomta» fra byggingen av Alta Omsorgssenter. Prosjektet vil totalt gi 54 parkeringsplasser. Gjennom reguleringsprosessen ble prosjektet utvidet til og også gjelde etablering av busstopp ved Nyland og busstur ved AOS. Vedtatt i kommunestyresak 55/2023. Regulering og forprosjekt er gjennomført. Detaljprosjekteres og lyses ut på anbud i løpet av første kvartal 2024. Ønskelig med oppstart av arbeider våren 2024 og ferdigstillelse i løpet av same år.

K657 Parkeringshus B5

Konkurranse på forprosjekt og regulering utlyses første halvdel 2024.

K987 Hovedvannledning - Markveien (ikke selvkost)

Omlegging av hovedvannledningen til Markveien. Dette er et spleiselag med selvkostmidler. Tiltakshavere som får nytte av omleggingen skal betale kommunens utgifter til tiltaket, jfr. kommunestyresak 103/2017.

Havnevesen

K212 Flerbrukskai

Det er viktig at flerbrukskaien er på plass før 2030, dette pga nye krav mht elektrifisering inntre da.

Selvkost

K032 Nye tiltak avløp - K060 Nye tiltak vann - K226 Utskifting av maskiner VA

Dette er årlige bevilgninger i investeringsbudsjettet til selvkostområdene. Fordelingen av den årlige bevilgningen mellom selvkostprosjektene gjøres i Hovedutvalget for drift, miljø, energi og beredskap.

